

ABRAHAMUS AVRELIUS. EC^{CL}. GAL^{LO}. L^{ON}D. PASTOR.

*Vivus AVRELI vultus exculsit in ære:
Mores haud potuit sculperæ Chalcographus:
Neue opus: æternis dictis, factisque, librisque
Jampridem mores sculpserrat ipse suos.*

V. Fec.

1631.

ABRAHAMUS AVRELIUS. EC^{CL}. GAL^{LO}. L^{ON}D^{ON}. PASTOR.

*Vivus AVRELI vultus exculsit in ære:
Mores haud potuit sculperæ Chalcographus:
Neue opus: æternis dictis, factisque, librisque
Jampridem mores sculpserrat ipse suos.*

V. Fec.

1631.

IOBUS,
SIVE
DE PATIENTIA
LIBER
POETICA METAPHRASI
EXPLICATUS.

Authore **ABRAHAMO AURELIO** Ecclesie
Gallo-Londinensi Pastore.

H. 5. 27

LONDINI,
Impress. in Aedibus Roberti Junii. 1632.

B. 1 sh 3.

I O B U S

A I T

D E

H R A S I

P O R T

o Ecclie

Ante

I. COR. XIII. XII.

Cernimus nunc per speculum et per enigma: tunc autem facie ad faciem cernemus.

L O N D I N I

Impressum in Aedibus Roberti Fournier 1532.

AMPLISSIMO VIRO
D. ALBERTO IOACHIMI, Equiti Domino
Oostendæ in Oedequensquerke, Illustrissimorum, Potentis-
simorumque Dominorum Ordinum Generalium Foe-
deratis Belgij apud Serenissimum Magna Bri-
tanniae &c. Regem Legato.

DAraphrasin meam in Iobum edituro, pauca, Vir
Ornatissime, apud te, si pateris, praefari mihi vi-
sum est, cum de libro ipso, tum de ratione instituti
mei utrumque breviter perstringam.
De primo qui confictum hic quoddam *sermo*
sive Parabolam, non veram rei gestae historiam
narrari censuerunt, eorum jampridem explosa
sententia est, nec mirum: nam & ea quae alibi de
Iobo in S. L. leguntur, & tot germanae narrationis circumstantiae,
ut nomina, ut patria, ut genus, ut aetas, & conditio tum Iobi, tum ali-
orum de quibus hoc libro agitur, necessario evincunt eum re ipsa ex-
titisse, resque non fictas, sed verè gestas hic describi. Atcedit eodem
testis locuples Chrysostomus, qui scribit monstratum fuisse sanctissi-
mi hujus viri sepulchrum. De tempore autem quo vixerat, nihil cer-
ti exploratique habemus, eorum tamen maximè probabilis videtur
sententia, qui vel tempore Captivitatis Egyptiacae, vel mox post libe-
rationem Israelis ex Aegypto, & ante legem datam cum vixisse con-
jiciunt, cujus rei non condemnandam probationem nobis suppedi-
tant sacrificia quae obtulit in patria sua, non in loco sacrificiis a Deo
designato. Nemo enim mihi facile persuadeat Virum tam rare piete-
tis alibi sacrificaturum fuisse, si post legem latam vixisset, quam co-
ram

Exe. 14. 14.
Ioc. 1. 11.

Epistola Dedicatoria

Rom. 9. 14.
et 11. 35.
1. Cor. 3. 9.
Iac. 5. 11.

ram Arca, vel Tabernaculo Dei, utile lege sancitum erat. Quicquid sit, antiquissimam hanc esse historiam, lectuque dignissimam res ipsa declarat, nec ab ullo interpretum in dubium vocatur, ut de scriptore inter se dissideant, aliis a Iobo ipso, cuius praefert nomen apud Hebraeos, aliis a Mose, aut Prophetarum aliquo illius seculi scriptam aestimantibus. Qua de re non est anxie laborandum, cum de Authore principali, nimirum Spiritu Sancto, nulla sit dubitatio, testibus ipsis Apostolis, qui eam sua autoritate non semel confirmarunt.

Multa his adjungi possent de varia & multiplici hujus libri materia, de stylo, de ornatu, de utilitate & usu, aliisque similibus, quae ad praestantiam tam eximii scripti pertinent, sed cum haec omnia cuivis obvia sint & exposita in doctissimorum hominum Proaemiis in Iobum, supervacaneo hoc labore super sedere malui, quam huiusmodi sermonibus aliunde repetitis Epistolae limites extra modum protendere. Illud tamen praeterire non possum. Esse videlicet hanc historiam hisce tam miseris deploratisque temporibus accommodatissimam, utpote in qua deus fidelissimum suum servum Iobum omnibus praire voluit exemplo patientiae, quae sane in illo tanta fuit, ut nullis Satanae Ministrorumque illius oppugnationibus, nullis machinis, aut artibus (quae tamen & plurimae fuerunt & gravissimae) a vero Dei cultu vel tantillum quidem avelli potuerit. Unus idemque dies vidit ipsum opulentum, & inopem; honoratum, & contemptum; stipatum, & derelictum; sanum, & aegrotum; purpuratum, & pannosum; habitantem in palatiis; & iacentem in pulvere; abundantem liberis, & mox omni orbatum sobole, omni destitutum solatio. En mira rerum vicissitudo! ceterum in rebus tam subitis, tamque angustis ita se gessit, ita vixit fortissimus hic Dei Athleta, ut quasi Pancratio victor triumphalem lauream meruerit. Nam & Dei ipsius iudicio absolvitur, & in duplo felicior quam antea statum restituitur. Sed haec haec de Iobo ipso, ne longior sim quam sit necesse, reliqua deinceps persequar pari brevitate. Complurculi sunt anni, cum primum Libellum hunc verè aureum Latino carmine exprimere egressus sum; minimè id quidem quod cum tam divini operis dignitate, Maiestateque paria me facturum sperarem, sed ut quod adolescentulus operae studii in re Poetica posueram, id omne postmodum ad res sacras illustrandas explicandasque transferrem. Exordii autem a Iobo volui maxime, quia nusquam melius huiusmodi studia

dia

Epistola Dedicatoria

dia collocari, nusquam stylum felicius exerceri posse iudicabam. Fu-
erunt quidem ante me alii, iique doctissimi, qui in hac eadem arca de-
sudarunt, neque omnino infelicitur: sed quoniam quæ illi in Iobum
carmine scripserunt, serò admodum, nec nisi post inchoatam pene-
que absolutam hanc Paraphrasin in manus meas pervenerant, non
faciendum putavi, ut omni, quem susceperam, labore effuso, tot mi-
hi vigiliæ in medio cursu deperirent, præsertim cum hic habeat lo-
cum vetus laudatumque Græcorum proverbium, *Δις ἡμέρας πέναν*. Per-
rexī igitur in perficiendo opere, & ad umbilicum, Dei beneficio tan-
dem perduxī, caubique adhibita diligentia & curâ, ut a veritate He-
braici contextus, quem semper ob oculos habui, ne transversum, ut
aiunt, unguem discefferim, atque hæc iustis rerum æstimatoribus a-
bundè, ut spero, satisfacient. Quod si quis tamen rigidior alieni labo-
ris animadversor obiicere pergat me Iliada post Homerum scribere,
falceque in aliorum messem iniicere, is sibi responsum hoc habeat,
tantam esse huius libri obscuritatem, ut nullius in eo explanando la-
bor pro supervacaneo atque inutili haberi debeat. Hoc mihi puto
palmarium. Adiiceretamen licet tum illud Terentii, *In medio omni-
bus palmam esse positam*: tum gravem magni Augustini in re simili
sententiam. *Utile, nempe, esse plures libros à pluribus fieri diverso stylo,
non diversa fide, etiam de questionibus iisdem, ut ad plurimos res ipsa
perveniat, ad alios sic, ad alios autem sic*. Hæc me & similia æqua iu-
dicii lance pensitantem induxit tandem amicorum hortatus, ut pœ-
ma hoc, quod iamdiu, velut fæcus malè natus, inter schedas meas la-
cuit, publici iuris facerem: non quidem laureolæ in mustaceo quæ-
rendæ gratiâ; (quod aucupium fugient semper generosi animi) sed
ut nobilissima Iobi historia pœleos nectare delibuta, & brevi simul
& perspicua, quoad eius fieri potuit illustrata Paraphrasi, acceptior
omnibus & utilior redderetur. Plura in hanc rem dici possent, sed
neq; omnia dicere animus est, & candidis iudiciis iam dicta sufficient.

De reliquo, quem huic parvo opusculo me Patronum ut (fert
consuetudo) quererem non diu mihi deliberandum fuit. Nam cum
tu is sis, Vir amplissime, in quo uno cunctas habitare virtutes, pie-
tatem verò imprimis, summâque prudentiam & gravitatem comitate
conditam omnes uno ore fatentur & prædicant. Fecit profecto tot
& talium virtutum admiratio & amor, ut hoc quicquid est libelli ti-
bi dicarem consecraremque tanquam indicem paratissimæ meæ erga

A. T.

Epistola Dedicatoria

A. T. observantiae & constantissimi sponforem officii, quod studium
meum (quae tua est facilitas atque humanitas) æqui boni, confido consules.
Interea Deum Optimum Maximum oro. venerorque ex animo, ut te
cum omnibus tuis quam divitissime conservet incolumem, atque om-
ni maximarum benedictionum suarum genere quam largissi-
me cumulet ad Nominis sui gloriam, & ad Ec-
clesiae, Reique publicae bonum.
Amen.

Tuae Amplitudini addictissimus.

ABRA. AVRELIUS.

GILBERTVS PRIMIROSIUS
In Clarissimi Doctissimique Viri D. AVRE-
LII Ecclesiae Gallico-Londinensis Pastoris, &
Collegae sui Amantissimi
IOBVM.

Urea qui invicti potuisti carmina Iobi
Auro carminibus dignis, numerisque latinis
Exornare, dabit qui te tibi carmina digna
AVRELI? O vates Scottis venerande, silentos
Te patria & Musis dias in luminis auras
Si quirent iterum redivivum sistere, rerum
Obvia dum spernis, calles tentasse paderet
Ignotos fidibus graijs, musisque latinis.
Nam tibi dum nimium vena, nimiumque suavi
Indulges calamo, Carmen fluit, effluit autem
Iobus, & auristuo queritur se carmine frangi.
At tu diuinum vatem diuine poeta
Æquo dum sequeris cantus pede, verbaque verbis
Respondere doces, sanctis latialia, gratum
Inque tuis verbis servas numerisque leporem;
Prima hederæ carpis victricis premia, & herbam
Tradit Adamsonus Præsul tibi, gloria gentis
Altera Scottorum, ceditque Poëta Poëta.

COLLEGA

***

AVRELI

IN OBITVM DOCT. ET ORNA-
tis. viri AB R. AVRELI Ecclesiae Gallo-Londi-
nensis Pastoris vigilantissimi, Collegæ sui Aman-
tissimi GILBERTI PRIMIROSI
ELEGIA.

*I privata mihi fas est incommoda flere;
Flere etiam fas est publica damna mihi.
Te flebo AVRELI, privata incommoda flendo:
Te flendo, AVRELI, publica damna fleo.
Tu mihi consultor prudens, Collega suavis,
Rebus in incertis certus amicus eras:
Quod rarum est, studiis delectabamur iisdem,
Amboque fraternis viximus una animis.
At mihi nunc nemo est frater, consultor, amicus,
Qui te sublato sit velut alter ego.
Ergo mihi si fas privata incommoda flere,
Te flere extinctum quis putet esse nefas?*

*Eia robusti juvenes, teneræque puellæ,
Matronæque graves, decrepitique senes,
Belgæ, Sequanici, Celtæ, quos dira Papisui
Barbaries, almâ dispulit à patriâ,
Londinumque sinu tepido suscepit, opesque
Tutas, cum purâ religione dedit:*

AVRELI

AVRELI funus Pastoris ducite flentes :

AVRELI flentes condite corpus hamo.

Vos Vidua flentes Viduam deducite flentem

AVRELI: id parilis sor/sque dolorque iubent.
Sunt causae flendi magna. Quod blandula mater

Lallanti est puero, quod liberisque pater;

Quod sponsa est sponsus casta, quod amicus amico

Fidus, quod fratri vir probus esse solet;

Quod caecis hodie prudens, medicusque peritus

Aegroto est, charus quod socio est socius;

Quod gregibus vigilans pastor, quodque esse Clienti

Patronus debet, discipulisque docens;

Quod mitis Plato Graiis, quod Cato severus

Ausoniis, lapsis quod Cipriani erat;

*Quod fuerat cunctis **AVRELIUS AVGVSTINVS***

***AVRELI** à cuius nomine nomen habes.*

Difficilis, facilis, iucundus acerbus, amator,

Osor, ut hinc virtus, hinc vitiumque fuit.

Nobis dum vixti, nobis haec cuncta fuisti,

Pluraque quam tenuis pangere musa potest.

Præfica discedat falsos quæ flere dolores

Conducta extortis nos doceat lachrymis:

Nos tua vera fides, doctrina, atque aurea virtus,

***AVRELI**, veris flere docent lachrymis:*

Nam nobis si fas incommoda publica flere,

Te flere extinctum quis putet esse nefas?

A

Doctis

Doctissimo Interpreti Epitaphium
Ces. Calendrini.

AVRELIO vivo vixit patientia IOBI,
Nunc Liber amborum suppleat iste vices.
IOBVS in AVRELIO diu post sua fata revixit:
In IOBO AVRELIVS posthuma fata leget.
Seria res agitur, cum IOBI effingere questus
Aureliana novo carmina Musa studet.
Intima de proprio ducit suspiria sensu
Interpres: mage sis audiat Autor idem.
Vix aliena canit: tota praxi alter IOBVS,
Moribus, ingenio, conditione, fide.
Scilicet AVRELIVS simul in discrimine luctans,
Tale animo dudum parturiebat opus.
Ardua res homini, nisi quod submissus ab alto
IOBVS sacrati pectoris ima subit:
Ceu redeunt in sole atomi; fugitiva repente
Somnia sistuntur; pectoris ima patent:
Ergo alio dictante sui sensa abditi cordis
Agnoscit vates, doctaque dextra docet.

Anonymus.

Sparserat audaces, diviso Idiomate, Gentes
Numen, & haud uno jusserat ore loqui:
Fige oculos, Lector; faciem cum videris unam,
Tot gentes unà cernere jure putes.
Omnis in angusto confedit lingua palato,
Omnis in hoc uno lingua diserta fuit.
Accipe Romano IOBVM sermone querentem;
Non pudet Hunc Illum sic docuisse loqui.

Ad D. AVRELI I Iobum.

*Ivis Idumae quondam telluris Iöbe,
Quam bene patritium Romana veste Quiritem
Te facis, & lato velas tua vulnera clavo!
Aspicias ingenua quam grandia carmina vena
Te miserans sacro fundat modulamine vates,
Utque tuum Aonio perfundat melle dolorem,
Mincius indigena cesset meminisse Maronis*

*Major adest genius, cui non vesanus Achilles
Dicitar, aut Tityri pecudes, Aeneiaque arma;
Sed Deus ipse Deus Sancta gravitate tremendum
Intonat, & vocis percellit fulmine mentes;
Hoc versu imperium effatur, numerosque modosque
Ipse dat, & sacri fovet instrumenta furoris.
Talibus ora modis fracta de nube coruscus
Solvit, & obscura vestit caligine flammæ,
Terribilis quoties magnum per inane tonantes
Urget equos, volucremque rotat super aethera currum,
Cum fremit ad tonitru, fumumque pavore volutat
Bruta licet, nutatque suo sub pondere tellus,
Ignibus aethra micat, properant vaga flumina retro,
Pigraque diffugiunt & Tartara consternuntur.
Nec minor est quando pennis levioribus ales
Scindit iter medium, & sensim delapsus ab alto,
Fit cælo & terra ambiguus, celsusque, humilisque
Nunc pleëtri grauioris amans cytharam increpat acer
Nunc blando faciles demulcet pollice chordas;
Accipitri similis qui nunc sublimis ad aethram
Scandit, finitima plumam modo librat in aura,
Et liquido molles designat in aëre gyros.
Usque idem similisque sui, non ultima primis
Carmina, non medijs currunt diversa, sed inter
Millia tot parili procedunt singula passu.
Ac veluti largos volvit per secula fluctus
Ingens Pactolus, flavisque superbit arenis:
Non secus Herous leta fluit aureus unda,
Et facili longum decurrit flumine carmen.*

*An melior puris variare coloribus Eo,
Cum nitet, atque rosas croceo demittit ab axe:
Scilicet atherio saturatas nectare guttas
Diffundit lachrymis, gemmisque liquentibus agros
Latificat, summas circumpendentibus herbas
Cælum aperit, pluit argento terrisque renidens
Aurea purpureo pratexit nabilia limbo
An cum fingit equum! Collo ferus ille minaci
Arduus, indomitos animosi pectoris ignes
Naribus expirat, fremituque, oculisque fatetur,
Excipit aure tubas, & ad arma superbus ad arma
Emicat, in medios equitem trahit impiger hostes,
Et furit, ingenuumque viro stimulante furorem
Vngula precipitem subito rapit impete cursum.*

*An melior quando flentem miseratus Iöbum
Solatur lachrymis lachrymas, querulusque gementi
Aggemit, Aeolio ducens suspiria versu,
Et reddit planctus, & fletibus ulcera mulcet.*

*Salvete O docti gemitus. Quis omnia cedunt
Gaudia, vesanas æstro pungentia mentes.
Hinc procul, O molles, Gracorum crimina, nuga
Nothus Amor, meretrixque Venus, Satyrique, Cyclopesque
Et nunc ille Deus ponti, nunc bellua Proteus.
Iejuna procul hinc veterum deliria Musa,
Cedite divinos sapiunt hac metra furores,
Atque merum vati spirant praeordia numen.
Cedite pernicies hodierni magna papyri
Progenies cheu nimium numerosa poeta:
Frangite si pudor est calamos, succidite chordas,
Atque lucubratos igni permittite versus:
Hic equidem appendo cytharam, extremumque laborem,
Hic plectrum, & modulos, & spem depono corona.*

*Hæc quæ mihi expressit admiratio, ex animo,
ascripsi. PETRVS MOLINÆVS filius.*

IOBUS.

C A P. I.

Iobus, vir imprimis pius, & sua gentis facile Princeps, è prosperrimo vitæ statu in miserrimum repente coniectus, amissis tum fortunis omnibus, tum liberis, ne transfusus quidem unguem ab officio discedit.

Elices Arabum regiones inter & arva
 Gentis Idumææ terra est antiqua, coloni
 Vixam dixere, Heros ubi maximus olim
 Floruit: huic IOBO nomen: iustissimus unus
 Qui fuit in terris, & servantissimus æqui;
 Quo nemo vel Numen amet, vel crimina vitet
 Sanctior. hunc gnatis septem, ternisque parentem
 Natabus fecit larga indulgentia cœli,
 Nec minus ille opibusque potens, atque ubere glebæ:
 Millia cui septem pecudum per pascua læta
 Balantum errabant latè, ter mille Cameli:
 Mille ad aratra boves sulcis depressa gemebant;
 Quingentæque operis devotæ onerique ferendo
 Tondebant dumeta asinæ: cui denique tanta
 Præstò erat accinctæ ad famulatum copia turbæ,
 Esset ut Eois longè clarissimus oris.
 Ecce autem interea fraterna ad pocula Nati
 Collecti veniunt, & certo fœdere tectis
 Quisque suis, vice quisque alterna fratribus unam
 Omnibus insternunt mensam, ternasque sorores

Accitas fociant epulis, & pectora mulcent.
 Tantus amor fratrum, tantæ est concordia curæ,
 Dein postquam lux quæque dapum circum islet in orbem,
 Continuò gnatos genitor simul advocat omnes
 Edicitque, Deo precibus, votisq; repenti
 Ad sacra lustrentur: nec non cum sidere primo
 Luciferi surgens pecudes de more tenellas
 Immolat, & castis totas cremat ignibus, aræ
 Impositas, numerumque omni cum prole peræquat.
 Fors, dicebat enim, quiddam inter pocula nati
 Peccarint, nomenque Dei, laudesque sinistro
 Detrinxerint animo, talem se quoque gerebat
 Ille die haud fictis veneratus Numina votis.
 Nati autem alterius dum curant fercula mensis,
 Concilium solemne vocat Rex magnus Olympi
 Sideream in sedem, terras vnde arduus omnes
 Despicit. extemplò sancti glomeramen in unum
 Cælicolæ ad solium supremi & lumina Patris
 Accincti apparent, nutumque & iussa capeffunt.
 Per medios infert sese, mirabile dictu,
 Tartareus Dæmon. cui lova; heus, unde locorum
 Acer ades? Veni extremis, ait, orbis ab oris,
 Quas modò, terrarum peragrans sola vasta, revisi.
 Tum Deus, Anne meum lustrasti lumine lobum,
 Fidum adeò usque mei cultorem Numinis; ingens
 Cui probitate parem terrarum haud sufficit orbis,
 Quiq; animo quæ recta pio, fraudumque carente
 Sectatus, me rite suum Dominumque Deumque.
 Et colit & vetitæ refugit contagia, labis?
 Sic memorat: Stygio Satanas cui talia corde
 Ingreditur. Gratisne Deum timet ille, tuisque
Nequicquam meritos aris imponit honores?

Hac tu nonne tenuis ceu vallo illumque, domumque
 Illius invicto læpsti, & quascunque referto
 Fudit opes circum immerito tua dextera cornu ?
 Quicquid agit, quodcunque manu molitur, id omne
 Felici tu sorte beas, tu armenta, gregesque
 Auges quotidie ; terque est, te authore, beatus.
 Verum, agè, cuncta manu modò quæ tenet integer ille,
 Infestus quate ; dispeream, ni te ocyus ore
 Latranti malus incessat, coramque laceffat.
 Cui Deus : En quæ diues habet, gnatique, domusque,
 Quadrupedesque amplis tondentes gramina campis,
 In manibus sint cuncta tuis, me & sponte remitto,
 Tantum ipsi modò parce manus afferre nocentes.
 Hæc ubi dicta, citus tenues diversa per auras
 Ex oculis fugit ille Dei, terrasque revisit
 Iamq; simul fratris primævi in sedibus altis
 Securis fratres animis, ternæque sorores
 Dulcia sæcundis carpebant fercula mensis,
 Lenæiq; hilares miscebant pœcla liquoris,
 Ocyus accurrit cùm sancti ad limina Iobi
 Nuntius, & tristi sermone everberat aures ;
 Iuncti ad aratra tui versabant arva iuveni,
 Reclivesque secus pascebant gramina asellæ,
 Ecce virum furibunda phalanx de gente Sabæa
 Irruit, avertitque armenta : fero ense colonus,
 Ense miser stricto cadit armentarius omnis ;
 Vixque adeò super unus eram, qui hæc tristitia ferrem
 Nuntia, & infandis implerem questibus auras :
 Has inter voces, media inter talia verba,
 Ecce alius, mora nulla, supervenit, atque ita fatur,
 O Pater, acta polo cecidit vaga flamma, potenti
 Fulmine missa Dei, sævumque gregi intulit ignem,

Intulit & ducibus, miserisque absumpsit ad unum;
 Vixq; adeo super unus eram qui talia ferrem
 Nuntius. hæc illo referente, supervenit alter,
 Clamatque, instructis triplici tribus ordine turmis
 (Proh dolor!) in famulos, & in omnes Turba camelos
 Chaldaea immisis latè se effudit habenis,
 Cepitque, & cunctam percussit acinace pubem,
 Vixque adeò super unus eram qui talia ferrem
 Nuntius. hæc illo referente supervenit alter,
 Vnda velut sequitur duplicatis fluctibus undam,
 Ah! nati, nataeque tuæ convivia tectis
 Dum fratris celebrant, fratrum qui maximus ævo,
 Et læta inter se commiscent pocula Bacchi,
 En subito assurgens deserti è finibus atrox
 Tempestas sine more ruit, velut agmine facto,
 Quadrataeque domus molem, quæ summa labantes
 Iuncturas tabulata dabant, convellit ab alto
 Culmine, prosternitque; ea lapsa repente ruinam
 Cum sonitu trahit, & gnatos super incidit omnes,
 Occiditque cheu! indigno funere: cæsis
 Vix adeò super unus eram, qui talia ferrem
 Nuntius. Hoc genitor casu concussus acerbo
 Surgit, & in visos humeris abscindit amictus;
 Quin tonsâ de more comâ procurvus adorat
 Stratus humi, atque humili has effundit pectore voces;
 Exivi nudus genitrici matris ab alvo,
 Nudus & ætherea defunctus luce redibo
 In terram. Deus illa dedit, Deus abstulit idem:
 Laudetur per secula Dei venerabile Nomen.
 Hac præclara tenus Iobi constantia tantis
 Pressa malis nullo temeravit crimine dextram
 Nec malè sana Deo proiecit murmura labris.

Iobus in pietate solita perseverans, à Satana rursus gravissimè affligitur, ab Uxore deridetur, & ab Amicis invisitur.

FORTÈ die ecce alio magni gens sancta Tonantis
 Cælicolæ, ex omni volitantes agmine læti
 Conveniunt, Patrisque, suo de more frequentes
 Ad solium sublime fluunt. Stygis incola diræ
 Se medium his infert Satanas, coramque resistit.
 Tartareis instructa dolis, atroq; veneno
 Corda gerens cui Iova prior: Satan, unde locorum
 Irrequietus ades? contra ille, è finibus Orbis,
 Quos modò, terrarum peragrans sola vasta revisi.
 Tum Deus: anne meum, vidisti hæc inter, Iobum,
 Cui totus pietate parem non sufficit Orbis,
 Quique adeò integri custos studiosus & æqui,
 Numinis & veri cultor contagia mundi
 Devitat? viden' ut priscae probitatis honorem
 Servat adhuc, mihi quantumvis tu suafor & author
 Perdendi nequicquam hominis, rerumq; fuisti?
 Dixerat. Ille dolis arque arte instructus Averni
 Actutum stygio depromit talia corde,
 Pellem equidem propelle; & quæ sibi cunq; pacisci
 Quis dubitet dulci pro vitæ munere? mentem
 In peius sed enim referens, dextram iniice tantum
 Infestam, tange ossa manu, quate verberare corpus
 Lethifero. Mirum, nisi in os tuus integer ille
 Te probro incescat blateranti hæc Rector Olympi
 Subiicit. En fraudiq; tuæ, flagrisq; remitto
 Infontem famulum: vitæ tantum illius uni
 Parce memor, nec plura auditis lætior istis
 Ex oculis fugit ille Dei, Iobumque latenter

Invadens, tetro miserum ferit ulcere corpus.
 Dira lues udo penitus sublapsa veneno
 Viscera pertentat, summoque à vertice ad imos
 Plantarum articulos squalentia membra pererrat.
 Tum scabra illuviem satagens destringere testa
 Insidet infelix cinerem lobus, aspera secum
 Fata gemens plagis mox at crudelior ipsis
 Res oritur. Conjux, alias dulcissima, tantis
 Cladibus evicta hac miserandum voce maritum
 Alloquitur : perstatne tibi tua, talia passo
 Integritas, animusque insons ? I, perge Tonantem
 Perge Deum meritis extollere laudibus, amens,
 His qui te ærumnis, qui sævo funere mersum
 Obruit, & dura hæc pro cultu præmia reddit.
 Ille autem : Ah ! tantumne crepas ceu scæmina nequam
 Flagitium, conjux ? Ergon' felicibus auctam
 Cælitus auspicijs sortem capiemus amico
 Pectore, & adversam non accipiemus eodem ?
 Hac miranda tenus lobi patientia tantis
 Acta malis, sacro temerè nihil extulit ore.
 Intercæ subitæ passim vulgata ruinæ
 Fama, viti ad ternos postquam pervenit amicos,
 Extemplò patriisque arvis, laribusque relictis
 Carpunt quisq; viam, & condito tempore in unam
 Sedem ex diverso veniunt, quo tristia fata
 Condoleant, casumq; ægri solentur amici ;
 Nempe Eliphas Themanita genus, Bildadq; Suhita,
 Et Sophar Namatita. hi scædum sordibus ora
 Ignorant socium, sublatis eminus acres
 Dum spectant oculis, post notum cominus alto
 Ploratu deflent, lacerantque in pulvere vestes,
 Pulvere & aspergunt tetro frontemque, poliumque :

Quin & humi lucēs septem, tot tīdemque recumbunt
Cum mœsto noctes, nec quisqua in affarier ægium
Audet, in immensum quia pestem excrecere cernunt.

CAP. III.

*Iobus tot tantarumq; afflictionum oneri succumbens ad tempus, natalem suum execra-
tur diem, & cum Deo de vita accepta, conservataq; expostulat.*

ILle autem indomito ut patuit via prima dolori,
Protinùs immeritum Diris ultricibus ortum
Devovet, infando prorumpens talia questu :
Ah ! pereat lux illa, meæ quæ exordia vitæ.
Prima dedit : nox & pereat tam tristibus acta
Fatorum eventis, genetrix qua dicta misellum
Progenuisse marem. Aeternis lux illa tenebris
Damnetur, supero nec eam Deus axe requirat,
Neu super auricomus splendescat lampade Titan.
Pollutam infament lethalibus undiq; spectris
Atrores Erebi, nubesq; horrentibus alis
Incumbant, quæ corda metu mortalia summo
Terrificent, scelerum veluti furialibus acti
Terrentur stimulis, queis lux invisā dici,
Quosq; infelicitis ceperunt tædia vitæ.
Illa etiam magnæ nox umbris mersa sororis
Effluat è fastis, è mensibus effluat anni :
Solæ dehinc nox illa vacet, tristici, sub umbra
Secubet æternùm deserta ; neq; audiat hymnos,
Festivosq; jocos, neu lætæ júbila linguæ,
Quin Diris sine fine sacram crudelibus omnes
Devoveant, qui mole malorum, & turbine sortis
Adversæ oppressi, vitæ malè fausta precantur,
Iugiaq; integrant miseris lamenta querelis.

Sidera tam ingratae, sub prima crepuscula, noctis,
 Condantur tenebris, notasque ea speret Olympo
 Incassum flammis, nec cernat clara rubentis
 Auroræ eo quæ mittit spicula tractu.
 Quippe quod infastæ non clausit ostia vulvæ,
 Nec mala tot curasque oculis averterit olim.
 Mene heu! materna conceptum extinguer alvo
 Non potuisse, animamve recenti efflare sub ortu?
 Quid me obstetricis genua exceper calentem
 A vulvâ? cur ore avido nimis ubera suxi?
 Namque sopor molli compositum membra foveret
 Iam gremio, & placidâ fruerer per secula pace
 Concilio Regum immistus, mundi; Dynastis,
 Qui fastus monumenta sui per tesqua, ubi tritum
 Nulla hominum callem monstrabat femita, celsas
 Extruxere arces & vasta palatia quondam;
 Aut Procerum numero adscriptus, queis plurima, stabant
 Dum regno incolumes, auro, argentoq; fluebant
 Atria, regaliq; nitebant limina luxu:
 Deniq; abortivo par, qui penetralibus alvi
 Vix conceptus obit, vel par ego foetibus, ævi
 Limine mox primo defunctis luce, iacerem
 Exanimis, uelut optato telluris amatae
 Inclusus thalamo; sævis ubi sueta rapinis
 Gens parcit terrere pios; ubi fata quietas
 Ostendunt fractis sedes fessisq; laborum
 Innocuis; ubi vincti agitant simul otia, vinctis
 Disruptis, neque vocem audit iam Verna severi
 Exactoris. agit nullo hîc discrimine pauper
 Divesque, obscuri genus, & diademate clari;
 Imperia hic tenuit securus herilia servus.
 Quid lucem ærumnoso homini, quid pectora mæstis

Vsuram vitæ malè gratae indulgeat æther?
 Qui mortem exoptant, nec adest, imisque latentem
 Thesaurum veluti terræve undæve latebris
 Scrutantur solerte oculo, tandemque sepulchro
 Invento exultant, ipsoq; in funere gaudent.
 Heu! quid vita viro, moles cui tanta malorum
 Intercluserit iter, quem mille obtexit ab alto
 Dextra Dei jaculis? præmissi insuavia reddunt
 Fercula singultus, raucosque ad sidera tollo
 Mugitus, planctusque; & luctifonos ululatus,
 Non secus atque altis torrens de montibus ætus
 Præcipitat, multoq; ruens immurmurat æstu.
 Quod metui, quod sæpè malum, ceu præscius olim
 Expavi, tulit una heu! illætabilis hora.
 Non ego securam jucunda per otia vitam
 Sopitamve alta dormitans pace peregi:
 At nihilo prævisa minus præcautaque longè
 Tempestas sævis miserum caput obruit undis.

CAP. IIII.

*Eliphazus Iobum arguens fracti animi, flectaque pietatis, iustitiam tuetur iudiciorum
 Dei, & homines convincit iniustitia.*

TVnc Eliphaz tantis laxantem fræna querelis
 Sic Iobum aggreditur. Referant si mutua tandem
 Dicta mei mecum socii, tunè ægriùs illa
 Iobe feres? tanto quis rerum cardine verbis
 Temperet? Is tunè es, tot qui palantibus olim
 Desuetum pietatis iter monstrare solebas,
 Enervisq; novas vires, nova robora dextris
 Addere? tunè inopi rerum, iam iamque labanti
 Accendisti animum dictis, aut poplite curvos
 Erexti? en versis nunc in contraria fatis,

Deficis, attactuq; iacet mens territa primo.
 Hic pietatis honos? fidei hæc constantia? nonne
 Ut fluxis innixa bonis stetit hætenus omnis
 Spes tua, sic pietas; utq; expectatio, vitæ
 Sic gestæ integritas? mundi retrò acta revolve
 Seclâ memor. Vastæ quis prima ab origine terræ
 Infantum periit? quis fundo excisus ab imo
 Interiit de gente pia, rectique tenace?
 At verò incurvis subigunt qui dentibus arva
 Nequitia, & scelerum committunt noxia sulcis
 Semina, dignam equidem vidi hos sub tecta referre
 Sementi messem, & rigida mala gramina lappæ.
 Quippe indignantis rapido ceu turbine Iovæ
 Prostrati mox deficiunt, flatuq; Tonantis
 Naribus emisso pereunt. Quid dira leonis
 Profuerit vox alta fremens, raucusve leænæ
 Mugitus? catuli evulsis penitusq; refractis
 Dentibus occumbunt; prædæ & leo grandior exfors
 Occidit: impasti per inhospita tesqua catelli
 Matris ab uberibus depulsi pabula quærunt.
 Prætereà furtim vox ad me arcana per umbram
 Missa polo venit, paulumq; his auribus hausi:
 Tempus erat, quo prima quies mortalibus ægris
 Incipit, & variis stipata insomnia visis
 Obiectat, subitò obstupui, & tremor undiq; mentem
 Perculit attonitam, gelidusq; per ima cucurrit
 Ossa pavor. Coram ecce incessu Spiritus alto
 Transiit; arrexitq; omnes horrore capillos,
 Cœlestis species, quæ vultu & lumine nobis
 Ignoto penitus, miræ & sub imagine formæ
 Restitit, ac tenui divina orâcla susurro
 Auribus insinuans, voces erumpit in istas:

Immortale

Immortale Dei, mortalis homuncio, Numen
 Iustitiâ æquarit? Fictoris ob acria summi
 Lumina figmentum polluto à sanguine cretum
 Labe vacare putes? Sanctis non ille ministris
 Credit, & Aligerum liquidis apponeret ultra
 Splendorem turmis, divinæque indolis auctum
 Immensum. Lutei quid perlevis Incola tecti
 Se iactet, bibulo cuius fundamina nutant
 Pulvere, quemque terunt avidi sub marmore vermes:
 Solis ab exortu, sine vindice, solis ad ipsum
 Occasum, crebro plagarum tunditur ictu,
 Et cæca æterno dein claudit lumina somno.
 Sic vitæ formæq; decus, sic gloria mundi
 Avolat, atq; homines sophiæ sine laude recedunt.

CAP: V.

*Eliphazus ea pertexens, qua modo exorsus erat de impiorum exitio, deque admirabili
 Dei sapientia, iustitia & potentia, Iobum ad fidem, patientiam, & respicientiam
 hortatur.*

I Nunc, & querula patronum voce require,
 Qui facilem advertens aurem dignetur amico
 Lamenta assensu. Quem casta in vota vocabis
 Sanctorum, patulas qui in iustis præbeat aures
 Suppliciis? Stultum perimit gravis impetus iræ,
 Invidaque excordem letho demittit Erinnyes.
 Vidi egomet fatuum arborei qui stirpis ad instar
 Radicem altam ageret fibris per viscera terræ
 Diffusis: at vidi itidem mox recta ruinæ
 Devota, & stupui. Proles quam liquit inertem,
 Præsidio deserta perit, teriturque severi
 Iudicis ante oculos, nec adest, qui morte, cadentem
 Eripiat: mediis acceptam è sentibus hostis

Devorat esurio mēsem; natiq̃ue relictas
 Horridus haurit opes sitiēti gutture prādo.
 Non terræ subit è gremio seges āspra laborum,
 Nec fœcunda malis florescit pulvere sylva.
 Nalcitur ad morbos & duræ incommoda vitæ
 Gens hominum infelix, vivis ut multa subinde
 Emicat è prunis scintilla volatq; per auras:
 Quòd si eadem, quæ te, duris me exercita fatis
 Vis premeret, Dominum supplex in vota vocarem,
 Æthereumq; meas ad Regem sponte referrem
 Res omnes; qui magna adeò mirandaq; solo
 Efficit imperiū nutumiracula, quorum
 Nec mens indagare modum, nec acuta latentes
 Nosse valet causas, numerumve exponere fando.
 Ille polo latices, optatæ & flumina lymphæ
 In terræ mittit gremium, faciemq; per omnem.
 Huc illuc vario diffundit tramite rivos
 Ille humilesq; inopesq; è terræ pulvere, in alto
 Componit folio, tetra & caligine sentes
 Tollit honoratæ celsa ad fastidia sedis:
 Ille astutorum, vice versa, adeò omne refutat
 Consilium; ut medio dextræ conamine cassæ
 Deficiant. Cautorum artes velut artibus isdem
 Cautior eludit: populi & mens cœca rebellis
 In præceps agitur. Manifesto in lumine pravi
 Impingunt tenebris, & cum sol clarus utraque
 Distat idem terra, palpant ceu noctis in umbra.
 Atqui inopem fero ab ense Deus, linguaq; nocentum
 Pestifera illæsum servat, tutumq; benignus
 Reddit ab infesti manibusque, armisque Tyranni.
 Sic tenui spes certa venit, fractisque labore
Calitūs auxilium datur, at formidine clauso.

Stat rictu impietas, nihil ausa vel hiscere contra
 Felix! ô verè felix, quem conditor orbis
 Castigat patriis commissa ob crimina virgis.
 Quare agè, ne mitis temnas pia verbera Patris:
 Vnus & idem infert plagam & simul obligat: idem
 Vulnerat atque manum medicam mox admovet idem.
 Te quoq; ter mersum ærumnarum terque profundis
 Fluctibus eripiet, nec clades septima tanger.
 A letho, si dura fames, ab acinace, belli
 Si furit horrendi rabies, te, Iobe, redemptum
 Ille dabit: quin & viroso à verbere, lingua
 Dum ferit, opprobriis procul, alta in turre latebis:
 Nec te perniciēs, nec clades ulla nocentum
 Debita flagitiis quatiet; sed lætus ovanſque
 Ridebis, cum vāſta dabit deſertaque latē
 Omnia Mars, aut dira fames; neque monſtra ferarum
 Horreſces. Tecum ipſa colent ſaxa obvia campis
 Æternum foedus; conſuetaq; bellua ſylvis
 Mitescet poſito paulatim corde feroci.
 Tum florere nova cernes tentoria pace:
 Tunc iterum deſerta domus penetralia viſes
 Votorum compos, ſucceſſuque omnia læto
 Curabis: tum multiplici plantaria fætu,
 Et prolem per ſæcla tuam, ſobolemque tuorum
 Auctum iri aſpicias, ceu lætis gramina rivis
 Luxuriant: tuq; ipſe ævi maturus avito
 Succedes tumulto, qualis tibi tempore mæſiſ
 Horrea larga ſubit maturi farris acervus.
 Hæc nos en longo perveſtigavimus uſu,
 Atque ita habere, animis ſinceri agnovimus: hæc tu
 Accipe dicta, bonoq; tuo perſpecta reconde.

CAP. VI.

Iobus Eliphazi criminationi respondens, exponit afflictionum suarum gravitatem; cum de amicorum perfidia atque inhumanitate conqueritur; suamque in eo de quo accusabatur, innocentiam aperte assertit.

Sic memorat, vocemque premit, dein talia Iobus:
 O si indignantis nostros quis lancibus æquis
 Expendat questusque graves, casusque stupendos,
 Quis pressum (socii) miserum vidistis amicum!
 Innumeras etenim, quas torquet pontus, arenas
 Ærumnarum ingens superaret pondere moles;
 Hinc gemitu repressa gravi luctantia duco
 Atque absorpta malis verba, & vox faucibus hæret:
 Quippe artus depasta imis stant fixa medullis
 Tela Dei, fugitque atrum mens faucia virus.
 Ipse Deus movet arma, Deus velut agmine facto
 Irruit, ancipiti quatiens formidine pectus.
 Numquid agris onager rudit ad nova gramina? numquid
 Ad stabulum mugit taurus farragine plenum?
 Num fatuum nullo sale tinctum arrideat? ovi
 Aut quis in insipido sapor est albumine? quondam
 Quæ renuit tetigisse animus, nunc tristia mensæ
 Ferclâ meæ, ingrati nunc sunt fastidia victus.
 Quis mihi quod toties petii, quis vota precesq;
 Annuat optanti? ô utinam Rex ætheris altus
 Expectata diu donet, dextraq; cadentem
 Conterat exerta, mortique opponat amata!
 Intereâ hæc misero superant solatia luctus,
 Dum morbi infandus sine more exæstuat ardor
 Visceribus, nec læsa dolenti Numina parcunt;
 Fida quod ætherii haud suppressi oracula Patris,
 Iustitiæve æquum filii fideique tenorem.

Sed

Sed mihi quæ tandem vires, quæ meta laborum,
 Vt durem, speremque ægram producere posse
 Lactatam tanto fatorum turbine vitam?
 Saxea mîne animo vis est, chalybæave membris
 Durities? quid præfidii, aut tutaminis usquam est
 Omnibus exhausto iam casibus, omnium egeno?
 Mœsto animi, fractoque malis vir fidus amico
 Mittit opem, ni iura Dei, cultumque relinquat:
 Me tamen ipsi etiam iam fratres rebus in arētis
 Et consanguinei certant spe ludere vana,
 Ceu torrens de monte ruens, vel qualis aquarum
 Concitus cluvies decursu diffluit imber.
 Hyberna occultus glacie nigrescit, & alto
 Nix super incumbit cumulo, molemque recondit:
 Verùm ubi Phœbæa torreret lampade mundus
 Cœperit, extemplò fluidus dissolvitur humor
 Omnis, & incassum sicco se quærit in alveo:
 In varios latè consueto a tramite rivos
 Effluit, in tenuesque facessit protinus auras.
 Qui Temæ deserta, soli qui resqua Sabæi
 Sole sub ardenti peragrant, hic dulce levamen
 Nequicquam sitis expectant, puduitque dolosis
 Spem posuisse vadis; namq; ad siccata ubi ventum est
 Flumina, delusi, suffusique ora rubescunt.
 Officii haud aliter spes & solamina vestri:
 In nihilum nunc îsse queror, qui talibus ætæ
 Casibus ah! duro nimium vidistis ocello,
 Et stupuistis. Habet tantus fera pectora terror:
 At quæ causa metus, Socii? dixine ego, ferte
 Dona mihi, oculis expromite munera vestris?
 Suppetiasve hostem contra populiq; furentis
 Assultus voto optavi, precibusve petivi?

In melius mutati animos me recta docete,
 Erroremq; meum, si quis, monstrate, filebo.
 Maxima sermonis vis est, qui simplice vero
 Fundatus, rabida temnit convicia lingua.
 Sed quid vestra iuvant sine pondere iurgia? litem
 De nuda institui duntaxat voce putatis?
 An sine vi, sine mente sonos, & inania flabra
 Creditis immergi tot fluctibus esse querelas?
 In me ceu caris, gens sæva, parentibus orbum
 Irruitis, durique epulas agitis iniquas
 De socio. lam tandem oculis me quaeso benignis
 Aspicite. An vobis coram, qui me intus & extra
 Nostis, falsa loquar? versas ad seria mentes
 Flectite. Iustitiæ mihi adhuc, mea gloria constat:
 Num latitat fraus ore vafro? num recta palatum
 A pravis sano nescit discernere sensu?

CAP. VII.

*Iobus converso ad Deum sermone, & redintegratis de calamitate sua querimoniis, ad
 se tandem redit, veniamque, & miseria sua levationem aliquam efflagitat.*

STat sua cuique dies, & vitæ his certa sub oris
 Meta datur miseris mortalibus, utque diurnâ
 Conductis mercede viris, statura figitur hora.
 Vernula ceu longæ pertæsus lucis ad umbram
 Anxiùs adspirat noctis, requiemque laborum,
 Qualiter aut pactis, qui præstat munia nummis
 Finem operis spe lenta, atque ore expectat anhelò,
 Sic quasi sorte datum tardis sub mensibus ævum
 Exigo perpetuis curarum fluctibus ætus:
 Ipsaq; nox requiem concedere sueta, labores
 Fert mihi continuos, ac morbi duplicat æstum.
 Luce obitâ, ingrato si fors compono cubili

Languentes

Languentes artus, mox inquit, quando resurgam?
 Quando erit, ut roseis tenebras aurora quadrigis
 Vecta fuget? tantis mihi mens vel solis ad ortum
 Excruciata malis, cura iactatur inani.
 Vermibus induitur ceu veste, & Pulveris atri
 Ramentis tota horrescit caro, ruptaque foedis
 Solvitur ulceribus cutis, & liquefacta fatiscit.
 Textoris radio, celeri qui stamina cursu
 Percurrit, levior vitae gloria fluxæ
 Avolat, & nullis reparanda absumitur annis.
 Quod vitæ hîc agitur, par, ô Pater, esse memento
 Ventorum flabris, rapido quæ turbine perflant
 Terrasque, tractusque maris, coelique meatus
 Aëreos. Extincti oculos non pristina pascunt
 Gaudia, nec reducem posthac mortalia cernunt
 Lumina; quin tuus ipse oculus, si a morte requirat,
 Non tamen inveniet. Ceu deficit æthere nubes,
 Atque leues disiecta procul se purgat in auras:
 Sic quem dura semel cæco mors condidit antro,
 Non ille ætherias evadet rursus ad oras,
 Non sedes, non tecta redux deserta reviset,
 Nec locus ipse suum noscet post fata colonum.
 Ergo ego nec vocum parcus, nec fræna labellis
 Iniectus, plenis, animi quæ dictat amaror,
 Effundo buccis, meritisque assurgo querelis.
 Numquid ego indomitum pelagus non molibus ullis
 Arcendum, aut balæna, salis mirabile monstrum,
 Ut circum posito ceu vallo ac mænibus altis,
 Imperio vinclisque premas me & carcere frænes?
 Si dixi accendet cum serus lumina vesper,
 Solamen mihi sponda dedit, luctumque cubile
 Leniet, horrificis celeratim insomnia visis

Objicis, & vigili conturbas pectora spectris.
 Mens tantis cruciata malis, tot saucia curis,
 Informis lethi nodo mutaverit ægram
 Vltrò animam, fractisque adeò mortem ossibus ipsam
 Prætulit. Cœli ah tædet convexa tueri
 Tot pressum ærumnis, neque enim per secula vivam.
 Parce, ô parce potens hominum rerumq; Repertor,
 Nec misero usuram vitæ mihi longius, oro,
 Indulge. Quid namque diebus vaniùs hisce
 Qui mihi adhuc superant? quidve est mortalis, honore
 Quem tanto afficias, cui mentem intendere creber
 Digneris? Patriâ quem deniq; solis ab ortu
 Quotidiè curâ invisas, examine justo
 Explorans animi latebras, cæcosque recessus?
 Quando aliorum à me deflectes lumina? quando
 Absistes, mihi dum liceat glutire salivam?
 Peccavi, fateor, quid agam? quo iniusta piabo
 Ausa modo, ô Custos hominum? cur me tibi signum
 Fixisti, infesta quo mittas spicula dextra,
 Ut fierem gravis ipse mihi? cur pristina vitæ
 Non aboles errata meæ, meritaq; remittis
 Peccati poenas? mox namq; in pulvere pulvis
 Decumbam, neq; me invenies, si forte requiras.

CAP. VIII.

*Bildadus, Iobi sermonibus acerbissimè reprehensus, iustitiam Dei asserit, Iobumque tam-
 minis, tum promissionibus ad resipiscentiam revocat, proposita umbratili impiorum,
 certa vero et stabili piorum felicitate.*

TAlia perstabat memorans; cui talia contra;
 Bildadus, quo tandem hæc usq; effaberis amens;
 Quidve dolens rabido ore fremis, ceu murmura
 Ponto indignantis? fas & sacra iuris. (Cauri
 Subvertes.

Subvertet vis magna Dei? pessumne tonantis
 Dextra dabit, iustis quod sanxit legibus, æquum?
 Non ita; si nuper quidquam committere gnati
 Hunc contra haud veriti, iustis ob crimina poenis
 Addixit miseros. Sin tu autem impensius omni
 Mane Deum supplex quæris, per vota precatus,
 Si purus, scelerisq; expers, si es pectore rectus,
 Illicet ille tui studio evigilabit, et ædes
 Quas sine fraude coles, florenti pace beabit:
 Immo perexiguum fuerit sors prima futuræ
 Collata, immenso tibi quæ diviniûs auctu
 Excrescet: generis tanta est opulentiæ sancti.
 Consule seclorum super his monumenta priorum;
 Vestigaq; animo seniorum facta parentum;
 Hesterni nos namq; sumus, nec patribus olim
 Gestorum gnari. Superis quos degimus oris
 Sunt velut umbra dies, rapidis quæ provolat alis.
 Illi te erudiant, illi tibi vera loquentur,
 Certaq; deproment solerti oracula corde.
 An sine limosa se uligine iuncus in altum
 Subiicit? an sine aquis adoleverit ulxra palustris?
 Dum viret, ecce manu nondum decerpta, repente
 Vere novo ante alias arefcit funditus herbas:
 Impia non aliter marcescit semita turbæ
 Oblitæ legumq; Dei, cultusq; potentis.
 Expectata hominis qui fraudes arte colorat,
 Spes perit omnis, et eventu frustratur inani.
 Ille velut tenui, quam finxit aranea tigno
 Sublimis, fidit telæ, fragiliq; recurvus
 Stat domui incumbens: domus inclinata ruinam
 Cum sonitu trahit, incassum prensante labantes
 Iuncturas Domino. Ille arvis succosus ayitis

Apricisq; viret, riguis ceu confita ripis
 Arbos, quæ teneris supra hortum brachia ramis
 Diffundens, altis radicum ad flumina fibras
 Implicat, et vivis extructa palatia saxis
 Desuper umbrifero sublimis vertice spectat :
 At ferro simul institerint crebraq; bipenni.
 Erudere agricolæ, radicitus omnis ab alto
 Vulsa solo, atq; evicta frequenti verbere præceps
 Corruit : excilam non ipsa agnoverit ultrâ
 Terra parens, solitæ superat nec trama figuræ.
 En quò lætitia, et simulatæ gloria gentis
 Omnis abit; melior peregrino è stirpe refurget,
 Desertoq; ingens florescet pulvere silva:
 Quippe nec immunem sceleris fastidit Olympi
 Regnator, neq; labe impurum et sordibus atrum
 Sustentat dextra. Quin te si iuris & æqui
 Ritè tenax fueris, iam iam eriget, Ille tuumq;
 Os risu implebit, lætisq; resolvit ovanti
 Labra modis: contra osores, ceu tegmine, velat
 Dedecore, evertitq; hominum tentoria nequam.

CAP. IX.

Iobus hic Dei justitiam, sapientiam, atque potentiam pleno ore prædicat, & quidem magnificentiùs quam fecerat modo Bildadus. Inde verò ad Theſin rediens, adversariorum refutat sententiam, de repentino malorum exitio, deque felici bonorum statu: tandemque sua conscientia testimonio fretus ad Deum adversus ipsos provocat.

Vix ea fatus erat, cæpit cùm talia Iobus,
 Vera equidem novi & fateor quæ edisseris, esse.
 Mortali quis namq; hominum de sanguine, magno
 Collatus cum rege poli, cum Iudice mundi
 Iustus erit? vanis si quis temerarius ausis
Cernere iudicio, litemque intendere contra

Fidat.

Fidat, is obiectis non unum e mille refellat.
 Quippe Deus sapiensque animo est & viribus unus.
 Immenfis. Quisquamne illum mortalibus armis.
 Impunè invadat? scelus hoc benè cesserit ulli?
 Ille vel eductos ad coeli sidera montes
 Eruit incautis (res visu mira) colonis,
 Infensusque malis fundo subvertit ab imo;
 Ille manu validâ terræ fundamina vastæ
 Concutit, acq; altis reſeratum è ſedibus orbem
 Convellit: motu attonitæ tremuere columnæ.
 Illius imperio currum roſeosq; iugales
 Siftit, & atrato ſol vultum obnubit amiçtû.
 Ille poli nitidos tenebris obſignat ocellos,
 Solus & ætherij pandit tentoria mundi,
 Solus & æquorei calcât vada ſalfa profundî.
 Arcturum ille ſonantem, atrumq; Oriona nimbis
 Condidit; ac Pliadas, gratiſſima puppibus aſtra,
 Quibque ſub Auſtrinis latitant penetralibus ignes:
 Deniq; magna facit rerum miracula, nulli
 Indaganda hominum, numero carentia certo.
 Nam neq; quàm multæ ſpecies, neq; nomina quæſint:
 Eſt numerus. Feret ecce Deus veſtigia coràm,
 Nec tamen ipſum oculis cernam mortalibus. Omnia
 Humani intuitus aciem, ſi tranſit acutam
 Quantumvis fallit. Si in prædam abrepta capeſſit,
 Reddere quis cogat, curvè, aiât, talia faxis?
 Nemo adeo eſt vel mente ſagax, vel robore præſtans,
 Decretam queat ut magni iram auertere l o v a s.
 Aspice ut ille hominum vano turgentia ſaſtu
 Gorda domat ſævo imperio, elatique ſuperbos
 Patronos ultrice manu detrudit ad orcum;
 Ergo quid illi amens reſponſem? aut irrita iactem

In Dominum frustra selectis iurgia verbis ?
 Non ego, sim quamvis iustus, contraria dictis !
 Dicta, Dei referam ; sed flexo poplite supplex
 Exposcam vitiis offenso a ludice pacem.
 Vix tamen, ut dederit facilem clamoribus aurem.
 Ille meis, credam vota exaudisse vocatum.
 Immani toties me pulsum turbine vindex
 Conterit, impune & decumanis vulnera plagis
 Ingeminans, animæ revocandis flatibus horam
 Denegat, ærumnisque, cibo velut, implet amaris
 Infelix pectus, repetito ac verberare sævit.
 Si vires specto, validæ si robora dextræ,
 Fortior ecquis eo ? si ius, vadimonia quis mi
 Constituat, causamve iuvet ? si me assero iustum,
 Arguor ore nocens, si culpæ & fraudis inanem,
 Integrumque animi, mea me mox lingua malignum
 Prodet iners, nec ritè animam norim ipse, peractæ
 Pænitet ah vitæ ! verum magis omnibus unum
 Angit, agitque ægram mentem ad lamenta ; subinde
 Quod fontem, infontemque simul terrestribus oris
 Absumit vis sæva Dei discrimine nullo ;
 Namque reos scelerum nec opina ubi morte flagellat
 Mortales, unà infontum fera vulnera ridet.
 Aspice, terrarum concedit sceptræ tyranno,
 Susque habitis qui deque bonorum legibus, ora
 Iudicis obvelat, fasque omne & iura refigit ;
 Hæc nisi cuncta unus magni gerat Arbiter orbis,
 Quisnam igitur ? Sed, enim quam sint vice, gaudia, versâ
 Fluxa pii generis, quam lætæ evanida sortis
 Prosperitas, nostra exemplo sit vita ; tot antè
 Auçta bonis, tot iamque malorum afflicta procellis.
 Veloci, hæc inter, citiùs cursore, dierum

Momenta aufugiunt non vitæ experta secundæ
 Fortunam, & celeri spumias salis ære ruentem
 Prævertunt puppim, prævertuntque acré volentem
 In prædas aquilam. Querulis si dixero, parcam
 Vocibus, ærumnæ oblitus, positisque repente
 Irarum stimulis, vires, ac prisca resumam
 Gaudia, continuò curæque æstusque dolorum
 Ingenti pavidam quassant formidine mentem.
 Quî namque à tantis purgatum sordibus iri
 Me sperem, Rex magne poli, quando ante tribunal
 Ipse tuum fraudisque reus, scelerisque nefandi
 Arcessor? frustra est equidem quodcunque laboris
 Impendo toties in causâ & iure tuendo.
 Abluerit nivis unda meæ contagia pestis,
 Smegmaque mundarit palmas licet, illicò merges
 Cœnosam caput in foveam. Me attingere vestes
 Ipsæ horrent limo fœdatum membra tenaci:
 Non Ille humanæ cretus de sanguine gentis,
 Qualis ego, ut tanto responsam mutua Regi,
 Experiarque foro, res & decidere sperem:
 Nemo etiam medius nos inter, nemo sequester
 Qui litem dirimat, iustoque examine penset:
 Sed tamen amoveat modo virgam & verbera dura,
 Nec maiestatis venerandæ exterreat horror:
 Tum pulsa intrepidus fabor formidine, namque
 Obiectæ toties mens haud sibi conscia labis!

CAP: X.

Renonat hic Iobus querimoniam suam; qua cum Deo expostulat de afflictionum suarum magnitudine, petitque ut vel tantillum sibi liceat respirare.

Tædia me dudum tot tempestatibus actæ
 Ceperunt vitæ, Arbitrio questusque, doloresque

Ire suo planctusque sinam, quò cordis amaror,
 Quo morbi instigat vis indefessa loquentem.
 Alloquar ipse Deum, tanta qui mole malorum
 Sævit in expletum. Quid me, Pater optime, damnes
 Ut fontem memora, & quo tandem crimine læsus,
 Quidve dolens in eas tantæ certamina litis?
 Tot iuvat immeritum, caput obicere periculis
 Alme sator? dextræne tuæ, sophiæque stupendum
 Aversaris opus? malè sanæ an prava catervæ
 Consilia exemplo sacro illustrare voluptas?
 Anne etiam tibi more hominum sunt carnea fraudi
 Lumina, quaque acie cernit mortalis, eadem
 Cernis & ipse? brevem tun' vitam in certa dierum
 Distinctam annorumque agitas momenta, caduci
 Nos qualem? ut sine fine meum tormenta per omnia
 In scelus inquiras, summa & vi ferre sub auras,
 Si qua te go satagas? scis me dispendia fraudum
 Non petiisse, pedes non recto à tramite legum
 Flexisse: Et quisque intereà est, qui vindicis instar
 Prestò adsit, crebroque tuæ me verberare dextræ
 Eripiat? tantâne, orbis Rex maxime, servum
 Arte laboratum formasti, & pollice circum
 Finxti adeò artificii, ut quæ vivum dextra creavit,
 Nunc eadem absorptum perimat? memori, oro, revolve
 Mente quòd argillam veluti me è pulvere vili
 Fecisti, moxque in cumulum non multa moratus
 Pulverem, tristi defunctum morte reduces.
 Nonne velut fusum tua me lac ventre liquavit
 Materno manus, & ceu pressa coagula casei
 Densavit? non pelle olim, non carne tenellum
 Vestiit, ac nervis compactosque ossibus artus
 Firmavit? mihi tu vitam, vitæque beatæ

Commoda largus opum indulsti, patriâq; revisens
Conservasti animam tot per discrimina, curâ.
At nihilo tamen ista minus, Deus alme, reposta
Corde diu latuere tuo, sine Numine namq;
Quæ tolero haud illata scio, si forsitan in te
Peccavi, servasti oculo id quæsit acuto,
Nec mea lustrali purgasti crimina lymphâ.
Si vitam scelere obstrictam, si fraudidus egi.
Væh mihi ! si iustam contra, labisq; carentem,
Non tamen idcirco caput altiùs effero, tantis
Opprobriis satur. ipse vide, pectus ipse ruentes
Aspice res, casusque meos. cuncta esse liquebit
Vt refero. Impasti tu quippe immane Leonis
More furens arcta me circum indagine clausum
Venaris, duplicansque modis mea vulnera miris
Indignantem auges renouatis testibus iram.
Vnius in miseri exitium. tormenta dolorum
Alternis sese ingeminant, ac sæva malorum
Obsidit legio, telisque horrentibus urget.
Heu ! cur nam ex utero passurum talia matris
Eduxti ? ô utinam nulli visendus, ibidem
Expirassem ! utinam ad tumulum mox inde fuisset
Instar abortivi elatus ! restantia vitæ
Intervalla brevis spatium cum terminet horæ,
Quin cessas, paulumque tuæ, Rex, desinis iræ ?
Dum paullum recreer, viresque effusa resumant
Membra, priusquam adeam cœca irremeabilis antri
Limina, foeta situ, tenebrosi & imagine lethi
Horrida, quæ nox, quæ nubes, quæ noctis & umbra
Vndique Cimmeria obvolvitur caligine, & ordo
Nullus ubi, lux nulla, ubi sunt, mera nubila, lychni.

CAP. XI.

Sophar, damnatis Iobi sermonibus, potentissimam atque impervestigabilem Dei sapientiam celebrat, Iobumque propositis amplissimis promissionibus, hortatur, ut supplex penitensque ad Deum confugiat, qui bonos prosperat, malos verò exterminat.

TAlibus incensus Sophar Namatita querelis,
 Flammato has contrá prorumpit pectore voces:
 Ergone tanta tibi, ut solitum, sine fine volabunt
 Verba, nec occurret quisquam? num garrulus ore
 lustus erit, causamque loquax evincet? ad ista
 Quis sileat commenta? tuos te impunè sodales
 Ludificantem adeò suffundet nemo rubore?
 Ausus es alloquiis nimium turgentibus ipsum
 Sic mundi Dominum aggredier. Purissima vitæ
 Est series, coramque tuis ego mundus ocellis.
 At verò ô utinam stellato è fornice vocem
 Edat, & eloquio recludat labra tonanti
 Te contra! o sophiæ reseret sacraria divæ,
 Quò tandem acceptis graviores crimina plagas
 Commeruisse tua agnoscas, multumque remitti
 De poena admissi sceleris. Cæcolne recessus
 Numinis æterni penetres, aut alta supremi
 Vestiges oculo mortali arcana Dynastæ?
 Altior ille altis cælo labentibus astris,
 Quid facias? imo longeque profundior orco est,
 Quî capias animo? quî vili in pulvere repens
 Illo pervenias? tanti sapientia Regis
 Terrarum extremis profert se longiùs oris,
 Latius & pelagi terras lambentibus undis.
 Si rerum invertat faciem, cursumque suëtum
 Naturæ, si cuncta locum concludat in unum
 Quæ distincta prius; si dissita colligit idem,

Quis

Quis quæso impediet, quis contra nitier ausit?
 En cœcas hominum mentes & inania corda
 Qui novit penitens, curæque inania gentis
 Ausa videt, non ille admissa piacula iustis
 Lancibus expendet, plectetque, ut mentis egenus
 Et vœcors sapere incipiat, moresque feroces
 Ponat homo, agresti licet ortu ut pullus onagri.
 Verum agè, sume animos etiamnum, & pectore ab imo
 Præteritæ commissa dolens vitæ, ocyus ambas
 Suppliciter cum voce manus ad sidera tende;
 Dein peperit quæcunque malis dextra artibus, ultrò
 Restituas, residere domi non passus iniquo
 Parta dolo. Tum lætum erectus ad æthera vultum
 Incedes, expersque situ liberque pavore.
 Tum mala tot, tantosque obliviscere labores
 Exhaustos: Lapsique velut de montibus unda
 Torrentis sicco exarescit protinus alveo,
 Sic veterum memor effigies sensusque malorum
 Illicò vanescet, seclumque orietur ovanti
 Splendidius Phœbo, medium cum traicit axem
 Decreta ætherio ponens discrimina mundo.
 Ipse autem Eois surgenti è montibus astro
 Par eris, atque mali securum certa fovebit
 Spes animum, figesque altis tentoria fessis
 Munita, & nulla trepidus formidine, molli
 In lecto placidum duces per membra soporem.
 Certatim assurgent populi tibi, & ora reflexo
 Poplite submissi poscent. Contrà, impia sontum
 Lumina deficient, nec erit super ulla pericli
 Iam fuga: dumque volunt sperantque ingentia, lethum
 Cuncta superveniens frustratur vota repente.

CAP. XII.

Jobus, reprehensa amicorum arrogantia & factu, Axioma ipsorum refellit, docens & suo ipsius exemplo & communi experientia, bonis plerumque male esse in hac vita, & malis bene; neque id tamen adversari sapientissima Dei providentia, de qua hic longè melius discessit quam illi fecerant.

Dixerat. Vixit quem contra talibus Heros
 Ingreditur. Populus vos soli scilicet estis,
 Scilicet & sophiæ vobiscum fama peribit.
 Verùm & cor nobis rerumque scientia longo
 Explorata usu, nec mentis acumine vobis
 Sum minor. In crasso quis quamlibet aëre natus
 Non eadem capiat, pleno non prædicet ore?
 Sed tamen (infandum!) vobis miser usque ego & usque
 Ludor, ut infidus quem afflictum ridet amicus,
 Audit at in dubiis clamantem rebus Olympi
 Regnator: Vir ludibrio est sincerus & expers
 Flagitii, colit una Dei qui Numina mente
 Innocua: quin & gradiens per lubrica, iamque
 Lapsurus, tremulis dum fert vestigia plantis
 Temnitur infelix securâ à gente nocentum
 Ceu titio ambitus, defectaque lumine tæda.
 Hæc inter placidâ sedenim tentoria pace
 Prædonum florent; quique iram immanibus ausis
 Irritant Domini, iucunda per otia vitam
 Felices peragunt, his cœli copia pleno
 Inque manus cornu quæ poscunt omnia fundit.
 Consule iumenta, & cœlo genus omne volantum,
 Telluremque roga, & pelago genus omne natantum,
 Cumque his humano sermones confere ritu,
 Cuncta hæc te erudiant, te quæque ita habere docebunt.
 Quis nisi mentis inops nescit, dextrâ unius istud

Arbitrioque

Arbitrioque Dei fieri? quis nescit ubivis
 Terrarum ætheria quod vitæ vescitur aura,
 Huius ab imperio pendere, & cum penes esse
 Non alium, humani generis spirabile lumen?
 Nonne auris purgata probat, quæ gratia verbis,
 Quod vitium insit, uti vitiorum immune palatum
 Quolibet explorat gustu tentante sapores?
 Magna quidem est senibus rerum sapientia, magna
 Longinquo annorum spatio prudentia constat.
 At penes illum unum sophiæ stat vera perennis
 Gloria, et immensum robur, rebusque gerendis
 Consilium solers, gnava & vis enthea mentis.
 Ille quis instauret, Domini quæ dextra furentis
 Destruxit? quis claustra domus, quis carceris arcti
 Quas clausit, referare fores & vincula fidat?
 Si fontes cohibet, vel aquas in nubibus altis
 Suspensas tenet, extemplò frugesque, solique
 Arescit facies. Si rursus mittat aquai
 Coelitus immensum glomeratis imbribus agmen,
 Mox pluviis sata læta undis hominumque labores
 Diluviat, fundoque solum subvertit ab imo.
 Vis ingens illi, & non enarrabile textum est
 Cœlestis clypei. Nutu illius omnia passim
 Existunt. Errans, erroris & author ab uno
 Ætherii pendet divino Numine Regis.
 Ille animos, mentemque orbis sapientibus omnem
 Eripit. Ille duces populi, qui regia vastæ
 Sceptra regunt terræ, celsorum & corda Tyrannum
 Infatuat, quin mundi etiam Rectoribus aufert
 Imperium, vinclo, quo plebs constructa, soluto,
 Funibus & lumbos duro sub carcere vincit.
 Ille suis Proceres spoliatos viribus, hosti

Deserit in prædam, populique immensa potentis
 Robora convellit. Facunda ille ora disertis
 Obstruit, ac sanæ longævis munera mentis
 Iudiciumque adimit; quoties generosa pudendis
 Corda virum aspergit maculis, Zonamque Potentum
 Solvit honorificam? tenebris demersa revelat,
 Lethalesque umbras in luminis exerit auras.
 Ille modò exauget populos, modò destruit auctos:
 Ille modò in varias terrarum disiecit oras,
 Disiectosque iterum in sedem modò contrahit unam:
 Quinetiam excelsis Idem primoribus Orbis
 Immani succensus ab ira expectorat omne
 Consilium, atque vagos deserta per avia, tritum
 Nulla ubi callem hominum monstrant vestigia, sævus
 Dispellit: mediis palpant sine luce tenebris,
 Et passu huc illuc miseri titubante feruntur,
 Languida ceu nimio percussi tempora Baccho.

CAP. XIII.

Iobus, taxata iterum Amicorum arrogantia, & inhumanitate, refutatisque eorum criminationibus, negat se de sua apud Deum salute unquam desperasse: deinde depressus Dei terribilem potentiam maiestatemque, ipsumque statuit Iudicem totius Controversie; ac tandem ad sua infirmitatis & miserie exaggerationem redit.

HÆc oculis ego cuncta meis, hæc auribus hausi
 Percepique animo. Quæ vos novistis, & ipse
 Novi equidem, haud ullo vestrum minor His sed o-
 Fert animus cœli Dominum terræque potentem (missis
 Affari, & notas audire ac reddere voces.
 Vos quippe artifici mendacia fingere lingua
 (Triste Sodalitium) docti, circumque latenti
 Fraude venire pios. Medici vos estis ad unum
 Infidi, ignarique omnes. Utinam ora libellis

Iam

Iam tandem iniecto quasi freno clausa prematis!
 Id sophiæ magnum vobis foret omnibus instar.
 Multa tegit sapiens prudenter, multa tacendo.
 Quare agedum haud duræ pandantur questibus aures,
 Atque animis faciles quæ dicam advertite vestris.
 Vosne dolis effata Dei, vosne alta Tonantis
 Iura strophis tanta confictis arte tueri
 Fas erit? ane novis tam iusti ludicis ergo
 Criminibus terrere virum, cui crimina cordi
 Nulla, decet? vestrone egeat Rex maximus orbis
 Auxilio, causæque impar habeatur agenda?
 Has apagè infandas tutandi Numinis artes.
 Si vos ille dolis velum prætereignaris
 Scrutari aggreditur, si peruestigat acuto
 Corda oculo, an bene vertat? an ipsum illudere (Inepti)
 Luditur ut mortalis homo, sperastis lōvam?
 Scilicet immanis vos rite redarguat ille
 Flagitii, si quem falso, sub iuris amictu,
 (Divinæ ut fiat præstandæ a crimine salvæ
 Iustitiæ studio) sceleris damnare paratis
 Immeritum. non tanti animos & pectora turbat
 Maiestas Regis? non formidabile Numen,
 Cum tonat, abruptisq; ingens micat ignibus orbis,
 Terrorem incutiat? Fastu quodcunque superbo
 Iactatis, cinis est, putriq; hæc condita limo.
 Membra lutum referunt. Nunc labris parcite, & ipsa
 Quo res cunq; cadat, dudum meditata profabor.
 Cur rabido impatiens divellam dente lacertos?
 Quidve animæ optandam furiata mente salutem
 Projiciam? En, perimat me quamvis, omnis in illo.
 Spes erit. Ore tamen gressus verace tuebor
 Usque meos summo vel coram Iudice. dextram.

Ille salutiferam mihi, sat scio, ab æthere pōrget
 Ne perdar; iustæ tanta est fiducia causæ.
 Iuris at obtentu qui fraudem & noxia vitæ
 Facta tegit, non ille Dei præsentia viset
 Lumina. Nunc igitur mea dicta audite faventes,
 Quæque fero placidas, quæso, demittite in aures,
 In ius ire paro fidenti pectore, litem
 Digero, meque foro iustum fore quolibet ausim
 Credere. Quis vestrum, ô socii, iam litiget unâ
 Nobiscum? me namque dolor non pauca volentem
 Dicere conficeret, si causam lingua silendo
 Prodiderit. Verum interea duo o Arbiter orbis
 Deprecor; inde tuum sistar citus ante tribunal
 Impavidusq; : manus paulum suspende potentis
 Verbera, queis adeò lacerantur membra, nec ultra
 Me tuus horrendo consternat turbine terror.
 Deinde voca, & responsa dabo, aut loquar ipse, loquentem
 Tu post excipies. Quot sint, agé, crimina vitæ
 Exactæ, lapsusque doce delictaque, leges
 Queis violasse tuas iure arguar? heu! quid amicum
 Subtrahis aspectum, vultusque aversa recondis
 Lumina? quid me hostem veluti tanto impete sævus
 Persequeris? foliumne levi quod flamine raptat
 Aura teres? æstusve tuæ sic sæviet iræ
 In stipulam, quæ spontè ad flammam admota, repentè
 Vritur? en calamo me contra vindice mille
 Scribis amatores, commissorumque iuventæ
 Fraudis ut hæredem pœnas expendere cogis.
 Quippe pedes arcta constrictum compede servas,
 Atque iter omne notans tibi nequâ elabar, ad usque
 Plantarum articulos iræ vestigia figis.
 At tuus interea stipulæ foliive caduci

Par famulus senio exeditur putredinis instar,
Aut triti, quem blatta vorax consumit, amictus.

CAP. XIII.

Iobus hic totus est in deploranda humana vita brevitate, et miseria, modo in genere, modo habita peculiari miserrimi sui status ratione, de quo modestè cum Deo exponitur, ut ad commiserationem ipsum flectat.

Sanguine foemineo cretum brevis excipit ævi
Terminus angusti, & curis mordacibus angunt
Mille hominem æumnæ, gravior quas ira subinde
Infligit tua. Vitali vix Luce potitus
Mortalis, subito ceu flos succiditur, umbra
Ceu levis avolat haud stabilem sortitus honorem:
Tantæne ergo miser curæ est tibi homuncio, divi
Hunc super ut sacros intendas luminis orbes
Magne sator rerum, solerti & singula censor
Acta viri observes oculo, mecumq; severus
Iudicio certes? quis mundum è semine præstet
Immundo? vitii nemo est & criminis experts.
Quum sua cuique dies, numerataque tempora mensium
Annorumque sient angustis clausa caducæ
Limitibus vitæ, quos vltra haud tendere fas sit:
Parce ferire novis famulum, Pater optime, flagris,
Parce, precor, captum donec perfecerit ævi
Curriculum, ut pacto qui munia fungitur ære.
Fætibus arboreis superat vel stirpe recisâ ..
Spes vitæ: inde novus longo haud post tempore surgit
Surculus, et læto florescit caule propago.
Arida consenuit quamvis sub pulvere radix,
Pulvereq; extinctus iaceat tibi truncus, odore
Fœcundo irrignæ mox suavè regerminat vndæ,
Atque novâ ceu planta recens revirescere fronde

Cernitur adnatis protendens brachia gemmis.
 Ast vitâ simul excessit, simul atra subivit
 Regna homo, in æternam vitali lumine noctem
 Cassus, ubi est? ubinam defunctus morte locorum
 Invenias? ut aquis solito abscedentibus alveo
 Siccatum arescit flumen; sic cuius in auras
 Lux abiit, gelidoque iacet sub marmore corpus,
 Non ille has tumulo surget redivivus in oras,
 Cæca nec excutient lethæum lumina somnum,
 Aurea dum tacito volvuntur sidera mundo.
 O utinam procul ore tuo sub mole sepulchri
 Depressus, tantæ donec deferbeat iræ
 Flamma tuæ, latitem, præfixaque tempora ponas
 Nos quibus invisas memor, & bona gaudia reddas?
 Num quid homo infernis remeabit vivus ab oris,
 Quem semel atra dies tulit, immerfitque tenebris?
 Militiæne omnes vana expectabo per annos
 Spe requiem, milero dum tu mihi summa ruentis
 Fila legas vitæ, meq; hinc magè id omnibus unum
 Optantem votis, ad te, & tua regna reducas
 Mitior, atq; manus opus immortale requiras?
 Tu gressus mihi quosq; notas et singula vindex.
 Gesta, nec ullius commissi debita differs.
 Supplicia. in oculis velut obsignata recondis
 Crimina, et iratus sceleri scelus affuis altum
 In cumulum. vt rapido quassatus flumine pessum.
 Mons datur, atq; imis rupes è sedibus ingens
 Mota ruit; lapides ut duros sæpe cadendo
 Vnda cavat, pulvisq; agri congestus aquarum
 Eluvie plantas & terræ germina sternit;
 Irrita sic hominum tenues vanescere in auras
 Spes & vota facis longum expectata, manusque

Vis immensa tuæ mortalibus usque misellis
 Prævalet, atq; modis mutatos lumina miris
 Ablegat. Gnatos magnarum an dives in auret
 Rivus opum, contræve gravem patiantur egeni
 Paupertatem, ignominiamque, ea cura caducum
 Non tangit patrem: tantum his dum vivit in oris,
 Mille ægros cruciant artus tormenta, dolentem
 Mille animum vexant curæ, molesque malorum.

CAP. XV.

Eliphaz in, asperrima increpatione premissa, Iobum tum insipientia, tum protervia in Deum arcescit, non aliter interpretans quæ ille pro sui defensione protulerat, quàm si manifestum Dei contemptum præ se ferret, et inani tunc suam opinionem animi mulceret. Deinde verò iustissima severitatis divine iudicia in sceleratos quosque graphicè describit, et in Iobum non obscure detorquet.

Vix ea fatum Eliphaz irato pectore Iobum
 Aggreditur, duris insultans vocibus ægro.
 Ergone vir sapiens euri ludibria verbis
 Iactabit rabidis, ventoso et folle receptas
 Reddet iners auras? fas quenquam iurgia dictis
 Irrita vaniloquis in vulgus spargere, & aures
 Futilibus sine more pias obtundere nugis?
 Tu sacrum evertis væ sano corde timorem
 Numinis ætherii, tu summo debita ferre
 Vota Deo renuis, proprio et tua proditur ore
 Improbilas. Tua nam te lingua, haud nostra, miselle,
 Dum turbæ pellacis amas linguasque, dolosque,
 Damnat, et ipsa reum peragunt tua lobe, labella.
 Tunc hominum princeps primæva ob origine mundi
 Hausisti ætherias vitæ auras? tunc creatus
 Ante ipsos colles, ductosq; ad sidera montes?
 Tene unum de gente hominum penetralia cœli

Intrare indigetem, divinæque abdita mentis
 Nosce arcana deus voluit? reliquisque negata
 Omnibus, in te uno fixit sapientia sedem?
 Immo ecquid scis ipse, tuos quod iure sodales
 Effugisse feras? censent tibi pervia soli,
 Quæ nos prætereant? en, en tibi canus, & ævo
 Heic provectus adest, qui natu grandior ipso
 Patre tuo. Tun' blanda Dei solamina temnis
 Quæ tulimus? maiusve premis quid pectore clausum,
 Quo tibi mens adeò rapitur transversa? superbi
 Quid sic collimant oculi? quid turgidus effers
 Indignantem animum, torvoq; furentia vultu
 Lumina, supremum cœli terræq; laceffens
 Regnatorem âspris impuri vocibus oris?
 Mortali quî stirpe satus sit purus, & expers
 Flagitii? quis fæmineo de sanguine veram
 Iustitiæ laudem meritò sibi vendicet? ipsis
 Cœlicolis Deus ecce suis sanctisq; Ministris
 Non credit; coramq; illo non sidera cœli
 Munda satis: quî mundus erit, quî sordibus ergo
 Liber, homo invisus, fætensq; et inutile pondus
 Telluris, qui mente avida, & quasi gutture sicco
 Omne genus scelerum bibit, ut bibit arida limpham
 Terra. O ne pigeat te nunc sermonibus aures
 Attentas adhibere meis. te nota docebo,
 Quæq; oculis vidi exponam cuncta ordine, quæq;
 Narravere sophi, nec celavere, vetustis
 Accepta a patribus: quæis unis summa potestas
 Concessa in populos et florentissima regna
 Terrarum, quiq; invicto se pectore & armis
 Tutati externum straverunt funditùs hostem.
 Perpetuo innumeris hominum gens impia curis

Excrutiata.

Excruciata gemit, superis dum fluctuat oris,
 Ceu mulier summos paritura experta dolores,
 Vitamq; in luctu trahit & squalore, nefanda
 Ob scelera; annorumq; truci stat fixa tyranno
 Meta brevis. Gravis attonitas circumsonat aures
 Terrorum strepitus, mediaq; in pace cruentus
 Opprimit incautum nec quidquam tale timentem
 Vastator. Non ille, nova ceu luce fugatis
 Moerorum tenebris, remeare ad pristina vitæ
 Gaudia speret inops: quin & cervicibus ensis
 Imminet assidue mortemq; intentat amaram.
 Nudus, iners, rabidaq; famis compressus orexi
 Quæritat erro vagus panem per strata viarum,
 Fatalemq; diem sibi mox instare, rependat
 Qua scelerum pœnas, novit. Crudelis ubique
 Luctus, ubiq; pavor, & plurima mortis imago
 Terrificant sine fine animum; forsque omnia versans.
 Prævalet afflicto, rex ut fortissimus hosti
 Ante expectatum positus stat in agmine castris:
 Quippe Deum contra stolidis temerarius ausis
 Sustulit ille manum, obfirmato & pectore cœli
 Immortale petit Numen mortalibus armis.
 Tortum illi omnipotens immani percitus ira
 Irruet in collum, & clypei septemplex orbes
 Perrumpet iaculis. multo ut cava lumina pingui
 Turgescat, licet alta strigas super ilia ducat,
 Excisasq; urbes desertaq; limina dives
 Extruat, & lapidum cumulos in regia vertat
 Atria; non auri componet multa cupiti
 Pondera, nec stabili constabit parva tenore
 Copia, non vanos, queis se iam iactat, honores.
 Latius extendet titulosq; & stemmata gentis.

Omnia pendebunt opera interrupta, nec unquam
 Se miser è tantis tenebrarum & fortis iniquæ
 Casibus expediet. Tencros fera flamma vireti
 Torrebit ramos, iaculataq; ab ore Tonantis
 Flamina dispergent male lusus inanibus umbris
 Non hæc ille sibi deberi præmia sperat,
 Vt cadat ante diem, nec brachia fronde virescant.
 Ocyor horrifico tempestas turbine coelo
 Immissa abripiet uvas, ceu vitis, acerbæ
 Illius; atque oleæ flores ut decurrit Auster:
 Sic ubi divinæ vis implacabilis ira
 Incubuit semel, actutum nomenq; decusque,
 Progeniesq; perit, sceleratæ et gloria turbæ.
 Namq; hominum, sua qui specie pietatis inumbrant
 Flagitia, infamem tenebris manus impia vitam
 Incomitata trahet: nec non tentoria donis
 Corruptorum Vltrix absument flamma, nocenti
 Qui concepta animo scelera enituntur, et alto
 Quotidiè infandas concinnant pectore fraudes.

CAP. XVI.

Iobus de injuria sibi ab amicis facta conquestus, agnoscit magnitudinem miseria sibi divinitus inflata, sed negat tamen, gravissima imprecatione adhibita, se eorum scelerum esse conscium, quæ ipsi aperte adeo imputaverunt amici.

HÆc vix ediderat, cum sic incepit Iobus;
 Quid mihi multiplici, toties audita, loquela
 Ingeminas, Eliphaze? aures quid tundis inani
 Alloquio! Paracleti estis mihi quisq; molesti
 Ventosis qui finis erit, quæ debita verbis
 Meta? quis indomitas tantus dolor excitat iras,
 Vt gravido infandas eructes pectore voces?
 Numnam ipse innocuum pravo damnantibus ore

Vterer

Vterer eloquiis, in vōsq; indigna vicissim;
 Per varios eadem si vos fortuna labores
 Iactaret, mala congererem, motoq; cadentum
 Riderem ærumnas capite, et dispendia durus?
 Immo equidem appposito potius sermone labantes
 Fulcirem socios, et dictis lenibus, ultrò
 Commiserans ægri casus solarer amici.
 Sed quid agam? aut quid iam misero mihi deniq; restat?
 Eloquar, an sileam tanto in discrimine rerum?
 Si loquar, vsq; tamen gravi & vsque exercita luctu
 Mens refugit, nullumq; ferunt lamenta levamen.
 Sin taceo, quid & inde mihi decedit acerbo
 De morbo? innumeris quassatum pectora curis
 Lassatumque premunt sævi tormenta doloris.
 Omnibus orbatus gnatis dudum, omnibus unà.
 Desertus famulis, te devastante penates
 Iova meos, solis vitam in magalibus æger
 Exhaustusque agito. Rugæ, quibus undiq; vultum
 Fœdasti, ductis veluti per pallida sulcis
 Ora, meæ testes sunt & quasi stigmata cladis;
 Testis & ipsa cutis siccata protinùs æstu
 Mœrorum assiduo macies. furor Omnipotentis
 Collatis veluti me adversum in prælia signis.
 Irruit, atq; modis discerpit tabida miris
 Membra: ferox sævis apri de more furentis
 Dentibus infrendet, crebrisq; ardentia flammis
 Lumina terget, atroxq; in inermem vibrat, ut hostis.
 Nec satis: En patulis inhiantes faucibus ægras
 Gens inimica genas probroso verberare cædunt,
 Coniunctisque animis simul agglomerantur & armis.
 Vnius in miseri exitium. quin me Arbiter Orbis
 Irarum insolitos volvens sub pectore fluctus

Sontibus

Sontibus ad prædam exposuit, durisque nocentum
 Obiectum manibus vaga per dispendia duxit.
 Felix nuper eram, lætusq; per ocia vitam
 Ducebam, rapido cum me ceu turbine stratum
 Attrivit, prensaque ferus cervice minutim
 Allisit, metamq; sibi, quo spicula dextrâ
 Mitteret infestâ, posuit. circum agmina sæva
 Stant iaculatorum, renesque atq; intima telis
 Viscera diffidunt, funduntque per atria stricto
 Ense fel evulsum, nullis flectenda precantis
 Suppliciis. Cladem cladi, & nova vulnera priscis
 Addit, & assiduis lacerat languentia plagis
 Membra Deus, milesque velut fortissimus, in me
 Incurrens validi manifestat robora brachî.
 Sed quid ego tantis iactatus casibus egi?
 Immundo Cilicum tabentes tristior artus
 Vestitu involvi, decorisque oblitus avari,
 Et cinere, & turpi foedavi pulvere frontem.
 Spurca luto veluti lachrymis mihi lumina squalent
 Perpetuis, lethique umbræ morientibus hærent
 Palpebris: hæcque infelix dudum omnia, lova
 Sic volvente, fero, quamquam vis impia palmis
 Nulla meis, puraq; Deum prece castus adorem:
 Quod si vana loquor, si fusi sanguinis unquam
 Iure reus peragor, ne tu, ô iustissima tellus
 Conde sinu, placida nec clamans audiar aure.
 Sidereis fidus vitæ est mihi testis in oris,
 Testis et ipse Deus, vigili qui lumine cuncta
 Conspicit. O socii, facundi ô Rhetores, illò
 Mens animi grauib; iamdudum saucia curis
 Stillantes oculorum orbes collineat. ô si
 Fas homini sit Marte pari contendere tecum

Rex

Rex superum, humano ut qui cunctis sanguine, amico
 Non dubitat certare suo ! numerata caducæ
 Nam vitæ momenta instant, & terminus ævo
 Præscriptus, iamiamque viam lethalibus umbris
 Horrendam, nulli unde datur remeare, capello.

CAP. XVII.

Iobus confirmationem causa sua gravissima reprehensione pertexens, Eliphazum ad Dei ipsius tribunal provocat. Deinde Amicos ad respicientiam hortatus, miseria sua deplorationem redintegrat, eamq; flebili pro sua lamentatione concludit.

H Alitus ipse graui confectum membra dolore
 Destituit, vitæque vigor iamiam omnis in auras
 Avolat, ætatisque paratum in flore sepulchrum est :
 Quinetiam socii (peream si ficta repono)
 Illudunt misero, ridentq; immanè cachinnis
 Continuis. Non ullum oculis, non pectore somnum
 Accipio, fannis adeò divexor amaris.
 Fac, Pater alme, datis vadibus nostrumque duorum
 Nomine, communem quis litem terminet æquo
 Iure, quis ille autem, quis erit ? mihi pignoris ergo
 Ille manum pacto complodat foedere. Cœcas
 Quippe his commertâ, novi, caligine mentes
 Obtæxti, hoc iustam testatus Numinis iram
 Ob scelera ; idcirco non attollentur in altum,
 Sed causâ, ut meruere cadent. Pellacia amicis
 Quisquis adulandi studio mendacia fingit,
 Illius horrendo gnatorum lumina fato
 Deficient. Verum interea per compita, vulgi
 Ludibrium fio, vitiosæ & fabula turbæ.
 Lumina item tanto dum mens mihi fluctuat æstu
 Calligant, neq; iam corpus, sed corporis umbram
 Gesto miser, trepidoque stupent hæc pectore quotquot;

G

Nec

Nec mundi impietas, nec ficti credulus error
 Præscripto avertit sacrosanctæ à tramite legis.
 At nihilo tamen ora minus feret armaq; iustus
 In simulatorem, contrâq; audentior ibit.
 Monstratum sibi iustus iter carpitque, tenetq;
 Mordicus, intentent quantumvis omnia mortem
 Præsentem; viresq; novas acquirit eundo
 Qui manibus, qui mente pius. Resipiscite tandem
 O locii, inque viam sanæque ad munia mentis
 Confesso ingenuè, spretoque errore redite.
 Vos inter siquidem sapiens mihi nemo repertus,
 Nemo qui appositis soletur vocibus ægrum.
 Hei mihi! quàm celeri vitæ momenta volatu
 Aufugere? brevis spes longas horula in auras
 Abstulit aërias, jam totas lumina noctes,
 Sol quasi nocte solum collustret lampade, ducunt
 Insomnes, mage nec fruor ortæ munere lucis,
 Quam verso quando atra polo terram umbra tenebris
 Obruit. amissæ subeat spes siqua salutis,
 Frustrâ est: una mihi superat domus atra, sepulchrum:
 Sternoque in tenebris thalamum, tumultoq; latenti
 Dico, Pater meus es; vosque ô, materque, sororq;
 Vermiculi. Quæ jam milero tot funera passo
 Spes reliqua est? quisquàmne olim volventibus annis
 Florentem aspiciet votisq; à morte potitum?
 Veçte sepulchrali mecum hæc demissa sub antro
 Descendent, pariterque in pulvere cassa quiescent.

CAP.

*Bildadus, Iobe acriter reprehensio loquacitatis, arrogantia, atque impatiencia, impro-
borum clades et exitium eleganter describit.*

TAlia fatus erat, cepit cum talia Bildad;
 Quem quaeso dabitis finem Iobe, ore loquendi?
 Discite iam tandem iustis expendere gnari
 Lancibus hac quæ dicta tenus discussaque utrinque,
 Noster ut ad certum referatur sermo tenorem.
 Quid brutis similes pronum spectantibus orbem
 Nos tibi, Iobe, tuisque adeo sordemus ocellis?
 Fare agedum, cunctas qui sic effundis habenas
 Irarum, atque animam furiata mente miscellam
 Dilaceras, terræne Orbis, te propter, habenas
 Deferet omnipotens, consuetoque ordine rerum
 Everso, stabiles convellet sedibus imis
 Saxorum moles, actosque ad sidera montes?
 Nunc ergo hæc animo (res est non parva) reponere
 Ritè memor. Vitiis gaudendum extinguitur omnis
 Splendor, honorque et opes, & priscae insignia gentis
 Stemmata, nec longum superat scintilla favilla.
 Quinetiam sine luce domus, sine honore penates
 Nequam hominis clausi circum nigrantibus umbris
 Calligant, oleique absumptam alimenta lucernam
 Destituunt, solitis defectum viribus arctus
 Cogit in angustum callis, pessumque maligno
 Consilio ruit ipse suo. Vestigia reti
 Implicat, & qua tendit iter cunq; ambulat altum
 In cassum, laqueumque inopinus calce prehendit.
 Horridus in iaculis, telisque minacibus acer
 Invadit prædo: latitatque infida doloso

Pulvere decipula, & quà quà via ducit, eunti
 Stant nexi funes, terrorum hunc agmina mille
 Exagitant, tergoque dato in diversa vagari
 Palantem subigunt. Iuvenili robore cassum
 Conficit atra fames, infernisq; undiq; Diris
 Armata obsessum comes ad latus adsit Erynys.
 Devorat implexos ramosis nexibus artus,
 Devorat infamis sœva inclementia lethi;
 Spesq; domus, sobolisque; et, queis se iactat, honorum
 Mox omnis rapido ceu flumine pulsa peribit,
 Ad Regemq; adigent terrorum fata merentem:
 Incolet horror atrox crebris tentoria furtis
 Extructa, & multo commistas sulfure flammis
 Vsta voment. Fibras radicum arescere cernas
 Infernè, sursumq; acie frondentia cædi
 Brachia. Viventum superis cita devolat oris
 Fama mali sic commeriti, atq; obliviam nomen
 Lethæa expungunt. Vitali lumine functum
 Nemo recordatur. Depulsus luce tenebris
 Mergitur æternis, patrio et proci exulat arvo.
 Non illi soboles, non illi filius, ore
 Qui patrem referat, serive è stirpe nepotes:
 Nullus ei superest everis sedibus hæres.
 Tanta hæc posteritas olim ventura stupebit
 Excidia, & lustris genitos præsentibus ingens
 Terror habet, miseri spectantes funera fontis.
 Scilicet hæ sedes, hæc sunt devota nocenti
 Tecta, Dei summum renuenti agnoscere Numen.

CAP.

Iobus damnata iterum Amicorum inhumanitate, exaggeratisq; calamitatibus sibi diminutis inflatus, ad commiserationem ipsos hortatur, & fidei, speiq; sua in Domina ratione allata, ab infestatione sui debortatur.

Iobus ad hæc, quo me usq; ægrum fractumq; dolore
 Excruciare novo iuvat, et sermonibus aspris
 Atterere? en decies ignominiaque probrisq;
 Infonem afficitis, laxaq; pudoris habena
 In me hostili animo ut peregrini insurgitis. Esto,
 Erravi, mecum maneat meus error. Iniqua
 Quod si ore infido convitia spargere certum est.
 In socium, et casus grandire opprobria nostri.
 Discite vi quanta res fundo everterit imo
 Omnipotens sine more meas, utq; undiq; iactis
 Retibus in laqueos me mira induxerit arte.
 Vis inimica furit clamantem adversus, & auræ
 Omnia discerpunt, ac nubibus irrita donant
 Lamenta. Haud quisquam est, qui quod peto, quodq; re-
 Guttare iam toties rauco ius reddier æquum (posco)
 Postulet. Hinc atque hinc glomeratis undiq; turmis
 Anfractus sepsit Deus, occultosque recessus,
 Et tenebris callem gradienti involvit opacis.
 Nominis ille mei famam super æthera noti
 Abstulit, & claro nudavit stemmate frontem:
 Aridam uti fossor plantam radicibus imis
 Strenuus ablaqueat, circumfossamq; revellit,
 Mecum ille haud aliter furiali percitus æstu
 Egit, & evulsæ penitus velut arboris omnem
 Spem tulit, infestisq; ut in hostem sæviit armis.
 Quinetiam assidue hæc magna stipante caterva

Sternit iter, tenditque furens tentoria circum.
 Fratres ille meos a me carosque propinquos
 Et socios, notosque procul crudelior egit.
 Namque ex quo infensi me contra efferbuit ardor
 Numinis, en patrio coniuncti sanguine mecum
 Cognati, affinesque oculis se quisque repente
 Subtraxere meis; afflicti & longa sodalis
 (O dolor) antiquos cepere oblivia amicos.
 Iamque ego vel famulis, ancillisque advena vilis
 Ducor, ut externum vultu averfantur iniquo.
 Si vernam appello, precibus si invito benignis,
 Responsum surda nil secius abnegat aure.
 Quin animæ gravis aura meæ, gravis halitus oris
 Vxori est, dilecta licet per pignora, gnatos,
 Per connubia nostra orem dulcesque hymenæos.
 Ipsi me pueri, & quos fama obscura recondit,
 Despiciunt, quæisque inferior velut, ore pudorem
 Testante, assurgo, probris sannisque pudendis
 Excipiunt, grato, & fungentem munere rident.
 Quid quod et alta animi quibus olim arcana suæram
 Credere, fraterno quos sum complexus amore,
 Me fugiunt, odiisque onerant, telisque refracta
 Pace, petunt, lævis ut cernunt omnia faris
 In peius ruere & retrò sublapsa reterri.
 Ossa cuti sine carne meæ sine viribus hærent;
 Nec nisi gingivis toto mihi corpore quidquam
 Iam sanum superat. Tandem ergo ô parcite amico,
 Et miserescite ei, quem summi ludicis ultrix
 Dextra ferit. Cur nam Domini de more sodalem
 In miserum furitis? mentes satiare cruentas
 Non potis est absumpta caro, non squallida foedo
 Membra situ plagisque? Vtinam dicentis ab ore

Fusa meo descripta forent impressaque fido
 Verba libro ! ô utinam ferro sculpanthur acuto,
 Aut plumbo, aut lapidi longum mansura per ævum !
 Vivit enim novi, Vindex, Authorque salutis
 Ille meæ, et terris stabit post fata superstes.
 Quin licet erosa cute fluxum hoc corporis olim
 Excisum fuerit simulachrum, in carne videbo
 Hac Dominum ipse meum nihilominus, atq; tuebor
 Hisce illum haud aliis oculis : quanquam intima renum
 Interea tristis consumit viscera morbus.
 Verius ergo foret vos dicere, cur ita lobum
 Persequimur, dictisque adeo vexamus amaris
 Consortem ? pensis num iusto examine cunctis
 Me solido causam paret fundamine nixam
 Rite agere, atque æqua pugnam de lite subisse :
 Proinde Dei iam nunc vobis fero ab ense timete,
 Ense furor tantus scelerum plectendus, ut esse,
 Qui meritas repetat pœnas a fonte, sciatis.

CAP. XX.

Sophar responsandi occasione ex verbis Iobi arrepta, in eo totus est, ut doceat, improbos post brevem rerum prosperarum letitiam, repente de jici, ac tandem malè perire, id ita postulante summa Dei justitia.

Sic ait. inde Sophar Namatites talia contrà
 Subiicit. Ista memor mecum dum mente revolve
 Quæ minitare tuis flammato pectore Amicis,
 Iobe, reis veluti conflati criminis altum
 In cœli, terræq; Deum, tibi pauca referre
 Urgeor, et veros festino expromere cordis
 Offensi motus. Tot tantaq; crimina, terres
 Quæis socios, et probra tuis mî obiecta querelis
 Audio; sed fraudis mens non sibi conscia spontè

[Suggest

Suggestit infandis quæ fas opponere dictis.
 Tene fugit quod longo exploratum omnibus usu est,
 Ex quo olim mundi Genitor mortalibus ægris
 Arva colenda dedit? Nimirum infida vetustis
 Haud repeti à seclis sceleratæ gaudia gentis;
 Nec simulatoris, qui fictis impia sacris
 Prætexit, fluidam longum consistere posse
 Lætitiâ, vanosq; tumet, quibus ille, triumphos.
 Alta poli quamvis adeat fastigia fama,
 Pulset & altriferos elato vertice circlôs
 Fraudis amans, tamen haud longo pòst tempore fædi
 Stercoris ille sui æternum de more peribit.
 Vicini attonitis mirati mentibus omnia
 In peius, retróq; gravi sublapsa ruina
 Conclamant, ubi nunc gazis quem vidimus amplis
 Florentem modò & veloci ut vaga somnia cursu
 Diffugiunt, sic vita hominis sic gloria nequam
 Avolat, & nocturna velut dilabitur umbra.
 Nulli abitus, nulli vestigia cœca patefcunt.
 Non illum vltra oculus, non quos conseruat agros,
 Exhausta aspicient post fata. Immò illius olim
 Posteritas miseranda gregis vel pauperis auram
 Captabit, quæq; ille manu per vimque dolumq;
 Caput, ad extremum cogentur reddere palmæ.
 Adde quòd et teneræ commissa piâcla iuventæ
 Ossa luent iugi morborum exesa dolore,
 Innumeræq; ægrum morte adventante sequentur
 Ærumnæ ad tumulum, cippoque abdentur eodem.
 Dulcescat licet ore malum, velut esca palato
 Apprime arridens, retinet quam lingua remansam
 Sæpius, & grato recreantem labra sapore;
 Attamen inuersum fuerit simul, atq; receptum

Pectoris

Pectoris in latebras, sed firmo aspidis imis
 Visceribus. quas sorpsit opes, modo gutture crudas
 Evomet: invitoque Deus ventre eruet omnes.
 Deinde ipsum, patulo quasi suxerit ore colubri
 Pestiferum in venas virus, quasi noxia tactu
 Vipera lethali miserum percusserit ictu,
 Auferet atra dies, et funere merget acerbo.
 Non ultra aërii mellis manantia succo
 Flumina, butyrove amnes et lacte fluentes
 Aspiciet: contraq; alieno parta labore
 Necdum absorpta, brevi subigetur reddere iusta
 Mensura, haud opibus multum letatus iniquis.
 Quippe inopes attrivit atrox, & sorte paterna
 Exuit oppressos quā vi quā fraude nefandi
 Prædonis ritu, quasque haud extruxerat ædes
 Diripuit: quumq; ipse nihil sibi duxerit esse
 Ad ventrem implendum satis ingluviemque voracem,
 Irrequietus aget vitæ restantia lustra,
 Nec longo optatis gaudebit tempore gazis:
 Nil reliqui, quod mandat, erit: quin ocyus omnis
 Effluet, incassum sēclis speranda futuris
 Pristina prosperitas. Cum satque superq; beatum
 Se credet, summoq; evectum culmine rerum,
 Ecce superveniet confestim angorq; dolorque,
 Et scelerata manus turmatim invadet inermem.
 Si ventrem farcire cibo per fasque nefasq;
 Quæsito accurat, divinæ protinus iræ
 In caput, inque dapes summo pluit ignis olympo.
 Ferrea si verò devitat spicula tergo,
 Illicet adductus fugientem atq; eminentis arcus
 Aeneus infesto transfigit vulnere telum:
 E pharetra simul eripitur, simul altius ictas

Transadigit costas; effuso et felle coruscum
 Prodit ab exanimis confosso corpore pilum.
 Quid multa? æternis agiturum horroribus ævum;
 Exigit impietas, densiq; obscura tenebris,
 Caligo incumbit latebris tectisq; nocentis;
 Humano sine flatu ardens, sine foliibus ultro
 Accensa, impuris maculatum pectora nævis
 Flamma vorat: teriturq; pari (res certa) ruinâ:
 Qui laribus superat gnatusve, hæresve relictis.
 Insidias, scelerumq; dolos, admissaque furta
 Si qua tegat, reteget quod conspicit omnia cœlum;
 Ipsaque iam tellus ceu facta e matre noverca
 Instabit contrâ, Dominiq; vbi ferbuit ira,
 Proventus reditusque domus, divesq; supellex
 Defluet, ut rapidus montano flumine torrens.
 Hæc quondam se digna ferent a Iudice fontes
 Præmia, et hæc cœlo merces decreta scelestis,
 Blasphema qui voce Deum cœlumque lacesunt.

CAP. XXI.

*Jobus blanda præfatione usus, amicorum propositionem de infelici improborum statu
 confutat, negans id perpetuè evenire, cum sepe è contrariò prosperè hic vivant, placidè
 moriantur, et sobolem opibus abundantem relinquunt, ex quo inferi se jure ipsorum
 consolationes, responsionesq; rejicere, tanquam vanas, et à veritate alienas.*

Dixerat. Vixit contrâ sic reddidit Heros:
 Attentas adhibete meis sermonibus aures:
 Hoc ego, non aliud posco solamen; & æquo
 Ferte sodalem animo, verbis dum debita vestris.
 Expediam; fannis dein me de more solutis.
 Excipite. Anne mihi rem cum mortalibus esse:
 Creditis? ipse Deus, Deus ecce horrenda misellum
 In famulum arma movet: qui non arctata dolore

Mens

Mens tantò affludis singulibus illa pulset?
 Me me ô tandem oculis, oculis, spectare benignis
 Attoniti, premitte ora manu, & compescite labra:
 Ipse meas equidem quoties cum mente recordor
 Casusq; æmulusq; animi exhaustosq; labores,
 Horresco, et subitus totos tremor occupat artus.
 Interea lætam cur alta in pace nocentes
 Felicemq; agitant vitam? cur cana senescit
 Cur opibus, gazisq; Arabum turba impia pollet?
 Aspice, stat multos cladis secuta per annos
 Progenies, longâq; vident succedere stirpe
 Natorum Natos, & qui nascuntur ab illis.
 Præterea sine lite domos, sine Marte quieti
 Tecta colunt, laribusq; pavor procul exulat omnis,
 Nec super insonuit flagris Deus, ecce maritam
 Taurus init vaccam, nec nisu semen iniquo
 Effundet genitale sui bos tempore partus
 Completo factum edit hero, neq; morbida abortat
 Emissi vario per prata nitentia flore
 Lætantes saliant pueri luduntq; petulei
 More ouium, pugnaq; cient simulachra per herbam;
 Vocem alacres tollunt cælo ceu tympana, dulcem
 Ceu citharam, et festis genialia ad organa late
 Cantibus exultant: deinde ævi suaviter acti
 Munere defuncti placidis post fata quiescunt
 Sedibus, & magno tumuli donantur honore,
 Experti exiguos aut vita aut morte dolores.
 Hi tamen ore Deum sic ipsum affariet ausi
 Sacrilego. Procul à nobis, procul esto: tuarum
 Non gustu capimus, non cognitione viarum.
 Quis Deus, ut legis mandata invisa severæ
 Præstemus? quid casta opus est per vota precosq;

Poscere opem & infanda hæc blaterant impune. Sed ipse
 Non equidem, idcirco penes istos arbitror esse
 Prosperitate frui stabili: neq; iniqua nocentum
 Consilia arident. At enim lux aurea quando
 Destituit, fontes? quando obruit horrida nimbis
 Tempestas? quoties irato à Iudice tantis
 Præmia flagitiis capiunt condigna? per orbis
 Ecquando varias disiectos cernimus oras
 Ceu paleæ glumas, volucris quas concita gyro
 Aura rapit? quoties Nati scelerata parentis
 Facta luunt? quoties pater ipse ob crimina poenas
 Dat meritas, sævæq; manus fera verbera sentit?
 Ecquando madidis jam jam periturus ocellis
 Pernitiem videt illa suam? quoties ve furore
 Spumantem pateram commoti Numinis haurit?
 Desertæ quæ cura domus, quæ cura relicta
 Post se proles eum tangat iam lumine cassum,
 Immunisq; mali decurso tramite vitæ
 Nunc agè, mortali quisquam ne è semine cretus
 Omnipotentem Orbis Dominum qui celsa gubernat
 Templâ poli, sapere edoceat, rerumque rueri
 Imperium? quem tanta hominum dementia cepit?
 Ecce tibi è binis pariter pravæve, piæve,
 Succedunt vni feliciter omnia; magnis
 Floret opum gazis, placidamq; per otia vitam
 Dives agit, post lætus obit, plenusq; dierum:
 Multo illi assiduè redeunt multa trahia lacte
 Plena domum, & pingui crassescunt ossa medullâ.
 Alter at infando longum trahit æger amaram
 In luctu lachrimisq; animam, nec opima secundæ
 Fercula gustavit mensæ, tandemque miscellam
 Pertæsus vitam satis concedit iniquis.

Verum

Verum ut dissimili, superis dum vivitur oris;
 Conditione sient, simili post funera sorte
 Æquantur tumulo, et vermis simul obtegit ambo.
 Ecce autem motusq; animi commentaq; vestri,
 Quæ contrà struitis, sat nota. Hæc namque malignâ
 Mustantes memini vos nuper dicere linguâ,
 Tectum augustum, ingens centum sublime columnis
 Principis, atq; auro postes spoliisq; superbis
 Fulgentes vbi nunc? vbi nunc tentoria sontum
 Auratæq; trabes, veterum decora alta parentum?
 Quin vero hæc gressos (missa jam protinus omni
 Lite) viatores super his, peregrèque reversos
 Percontati estis? signa hi certissima namque
 Quærenti illorum modò quæ mihi dicta dedissent:
 Nempe quod adversos, cum fors gravis omnia versat,
 Impius exitovans casus, cœliq; furentis
 Lethifera evadit non leso pectore tela.
 Ecquis eum vitæ coram ausit nequiter actæ
 Arguere? aut justas, impune ob crimina pœnas
 Exigat? ad manes postquam his concessit ab oris,
 Lætitiæ, rerumq; satur, lucisque, sepulchro
 Conditur in molli, tumuloq; quiescit avito:
 Dulcescunt illi glebæ, vallesq; virentes
 Ad bustum & longo post se trahit ordine cuncto
 Semine mortali genitos, communis ut olim
 Lethi eadem innumeris calcata est semita turmis,
 Ergo quid insulsis ægrum mulcere loquelis
 Tentatis? quid vana adeò solamina profunt,
 Et responsa sonis nimium differta sinistris.

CAP. XXII.

Eliphazus hoc tertio congressu absurda quadam ex Iobi dictis perperam interpretatus colligens, aperte ipsum accusat, ut inhumaniter, amare, crudeliter, imò & impiè, auctoritate sua et opibus abusus. Itaque propositis tuis iudiciis Dei adversus impios, tum benedictionibus erga pios ad respiciendam ipsum hortatur.

HÆc ubi dicta : Eliphaz commoto ita pectore fatur ;
 Mortaline satum cretum conducere reris
 Posse Deo ? sapiens animi sibi proderit ipsi,
 Non Domino, si recta sapit : quid magnus Olympi
 Terrarumque Parens, nutu qui sidera torquet,
 Inde voluptatis capiat, quod purus et expers
 Tu tibi sis vitii ? quid eum juvet, obsecro rectum
 Si tua justitiæ trirint vestigia callem ?
 Tene reum fontemque facit, litemque severus
 Intentat metuens sibi ne furialibus ausis
 Officias ? apage ! exuperat numerumq ; modumque
 Improbilas tua, et effusis grassatur habenis
 Fas omne abrumpens, tu capto pignore lævus
 Oppressisti inopes nullo discrimine fratres,
 Et miserum lacera vix tectum veste popellum
 Nudasti. Peregrè tot cœli incommoda passi
 Totque viæ non fonte sitim, non pane furentem
 Hospitis esuriem modico tua copia, lobe,
 Leniit. Interea Domino patuere potenti
 Arva tua, et dites tecum confidere regno
 Iussisti. At censu spoliata paupere vota
 Frustratus viduæ, orbatis patre brachia durus
 Trivisti, sobolem nil commiseratus egentem.
 Iure ergo & laqueis te circum et retia cingunt
 Incautum, subitusq ; ægros, pavor occupat artus.
 Horrendæ ex oculis tenebræ cœlumque diemque

Palpanti

Palpanti eripiunt, decumano et gurgite mersum
 Obruit agmen aquar. Tu fors hæc pectore demens
 Volvebas : Qui celsa colit tentoria cœli
 Astriferasq; super sublimi vertice sphæras
 Eminent, ætherio quâ tam procul axe remota
 Noscat ? inaccessis qui cernat clausa tenebris?
 Interjectæ aciem divini & lumina visus
 Obtundunt nubes, quarum sub tegmine denso
 Abditus; his quid agant mortalia pectora in oris
 Nescit, et excelsos securus obambulat orbes.
 At verò (ô nostris nunquam flectende loquelis)
 An tibi seclôrum non observata priorum
 Semita, quam trivere mali technisq; nocentes ?
 Nempe hos, castigante Deo sic crimina fontum
 Abtulit ante diem crudeli et strage peremit
 Vis cœli : pessumq; solo fundamen ab imo
 Spesq; domus ruit, effuso velut agmine torrens
 Fertur in arva furens. Causam petis ? ore profano
 Ausi illi ætherium sic compellare Parentem
 Infani : Procul à nobis, procul esto. Sed illis
 Quid quæso, Omnipotens blaterent quò talia, fecit ?
 Innumeris non ille bonis opibusq; superba
 Quamlibet ingrata repleat tecta catervæ?
 Ergo quid indecorisq; adeò injustæq; cohortis
 Consilia à nostris sic discordantia laudem ?
 Immo animo procul illa meo, procul ore recedant :
 Flagitiis meritas solventem sanguine pœnas,
 Sontem insons oculo læto aspicit, omine tanto
 Exultans, miserisq; pio vir corde nepotes
 Ridet, ubi res qualq; videt vitamq; bonorum
 Liberam ab excidio florere, omnesq; vicissim
 Flagitiosæ hominum turbæ et tam indigna loquuntæ

Reliquias.

Reliquias penitus flammis coelestibus uri.
 Quare agè, mitte metum, malè amicas mitte querelas,
 Cumq; Deo assuescas, veniam pacemq; per aras
 Exquirens; hinc certa salus, hinc larga redibit
 Copia. Fac memori legum præcepta capeſſas
 Mente, olim Dominus sacro quæ tradidit ore,
 Sensibus atq; imis coelestia dicta reponere.
 Si precibus, si corde Deum scelus omne peroso
 Indeses placare studeſ meliora secutus:
 Continuò priscamq; decus, vitæq; refundet
 Gaudia præteritæ. Laribus procul exulet omnis
 Improbitasque, dolusq; tuis, jus regnet & æquum:
 Tunc auri immanem, Domino tribuente, beatus
 Sub pedibus tellure premeſ vim, pulveris instar,
 Atq; polo eductæ rupis de more recondes
 Congesta in cumulos obrizi immensa metalli
 Pondera. Tunc cunctis qui solus sufficit, aurum
 Ipse erit argentumq; tuum, roburq; perenne;
 Inq; vno tum, Iove, Deo lætabere mentem,
 Sublimesq; hilaris tolles ad sidera vultus.
 Placatus facili te orantem exaudiet aure,
 Tuq; illi plena persolves debita acerrâ
 Vota. Ratum faciet puro quod pectore cunq;
 Decernes, pulsaque atræ caliginis umbra,
 Prævia lux grato perfundet lumine callem,
 Felicemque dabit successum rebus agendis.
 Cum fastu tumidos, opibusque et honore superbos
 Dejectum it celso Dominus de culmine fontes,
 Tum lætus positus, dices, mœroribus alto
 Me locat in solio favor & clementia Patris
 Ætherii. Nam fractum animos humilique tenentem
 Ora modo obtutuque lubens defendit, & ipsis

Ille tui (haud dubium) studio tum parceret iniquis,
Quos foedis scelerum purgata a sordibus, olim
Eripiet supplex meritis tua dextra flagellis.

CAP. XXIII.

Iobus de sua calamitatis magnitudine pauca praefatus, ad Dei ipsius tribunal rursus provocat, aequitate causa fretus, et certo conscientia sua testimonio. Deinde acquiescere se testatur in liberrima potentissimaeque Dei administratione; ita tamen ut non possit non perturbari hoc misera rerum suarum statu, mirabundus qui fiat, ut in tantis malis tandem possit miseram vitam trahere.

IObus ad hæc querula respondit talia voce:
En rursus ad tristes etiamnum inflectere sensus
Verba adigor; veterisq; mali lamenta subinde
Erumpunt magis atq; magis, vincente querelas
Vulnere, quod læsis præcordia ad intima venis
Infixum latet. O utinam quis pandat apertum
Dux mihi fidus iter divini ad limina Regis!
Hic equidem ad solium tam sancti iudicis ultrò
Impavidus sistar causam tot crimina contra
Acturus, plenis rationum hic pondera buccis
Attulero, præsensque sciam quæ mutua reddat
Dicta meis, quid lite super pronunciet ille.
Mene potens Genitor non æqua in prælia poscat,
Contendatq; una telis cælestibus ægro
Cum famulo, invictæ confusus robore dextræ?
Non ita: quin potius magnarum pondere presso
Ærumnarum animos, vires, roburque ministret.
Heic pietatis amans, objecti heic criminis expers
Causam lætus ager; speremq; hoc Iudice, fraudum
Absolvi æternum. Sed quò vestigia vertam?
Antrorsum si abeo Phæbææ vbi lampadis ortus
Astra fugat, frustra est: si post dein tendo retrorsum,

Qua ponto alipedes Titan demergit anhelos,
 Incassum heic etiam rimantem luserit error.
 Ad lavam si pergo, ubi agit miranda, nec illic
 Prætereuntem oculus capiet; si denique dextrum
 Spectat ad Austrum acies, simul heic indagine vanâ
 Non visenda Dei mortales quærimus ora.
 Hoc tamen hoc rebus superat solamen in arctis,
 Perspectos quod ut ille tenet moresque viasque,
 Quæque dolens patior; sic postquam singula vitæ
 Gesta recognorit, nitido mox purior auro
 Fornace egrediar. Divi vestigia Patris
 Sollicito pressi pede; nec malus error, amorque
 Deius à legum præscripto tramite gressum
 Deflexit: non sacra Dei mandata rebelli.
 Detrectavi animo curvas cum fonte secutus
 Nequitiae salebras. Epulis præ dulcibus, ipsa
 Præ vita, vitæque bonis memori omnia corde
 Condita divini servavi oracula Verbi.
 Sed quid ego hæc autem nequicquam ingrata revolve?
 Si capit arma Deus, si bellum inferre pararit
 Mortali; stertque hæc, divæ sententia menti,
 Ecquis ei de gente hominum, superumque resistat,
 Inceptoque adigat positos desistere telis?
 Quod sibi decrevit faciendum haud multa moratus
 Exequitur, quodque immani, in me percitus ira
 Consuluit pro jure suo, pro robore dextræ
 Efficiet; penes illum hujus non pauca tenoris.
 Ergo vel intuitu tam magni Numinis vno
 Terreor, et vigili perpendens omnia cura
 Horresco, ancipiti mentem formidine pressus.
 Quippe animum sine fine ægrum liquefecit amaris
 Sollicitudinibus; Deus ingentique stupore

Pectoris ima mei perfudit viscera, tantis
 Mærorum in tenebris quod adhuc mihi vita supersit;
 Inque dies grassante malo languentia cesset
 Lumina semianimis lethæa obvolvere nube.

CAP. XXIII.

*Docet hic Iobus adeo occultam esse iudiciorum Dei rationem, ut de ea nemo quidquam
 statueret possit, cum tot improborum generibus alii quidvis malorum per totam vi-
 tam impune perpetrent, alii vero pœnas repensè luant.*

QUÏ rerum Genitor pœnas devota nocentum
 Tempora non omni miseros celarit ab evo
 Mortales, quum sancta virum dilectaque cœlo
 Progenies, quæ ritè Deum novitque, colitque,
 Iudicia in seros nescit dilata scelestos?
 Limitem agri removet vicini, armenta que raptat,
 Rapta que furtivo pascit gens impia fæno
 Impunè, à stabulis asinum vel pauperis orbi
 Avertunt, viduæq; inopis pro pignore (ne quid
 Intentatum vsquam scelerisve dolive supersit)
 Accipiunt taurum: nec non de calle viarum
 Distractos tennes, pullosq; occulta subire
 Antra metu subigunt, cæcisq; latere cavernis.
 Quin omnis cultusque Dei, jurisq; piorum
 Immemores, onagrorum instar deserta per avia
 Aggrediuntur opus, primisq; cadentibus astris
 Gnaviter illicitas quærent per inhospita prædas
 Tesqua, latrociniiis assueti et vivere rapto.
 Prædoni, puerisq; escam viduata colono
 Dant loca; agrisque iidem furaci gramine latè
 Non sua falce metunt, frugesq; et dulcia vitis
 Munera surripiunt quæ vi, quæ fraude clienti.

Vestibus hæc inter spoliati atque omnium ege-
 Pernoctant inopes gelidi sub fornicis axe,
 Nec leve brumali nudatis frigore tegmen
 Suppetit. Argentes ponunt in pulvere costas,
 Pertusique altis lapsa de montibus unda
 Saxa petunt ulnis, specubusque abduntur opacis.
 Hæc foris ausa manus scelerata : domique vicissim
 Matris ab uberibus teneros (miserabile visu)
 Pupillos rapiunt ; ablato & pignori amictu
 Pauperis extremo sine veste, cæcæque vagari
 Per loca sola sinunt operas, in messibus usi
 Queis fuerant, vacuas, jejuno et ventre remittunt.
 Quique oleum eliciunt pacta mercede taperis
 Inter olivarum series, quique ipsa racemis
 Haud lecas ac jussi tumidis spumantia calcant
 Prela, siti pereunt, armis technisque nocentum
 Urbis oppressa gemit, latè et ploratibus auras
 Implent : atq; omnes quos dira morte tyranni
 Tollunt voce una inclamant, precibusque reposcunt
 Vindictam assiduis ; nec Rex tamen ætheris altus
 Tantorum opponit scelerum se inmanibus ausis.
 Defensi tenebris et dono noctis opacæ
 Flagitiosa cohors hominum, queis nomina mille,
 Mille nocendi artes, lucem magis omnibus vnam
 Odere, ignarique viæ quam signat Olimpo
 Mundi oculus, loca cæca legunt, silvæque latebras.
 Pars surgente die, cum vix orientia solis
 Cernere tela datur, stratis exurgit, ege-
 Ut jugulet ; pars sole parat sua furta cadente.
 Sedulus observat creperæ confinia noctis
 Mæchi oculus, dicitque, oculus me nullus, opinor,
 Conspiciet, larvæque genas incedit opertus.

Nocte fodit quas manè domos & tecta notarat
 Effractor; refugitque hominum fur lumina, lucis
 Nescius: auroræ sunt his exordia primæ
 Lethalis velut umbra. Simul fax aurea Phæbi
 Nativos reteggit depulsa nocte colores,
 Illicet horrendæ terrentur imagine mortis,
 Ne sua furta dies veriti ferat alma per auras.
 Huc illucque leves fluitant, velut undula quovis
 Pulla Noto; forsque exitio devota perrenni
 Non iterum vitis flor. scit more putatæ.
 Sorbet ut ariditas, ut solis flamma nivales
 Solvit aquas æstate nova; sic protinus omnes.
 Æruscatores lethi domus atra, sepulchrum
 Abripit incautos, capiuntque obliviam fontis
 Matricem. Fit grata brevi suavisque sub antro
 Vermibus esca avidis, non priscae gloria famæ,
 Nec longum memoratur honos: siccae arboris instar
 Succisæque imis radicibus ocyus omnis
 Impius aret humi, subitoque infrangitur icu.
 Quippe ferox sterilem, thalami quæ præmia novit
 Nulla, terit, viduamq; malus malè tractat egentem.
 Quinetiam excelsa per vim de sede potentes
 Dejicit, infestisque adeò premit undique telis,
 Ut vitæ sibi quisque suæ, vitæq; suorum
 Diffidat. Nihilo interea minus omnia votis
 Respondent. Deus huic amplas, quæis nititur amens.
 Fundit opes, tenditque oculos in commoda fontum:
 At verò ut modicum summa ad fastigia surgant,
 Mox lapsu graviore ruunt; nulloque relicto
 Hærede, è celso detrusos culmine cunctos
 Vidimus, et superis excisos funditus oris,
 Ceu minimo spicæ suprema cacumina nisu.

Effracta intoreunt. Nunc eja agè, dicite, numne
Vana canam? eloquii queis me falsi arguat actor
Aut dicta in nihilum referat, verbisq; refellat?

CAP. XXV.

Summam Dei potentiam, maiestatemque hic pradicat Bildadus, ut ex comparatione illius lobum innocentiam suam asserentem reprehendat.

Sic ait. Huic Bildad Suchites pauca vicissim
Ore refert. Mundi imperium rerumque potestas
Summa Deum penes est, et formidabilis orbi
Majestas. Ille unus agit securus Olympi
Sedibus excelsis, placidèq; immensa gubernat
Templa poli. Innumeras numero comprehendere turmas
Quis potis est, magno Patris quæ ad iussa paratæ
Agmine stant circum? quem non super aurea Iovæ
Lux surgit? quem non radiis illustrat amicus?
Ergo agè quî tibi justus erit cum Numine tanto
Collatus mortalis homo? quî a crimine purus
Quem peperit malè pura nurus? si scandimus orbes
Ætherios, lunamq; Deo (quæ prima vagantes
Occurrit stellas inter) componere mens est,
Protinus hæc terris lucem obscurata negabit,
Ipsa nec astriferæ coràm illo sidera spheræ
Munda forent. Quî mundus homo; qui vermis? et ortus
Semine ab humano qui verme abjectior imo est.

CAP. XXVI

Iobus Bildad sermone ironicè rejecto ostendit se æquè atque illum Dei potentiam sapientiamq; nosse, ut qui longè magnificentius deus differat, quam fecerat Bildadus.

HÆc ille. Iratis cui lobus talia verbis
Subjicit. Egregiè tu cassum robore opisq;
Scilicet expertem juvisti, effœtaque morbo

Brachia

Brachia firmasti. Tu rectum scilicet unus.
 Ante alios sapiens, homini (Bildade) ministras
 Consilium stolido, reliquisque ignota recludis
 Arcana, & late cœlorum oracula pandis.
 At verò hæc cumam sophiæ documenta dedisti,
 Cujus et egressa est anima ex te, iterumque revixit
 Eloquiis monitisq; tuis? cœlestia parcis;
 Quid mihi regna Dei narras et robora verbis?
 Stelliferæ non ille domus tantum atria celsa
 Temperat: en liquidis etiam quodcunque sub undis
 Vitæ exors latitat; quodcunque et munere ibidem
 Vitæ fruitur dextra pollente creavit.
 Nuda patent cava busta Deo, nec Tartara fontum.
 Devota exitio divini Numinis acres.
 Effugiunt oculos, intentaque lumina fallunt.
 Ille Aquilonari conversos cardine cœlos
 In vacua extendit, terræque immobile mira
 Arte super nihilum suspendit in aëre pondus.
 Ille cavis pluvias in nubibus alligat undas,
 Constrictasque tenet vinclis, ne nubila mole
 Findantur, pectusq; effusis imbribus orbem
 Diluvient, solii retinetque arctatq; patentem
 Ille superficiem, pulchroque ut tegmine, passis.
 Nubibus hinc illinc cœli per inania velat.
 Ille vadis posuit fines et claustra marinis
 Non peritura, diem Phæbus dum ducit Eoo;
 Alternisq; polum condit nox atra tenebris.
 Cœlorum sine more tremunt nutantq; columnæ
 Increpitante Deo quassæque immanè stupefunt.
 Ille unus vasti findit resonantia ponti
 Equora vi dextræ; tollentemq; altius undas.
 Oceanum nutu mulcet solerte, superbos

Imperio vinclisq; premens, et carcere fluctus.
 Illius ætherios ornavit Spiritus orbes,
 Extruxitq; Manus sinuosum marmoris anguem,
 Et quæ marmoreo fert monstra sub æquore Pontus.
 Ecce viarum hæc pauca Dei atq; extrema potentis
 Indicia, hæc dîæ virtutis symbola, cuius
 Ad nos vix tenuis famæ perlabitur aura.
 Æterni quis mente Patris, penes omnia quem sunt,
 Concipiat vires? quis fortis robora dextræ,
 Nomenq;, ut tonitru quod totum personat orbem.

CAP. XXVII.

Iobus de fide et integritate sua, deque amicorum injuria paucis prefatus, ostendit hanc esse unam temerarii ipsorum judicii de se causam, quod afflictiones non ex utendi modo, sed ex numero et magnitudine messantur. Deinde hac data occasione agit speciatim de afflictionibus et pœnis impiorum, ne quod de eorum prosperitate dixerat, perpetuum se id statinere, falso existiment.

Sic memorat, querulisq; ultra sermonibus ægrum
 Permucere animum, fidosque expromere sensus
 Progreditur. Cœli Numen quod secula degit
 Æterna attestor; juris licet ille tuendi
 Arma modumque mei mihi subtrahat, atq; misellum
 Ærumnarum undis immergat pectus amaris,
 Nil sceleris tamen ore meo, nil criminis iri
 Prolatum, neque facta dolis mendacia linguam
 Dicturam, hæc dum membra reget mea spiritus almo
 Flamine, vitales dum carpam naribus auras.
 Absit uti ventosa adeò et male sana loquentes
 Iustificem, quæ magna volant, quæ impunè minantur
 In fonti exitium, dum vivam, non erit unquam
 Vanus ut ipse meam, causa illius, integritatem
 Dissimulem verumq; negem, me fassus iniquum

Constanti

Constanti firmata gradu vestigia, legum
 Præscriptas tenere vias semperque tenebunt,
 Suscepto haud unquam flexura a tramite gressus
 Nec mea me, ætherii dum velcar luminis aura,
 Arguet admissi sceleris, labisq; probrosæ
 Dedecore afficiet mens fraudis nescia corde.
 Qui me aded hostili, ut facitis vos, inq; merentem
 Persequitur; quicumque odiis me exercet acerbis,
 Sons ille ante alios sit oportet et impius omnes.
 Spes super ecqua homini, placitis qui obtendit opacam
 Flagitiis nebulam, partisque incumbit avarus
 Diuitiis, animam cum invito extraxerit ultrix
 Vis Dei? in aduersis faciline exaudiet aure
 Clamantem, flentemque Deus, pessumque ruentem?
 Numquid is æterni, quem tempserat antea, Regis
 Nomine se pascet, supplex et sedulus omni
 Tempore te, Pater alme, haud cassa in vota vocabit?
 Divinæ miranda manus, audite, docebo
 Vos opera, arcanâque Dei quæ mente reposita
 A seclis retegam. Verum hæc quando omnia longo
 Cernitis ipsi vsu, quid sic vanescitis ore
 Irrisi, et stolidam me adversus voce tonatis?
 Ecce, repertores scelerum hæc divinitus omnes
 Sors manet, hæcque ferent olim sibi certa tyranni
 Præmia, delictis supremo à ludice tantis
 Decreta. Innumerosi gnatorum agmine mensam
 Cingat progenies, cunctos tamen occlusus ensis
 Hauriet, et sævo demerget funere ferrum.
 Si qui autem extincta maneant de gente nepotes,
 Rancidulo ne pane quidem restantia, gnati,
 Pignora crudelem satiabunt ventris orexin.
 Quod si etiam acceptis pars cladibus ulla supersit,

Æthere vix calsi terræ infodientur amara
 Nec numero, nec honore, peremptos morte nec ipsa
 Deslebunt viduæ fælices funere tali.
 Impius argenti cumulos si pulveris instar
 Aggerat, et multo intextas sibi comparat auro
 Innumeras vestes, fulgenti et murice picta
 Stragula, quæ cœni vilescant more lutosi,
 Has Deus et vestes, aulaeq; transferet omnia
 Ad vitæ melioris herum, partasq; dolosis
 Artibus argenti moles vir sanctior olim
 Dividet, et fontum spoliis gaudebit opimis.
 Ardua si qua sibi solidoque palatia saxo
 Struxerit, æternùm quasi duratura, caducam
 Illa casam referent tinea, vel qualia vili
 Congesta è stipula custos umbracula condit.
 Qui nuper locuples, pulchri qui nuper et ampli
 Hæredi Dominus, mox nudus inopsq; jacebit;
 Nemo illum excipiet, nemo miserefcet egeni;
 Languentes huc orbus opis torquebit et illuc
 Frustrâ oculos. Terrorum acies, velut unda, repente
 Obruit incautum, mortemq; infesta minatur
 Præsentem misero: cœca illum nocte per umbram,
 Cuncta ubi dalcis habet terris animalia somnus,
 Surripiet turbo, brumalisque impetus Euri
 Sedibus ejiciet patriis. Fera spicula sævus
 Mittit in adversum vindex, neq; parcat acuta.
 Quærenti incassum fugiendo evadere tela,
 Explodetque manu pereuntem, et sibila tollet.

CAP. XXVIII.

Iobus per comparationem humana sapientia cum divina, ostendit quā hāc prae illā admirabilis sit, et hominibus quantūvis sagacibus, rerum humanarum peritissimā impervestigabilis. Quod argumentū eo sine tractare videtur, ut declaret hanc esse alteram erroris amiserunt causam, quod cum ignorent occultam illam Dei sapientiam ita tamen de calamitatis suae causa disputent, ac si omnia Sapientia Dei arcana penitus nota atq; perspecta haberent.

Abstusis lateat quamvis sub viscera terræ
 Argentum venis, atq; auri fulva metalla,
 Arte tamen solerti hominum comperta, fodinisq;
 Eruta mortales dextrè recoquuntur in usus.
 Ferrum etiam ex altis terræ penetralibus arte
 Elicitur, formamq; æris lapis igne liquatus
 Induit. horrendis quin et (res nota) tenebris
 Impiger innatæ vel solo lumine mentis
 Lucem infert mortalis homo, specuumque penetrat
 Intima, et abductos atra caligine lethi
 Altè vestigat lapides. Si fluminis alveo
 Deserto, pulsifq; sua de sede colonis
 Diluvio, in terras hac torrens amnis et illuc
 Difluat haud pedibus vadentum pervius, haustas
 Graviter immissis illò siphonibus undas
 Deducunt alio artifices, siccantque latebras.
 Terra est fœcundæ Cereris quæ lætâ supernè
 Munera fert, fundoque eadem suffossa profundo
 Sulphureum exhalat glomeratis nubibus ignem.
 Inde sibi effodiuntq; operæ poliuntque nitentes
 Saphiros, aurumque alto de pulvere tractum.
 Non illò pertingit avis, non lumina milvi
 Obtutu quamvis multum pollentia vivo.
 Non ipsi hæc catuli loca calcavere ferarum,
 Nec leo per cœcos fixit vestigia calles.

Mittit homo in cautes et saxa immania dextram,
 Subvertitq; imo montes a stirpe revulsos.
 Ille etiam excisa rivos & flumina rupe
 Diffundit: cauto ille oculo pretiosa sub altis
 Omnia cernit aquis, objecta et mole coercens
 Torrentes fluvios, in apertam abscondita profert:
 Suntque opera humani hæc non contemnenda cerebri.
 At Patris ætherii mens et sapientia rerum
 Cœlestum quibus è latebris, quibus obsecro, venis
 Elicienda? ubi vitæ habitat Prudentia rectrix?
 Illius immensum cognovit nemo valorem,
 Nec certè his usq; superis reperitur in oris.
 Non latet illa meis penetralibus, inquit Abyffus,
 Nec mecum in liquidis errat sub gurgite regnis
 Pontus ait, reboatq; auri non ulla repositi
 Vis æquat Sophiæ pretium, neque pondera summa
 Selecti argenti: non est pensanda metallis
 Quæ tibi fundit Ophir. Sapphiri honor aureus illi
 Cedit, Onyxque micans, et fulvæ copia massæ.
 Non adamas, non aspra ex auro pocula mundo
 Hanc rediment: nihil est quod pulchra corallia laudes,
 Gemmasque; ipsa nihil quoque et huc collata patentis
 Conchea bacca maris, Nilove allata smaragdus:
 Deniq; ut hoc uno comprehendam singula verbo,
 Illa vel obrizo longè est pretiosior auro.
 Nunc agè, qui tanto præstatis acumine mentis,
 Vnde cedò adveniat sapientia, ubi ve locorum
 Vera suas posuit rerum prudentia sedes?
 Illa sinu Patris latitans mortalia fallit
 Lumina terrenis viventum in finibus; acres
 Fallit et alituum visus per inane volantum.
 Immo etiam tenuis vix famæ adlabitur aura

Illius

Illius ad nos, orcus aethumq; fateretur.
 Vnus iter Sophiae Deus & vestigia sacrae
 Humanis ignota animis, habitaculaq; novit
 Aeterna. Ille unus, vastum qui condidit Orbem,
 Orbis ad extremas circumfert lumina metas,
 Cernet et astriferi quicquid sub vertice regni est.
 Cum quondam aëriis aptaret pondera ventis,
 Ne maria ac terras secum, coeliq; profundi
 Tecta ferant rapidi: justis cum appenderit undas
 Lancibus æquoreas, demensumque imbribus æquum
 Poneret, à divo riguis quò pendeat humor
 Imperio; cùm et fulminibus signaret apertum
 Flammaramq; globis per coeli nubila callem;
 Iam tum solus eam vidit, visamque probavit,
 Illius ad pulchram conformans singula normam,
 Sacrumque hoc homini documentum tradidit ore,
 Corde timere Deum puro sapientia prima est,
 Et vetitum fugisse malum Prudentia summa.

CAP. XXIX.

Iobus antea a vita prosperitatem exoptans, cum pluribus verbis describit, non nihil etiam de integritate sua atque innocentia intermiscens.

DIxerat. Et tristi sic orsum perficit ore.
 O utinam in melius mutato Numine, menses
 Præteritos, vitæque dies feliciter actæ
 Rex superum referat mihi! cùm procul omnibus ipsum
 Ille malis, procul ærumnis, sacra undique tectum
 Ægide servaret, circum et frontemq; laresque,
 Fœderis usque memor facti, splenderet alma
 Lampade; quæque pedum ferrent vestigia plantæ,
 Panderet optatum mediis mihi lumen in umbris.
 Qualis eram viridante ævo, cùm remque domumq;

Ille meam aspiceret propius, blandoque foveret
 Numinis afflatu præsens: cum ad iussa paratis
 Undique stipabar gnatis, fidisque ministris,
 Et circumfluitante pedes surasque lavarem
 Butiro, pinguesque olei mihi funderet amnes
 Ipsa silex, regno incolumi, cum denique regis
 Os habitumque, gerens gradiren spectabilis urbe
 Ad portam, dare jura meis ubi civibus æqua
 Consuevam, aut solio plateæ per strata sederem.
 Tum juvenum mihi turba genas suffusa rubore
 Cedebant viso, vultusque et lumina veste
 Condebant; tum decrepitos assurgere canos
 Cernere erat, plantisque senes adstare sedenti
 Sub tremulis. Tacita intenti tunc ora tenebant
 Terrarum Domini, et digitis labra compescebant.
 Quinetiam siccis Procerum vox muta potentum
 Faucibus hærebat, suppresso & lingua palato.
 Quæ me auris famamque mei super æthera noti
 Nominis audierat, felicem terque quaterque
 Dicebat. quique olim oculus moresque viasque
 Viderat, insigni pietatem laude ferebat.
 Quippe malis quoties pressos, durisque petentes
 Calibus auxilium juvi? quot patribus orbos,
 Vindice quot nullo defensos rebus in arētis
 Asserui? extremis quoties servata periculis
 Iamque aliter paritura manus mihi fausta precata est?
 Conjugis amissi deflentem funera cari
 Ad cantum quoties converso in gaudia luctu
 Excivi viduam? speciosæ cycladis instar
 Iustitia indutus gradiebar, et illa vicissim
 Me cincta æternum divinæ laudis honorem
 Conciliavit: amor juris mihi regia palla,

Et diadema sacrum. Miseris pro lumine cecis,
 Pro pede sæpe fui claudis, pro patre catervæ
 Exhausti census. Gnavoque examine litem
 Scivi ipse ignotam. Fabricantum prava molares
 Diffregi, tortasq; avidis è faucibus ultor
 Eripui dextra furtorum vindice prædas.
 His ego nequicquam confisus talia mecum
 Infelix tacito volvebam pectore : felix
 Extrema in proprio deponam flamina nido,
 Et pelagi innumeras longæva æquabit arenas
 Annorum series : radix mea, ut arboris oras
 Fontis ad irriguas expositæ ; hæretq; supernè
 Roscidus in ramis lætùm florentibus humor.
 Quotidiè mihi crescit honos, nova gloria crescit,
 In manibusque novas vires sibi sufficit arcus.
 Flexanimo nuper cuncti dicentis ab ore
 Pendebant taciti, atq; arrectis auribus haustum
 Consilium grato laudabant murmure nostrum ;
 Nec quisquam ex omni, quantus sit cunque, senatu
 Excipere alternis potuit mea verba loquelis ;
 Usque ad eò dulci ceu stillans plurima melle
 Mulcebat placidis animos oratio dictis.
 Quisq; mea, ut pluvias cunctantes hortus, hianti
 Ore expectabant monita, et mihi guttura, ut ales
 Ad vespertinam, pandebant arida, lympham.
 Si ridere animus, lætamq; expôrgere frontem
 Fors tulerat, missa paulum gravitate ; jocatum
 Credebat nemo quasi tantum ad seria factum,
 Nemo mei id popper turbabat lumina vultus.
 Deniq; si quando mihi visum invisere amicos,
 Sublimi ante alios quoscunque in sede locabar
 Protinùs, et magni me regis more tenebam,

Qui circum armato stipatus milite turmas
Erigit, et dictis moerentia pectora mulcet.

CAP. XXX.

*Iobum ex comparatione pristina felicitatis sua praesente describit infelicitatem, contemp-
tum et abjectionem, in qua immerenter apud omnes erat, maxime apud vilissimos
quosque et abjectissimos.*

Talis eram regno dum stabam nuper avito
Dives & incolumis, nunc fatis omnia postquam
Et ruere in pejus cepta, et sublapſa referri,
Mutata est rerum facies; jamque ecce minores
Me natu juvenes patientem talia rident,
Quorum ego vel patres pridem florentibus annis
Servando pecori sprevissem admittere nostris
Cum canibus: juvenum quid enim me fortia dextris
Robora, quidve senum vitiis effœta senectus,
(Queis etiam cano prudentia defuit ævo,)
Iuvisset? loca senta situ, perq; auia mundi
Lustra, meras inter tenebras, inopesque, famisq;
Compressi rabie errabant, virgulta secundum
Carpentes halimi salsa ex uligine stirpes,
Iuniperique focis radicem imponere sueti,
Quò caleant nudo gelidi sub vertice cœli,
Aut rabida ingrato satient abdomina victu.
Urbe, domo extorres, profugique, & noxia furum
Turba velut, diris populi clamoribus acti
Sedibus è patriis, torrentum in vallibus, inque
Abstrusis terræ latebris saxisque labantes
Vix habuere casas. Inter dumeta gregatim
Vrticaſq; inter compuncti infueta rudebant
Insulsum, stolidumque genus, sine nomine plebes,
Quique

Quique mage immundo quem calcant, pulvere viles.
 His ego nunc rerum tot post dispendia fio
 Nænia, et appositus fœcunda ad pocula sermo.
 Me vitant fugiuntque, odiis me quisque nefandis
 Infaustum velut auspiciū execrantur, et ora
 Projectâ haud puduit toties fœdare salivâ.
 Nempe ex quo omnipotens nervum mihi solvit et arcum,
 Afflixitque malis, mox omnis fræna pudoris
 Excussi, haud ultrâ nostri formidine vultus
 Tanguntur. Petulanti etiam per compita risu
 Vix prima egressi teneræ cunabula vitæ
 Ad dextram insurgunt pueri, raptimq; prehensum
 Dejectumq; premunt pedibus; per tergaq; tritum
 Perniciëi mea culcat iter lasciva juvenus.
 Nec satis. Occluduntq; vias, atq; omnia latè,
 Nequâ iter, effugiumque foret mihi, claustra locorum
 Obsidunt, duplicantque malis mala, cladibus ægrè
 Exhaustisque novas addunt, jam jamque cadentem
 Vi summa impellunt; nec habent, quo talia patrent,
 Adjutore opus; avulsa ceu sepe, ruentes
 Quâ data porta ruunt turmatim, eversaque læti
 Per loca se æquorei devolvunt gurgitis instar.
 Undique terrorum facies, gravis undique summi
 Imminet exitii metus, et magis omnibus unam
 Dilectam mihi sævâ animam formidine terret,
 Insequiturq;, ater turbo velut, omnia flabris
 Involvens; vitæq; salus jam pristina fugit,
 Ceu nubes celeri quæ pulsa evanuit Euro.
 Ergo malis tot victa, in meq; effusa liquefcit
 Vis animæ, æumnæque dies maioribus instant
 Passibus, & de nocte, queis cùm blanda relaxat
 Corda hominum, curasque fugat, jam tum dolor ingens

Æstuat, et teneras ossa intima ad usque medullas
 Pertundit; plusq; æquo agitata arteria febris
 Ægra per immensum grassanti viscera, pulsus
 Urget inequales. Quin morbi et tanta subinde
 In miserum sævit rabies, ut plurima tetrus
 Ulceribus manans sanies turparit amictus,
 Ingenuum immutans maculoso sanguine lumen:
 Ac veluti angusto collum constringitur ore
 Lucertum tunicæ, sic me Deus undique cinctum
 Comprimit. In cœnum projectus membra lutosum,
 Pulveris immundi cinerisq; ego sordibus atris
 Assimilor. Quodque his gravius, quas suffero, plagis,
 Ad te vociferor toties, sanctissime; castis
 Cum precibus, Pater, et dura tamen aure vocantem
 Negligis, utque adstem supplex, a supplice flectis
 Lumina. Crudelis mihi jam tu factus acerba
 In me odia exerces divinæ et robora dextræ;
 Sublatumque levi veluti per inania gyro,
 Ventoque impositum rapis, & compage soluta
 Nervorum, effetisque relaxas viribus artus.
 Imminet, experior, vitæ suprema caducæ
 Hora mihi, jam jamque horrendi ad tecta sepulchri.
 Omnibus, ætherias qui in terris carpimus auras,
 Invisenda, vocor: dextram non mittit Iova
 In tumultum, ad vitæ ut, defunctos luce reducat
 Lumina, in adversis quanquam fractisq; vocarint
 Rebus opem cœli submisso pectore quondam.
 Pauperis afflictas non res ego, mæstaq; luxi
 Funera? non duris miserorum in casibus altum
 Ingemui largis humectans fletibus ora?
 At læta interea speranti tristitia quæq;
 Obveniunt, lucetq; excors dum præstolor almas,
 Improvisa

Improvisa nigris subito nox advolat alis.
 Hei mihi ! continuis jamdudum viscera flammis
 Torrentur, requiemque negat vis actior omnem.
 Prævenit me læva dies exercita duris
 Fatorum eventis, aterque, haud ætheris æstu
 Haud Phœbi nimis velut ignibus ora perustus
 Ambulo, et exhaustum plagis circumfero corpus.
 Ecce etiam in medio lamenta incondita cætu
 Edo miser, raucusque ferit vaga sidera clamor,
 Qualem per Lybyæ fundunt deserta dracones,
 Aut quantos ululæ malè amico gutture pulli
 Congeminant questus, posuit cutis atra colorem
 Nativum, morbi que ardor cava torruit ossa.
 Ipsa quoque in lessum cithara et lachrimabile murmur
 Nunc abit, illatosq; gemunt mea nabilia casus.

CAP. XXXI.

Iobius antea vite sue velut catalogum contexens, integritatem, innocentiamq; suam copiose exponit, singula fere percurrrens utriusque tabula legis mandata et officia, quæ studiosè à se esse præstita divinis atque imprecationibus confirmat; et quidem eo fine, ut et calamitatis suæ indignitatem exaggeret, et amicorum criminationes aperte refellat.

Attamen immunis scelerum neq; conscia fraudis
 Mens cum oculis castum, testor, mea fœdus inirat,
 Turpia ne videant, ne lustrent prava. Cupitæ
 Quid namque impuro spectassem lumine vultum
 Virginis? à summo quæ ludice præmia machis
 Debita, quæ fontes maneat fors novimus; ingens
 Scilicet exitium stygiisq; horrenda caminis
 Supplicia infami cœlis devota catervæ.
 Ecce autem vigili qui conspicit omnia ocello,
 Non vitæ videt ille meæ callemque, viasq;

Comprenditque pedum numero vestigia certo :
 Si mundi illecebris mens vanis capta recessit
 Tramite de recto, si festinavit ad artes
 Planta malas, vetitamque viam pede pressit avaro;
 Me Deus æqualis appensum examinet, oro,
 Lancibus, atq; expers quàm sit mea crimine vita
 Condiscat. De calle vagus per devia si pes
 Deflexit; si vana oculi simulachra secutus
 Est animus, donisque manus, vel sanguine dextra
 Deturpata fuit; quos en consecvimus agros
 Advena possessor teneat, sataque omnia prædo
 Devoret et segetesque evulsæ ac gramina ab ima
 Radice æternum pereant. Si Fœmina pectus
 Illicito malè casta meum pellexit amore,
 Si laqueos, si rete vater pro limine amici
 Disposui; molat ipsa aliis mea, fœdere rupto,
 Cara tori consors, prostetq; ut nobile scortum.
 Grande hoc namque nefas foret, et plectenda severo
 Iudicio improbitas, quæ me velut ignis ab alto
 Missus, ad interitum mox consumpsisset, agrorumq;
 Eradicasset proventum funditus omnem.
 En famuli si quando mei, si jura ministri,
 Ancillæve, ubi lis mecum incidit ulla, superbus
 Despexi : quid namque in jus si vaderet unà
 Omnipotens, facerem ? quid ve illius ante tribunal,
 Si vitæ discat quæsitæ gesta, referrem ?
 Qui me utero finxit, nonne idem finxit & illum
 Extruxitque ambos vitali semine in alvo ?
 • Anxia si tenuis frustravi vota popelli,
 • Et conversa in me viduarum lumina durus
 Confeci, aut solus congesta opsonia cellis
 Absumpsi, haud orbo decisa hinc parte puello;

(Hic quippe à teneris, cœu patris in ædibus, annis
 Accrevit mecum; viduæque ego egentis ab ipsa
 Dux matrice fui superas vix missus in oras.)
 Si quem inopem, nudumque acris per frigora brumæ
 Adspexi pereuntem oculis immitibus asper,
 Nec super injectâ defendi a frigore veste;
 Ni renes lumbique mihi sunt fausta precati
 Nudorum, multo pecoris qui vellere nostri
 Incaluere. Manus si quando parentibus orbum
 Oppressit mea iudicis quod habere paratos
 Me scirem in portis, vitæ, actorumque patronos;
 E lumbo scapula ipsa humero mihi decidat ultro,
 Luxaque fractis solvantur brachia nodis.
 Exitium mihi namque et inevitabile dextræ
 Diuinæ telum, stolidæ quo crimina gentis
 Castigat Deus, ingenti fuit usque pavori.
 Si quam ego fulgenti posui spem vanus in auro,
 Dixique obrizæ, mea tu fiducia, massæ.
 Si fortè in cumulos adeo crescentibus altos
 Divitiis nimium mens est lætata caducis,
 Incubui que opibus fallaci pollice partis:
 Si rosei aspectus solis, si splendida lunæ
 Cornua cingentis cœli convexa negatum
 Lege Dei ad cultum me clàm illexere; pudenda
 Siqua os, siqua manus dedit oscula, pignus honoris
 Idolo exhibiti; certè hoc capitale fuisset
 Flagitium, et rigida damnandum ludicis urna,
 Quod Dominum qui templa poli colit alta, negassem
 O foris si clade mei, si casibus unquam
 Exultavi animo rebus lætatus acerbis:
 Quando oris ne plectra quidem sum passus in hostem
 Peccare, adversæve animæ non fanda precari.

Lassa philoxeniae si turba domestica nostrae
 Sæpius officiis non dixerit, ec quod edendi
 Tempus erit, vacuum satient quo opsonia ventrem?
 (Non ego namque foris gelidi sub fornice cœli
 Sustinui in nudo peregrinum pulvere noctem
 Transigere: atq; meæ patuerunt ostia villæ
 Omnibus hæc nostras juxta tendentibus ædes.)
 Turpia præteritæ si quando ego crimina vitæ
 Gentis hypocriticæ celavi more, sinuque
 Impius ocului delicta latentia cœco,
 Dispeream. Quod gessi olim nomenque decusq;
 (Nota cano) multisterrorem millibus & si
 Inferret, minimum nihilominus ipse verebar
 De plebe offendisse, intentusq; ora tenebam,
 Præque metu gressum privato haud limine movi.
 O si me facili ludex bonus audiat aure!
 Hic mihi quippe scopus, justæ hæc est meta querelæ,
 Vt Deus alloquiis responset mutua nostris,
 Atque afficta mihi fido notet omnia libro
 Actor, eum nisi gestem humeris, ut cara solemus,
 Sublimem, cidarisque instat cava tempora circum
 Annectam capiti; gestæ nisi singula vitæ
 Sponte Deo recitem vestigia, primus et ipse
 Iudicis ad solium fidenti pectore vadam,
 Iure reus peragar, si denique ut omnia paucis
 Complectar, meus inclamat me fundus, et arvi
 Flent porcæ; si fructum, operis mercede negatâ,
 Absumpsi, aut dominos, justosque, ut prædo, colonos
 Enecui; infœcunda seges latè horreat alpis
 Triticeo pro farre rubis, surgatque vice hordei
 Infelix lolium, & steriles dominantur avenæ.
 Sic ait, et presso finem dedit ore loquendi.

CAP. XXXII.

Elius partim lobo, partim etiam Amicis graviter succensens, quòd utrinq; peccari videret, loquendi occasionem sibi jam silentio illorum oblatam arripit, et ab excusatione orsus exponit fusius tum disputationis modum et formam, qua est usurus, tum habenda orationis necessitatem.

TVM demum focii tres lobi, Eliphazque, Sopharque, Bildadusq; Suhita, labris ad talia clausis.
 Desivere loqui, nil quicquam tendere contrâ
 Dignati, quòd nempe suo iustissimus ille
 Iudicio sibi semper, & expers criminis esset.
 Hoc Elius Buzita genus, Baracheleq; patre
 Natus, Arameæ claro de sanguine gentis.
 Non tulit, irarumq; omnes effudit habenas.
 In lobum primò, quia se præ Numine summo
 Asserere haud dubitet iustumq; & labis inanem.
 Nec minus in ternos etiam lobi inde sodales
 Insurgit flammato animo, tam turpiter ausos
 Condemnare virum, quem ceu ratione carentes
 Hactenus haud ullo rationum pondere possent
 Vincere, & appositis memorata refellere verbis.
 Ille diu tacitusq; lobum, si plura dictis
 Fors paret addere, tresque itidem expectarat amicos,
 Omnibus inferior natu quòd is esset et usu;
 At tribus ut nullum vidit superesse (tacente
 Iam lobo) sociis responsum, has pectore voces.
 Edidit irarum flagranti percitus æstu.
 Quum grandes senio, cani quum sitis ab annis,
 Ipse autem iuvenis, tacui, linguamq; repressi
 Hactenus, offensæ veritus depromere mentis.
 Sensa meæ coràm senibus: dixiq; loquantur
 Annosi, quos longa dies, quos cana senectus
 Et sapere & dignas docuit proferre loquelas.

[Nunc

Nunc sedenim exerior nil mentis acumina posse
 In nobis, nihil ingenium sine Numine Patris
 Ætherii, qui corda movet, qui flamine sacro
 Dat sapere. Haud semper qui clari nomine, rectis
 Consiliis pollent; nec cani ætate, quod æquum est
 Sat sapiunt. Nonnulla igitur me audite loquentem;
 Et notos liceat mihi tandem exponere sensus,
 Quando habitis dudum iam tot sermonibus, ipse
 Temporis impendi tantum, & quæsitæ labore
 Hinc inde arrectis rationum auctaria cepi
 Auribus. Ecce autem cunctis examine pensis
 Æquato, in miserum quæ declamastis amicum,
 Iudice me, vestrum nemo est qui criminis illum
 Arguat appositè, nemo, qui mutua lobo
 Pro re verba ferat. Nihil est, mihi credite, linguâ
 Ista quod insultanti adeò iactetis in auras,
 Nos veram attigimus sophiam, primamque malorum
 Tantorum labem: magni Deus arbiter orbis,
 Non homo sic meritum telis cœlestibus illum
 Insequitur pravæ commissa ob crimina vitæ.
 Ille quidem adversus me iratæ haud spicula linguæ
 Distrinxit, fateor, neque item vestigia vestri
 Conflictus malè tuta sequar, prædicta subire
 Dum lamenta paro. Iam tum formidine mira
 Attoniti pressis omnes mutescere labris,
 Nec quidquam fari ulterius, quasi voce loquaces
 Destituente. Diu patiens, frustra que moratus
 Conticui, opperiens doctæ responsa coronæ.
 Cuncti autem perculsi animos, victiq; pudore
 Stant muti, nihil adversus iam dicta valentes
 Hiscere, dicam igitur iam tandem pauca virili
 Pro parte, atq; animi quæ sit sententia pandam

Cor mihi per multo gravidam sermone coarctat
 Spiritus, effervetq; mero ceu plena recenti
 Cupa, novive utres, quorum ni clausa relaxes
 Spiramenta, brevi effuso vinaria musto
 Cella natet. Loquar ergo, datur dum copia, mentem
 Quo paulum recreer, meditataq; pectore dudum
 Pregnanti effundam, ac labris effabor apertis
 Quæ latuere diu compresso cordis in antro.
 Nullius ad nutum componam verba, sed ore
 Vera pio referam; nulli pellacia vano.
 Palponum ritu affingam cognomina: veras
 Immutare tremo voces, ne me illicet instar
 Turbinis abripiat patrantem talia FACTOR.

CAP. XXXIII.

*Elius à præfatione incipiens, quadam Iobi dicta repetit, eaq; minus dextrè interpreta-
 tus pluribus refellit. Deniq; verò ipsum vel ad respondendum, si quid habeat, vel ad
 assentè audiendum quod præterea dicturus sit, invitat.*

ERgo agedum placidis sermones auribus hauri
 lobe meos, capiasq; animo dicenda sereno.
 Præmeditata diu, et quasi prægustata palato
 Expediam, mentiq; adeò sententia quæ sit
 Non dubiæ, eloquiis sincero pectore fusis
 Exponam: fraus nulla labris, fallacia verbis
 Nulla meis. Quin & mortali urgeris ab hoste
 Mortalis. Divina Patris, qui temperat orbem,
 Dextra eadem me teque, ut nosti, effinxit, & auras
 Ætherias idem divi dedit halitus oris.
 Quare agè, verborum me contra aciem instrue, siquid
 Responsi superat, coramque in prælia prodi.
 Tecum ego nunc paribus vice summi & nomine Iovæ

M

Congrediar

Congrediar telis; sum massa etiam ipse lutosa
 Decilus. Non ulla mei vis acrior oris
 Terrorem incutiet: nec te super ardua duro
 Pondere dextra cadet. Verùm quid pluribus usus?
 Auribus ipse meis tales cum murmure voces
 Iactantem audiui: sceleris sum purus, & expers
 Flagitii, sum mente pius, neque pectore labes
 Vlla meo; irrumpt tamen ille, ansamque requirit
 Quà fontemq; hostemque velut me conterat. Arcto
 Ille pedes cippo Vindex inclusit, & omnes
 Intentis oculis, quà quà vestigia flecto,
 Observat gressus. Sedenim ut tibi paucula reddam,
 Quis justum te, Iove, pium quis censeat istis
 Vocibus utentem? nescis mortalibus unum
 Omnibus immortalem Orbis præstare Parentem?
 Tantane te generis tenuit fiducia vani,
 Cœlicolũm ut magno demens contendere Regi
 Non dubites? cui namque suæ Deus omnia mentis
 Consilia, arcanasq; vias, & facta revelat?
 Multa semelque, iterumque monet, loquiturque subinde,
 Nec tamen ad divæ repetita oracula vocis
 Advertunt homines animum. Per somnia fessos
 Cum fovet alta quies; per noctis spectra grauat
 Cum somno in thalamis posuerunt mollibus artus,
 Tum surdam retegat miseris mortalibus aurem,
 Castigatque malos, et pravis debita factis
 Supplicia obsignans, decretas imprimit altis
 Mentibus ærumnas; ut sancto corda dolore
 Compuncti, salebras vitiosæ et devia vitæ
 Ocyus evitent, animique elata superbi
 Flamina compescant; ne fortè aut peste perempti
 Mergantur foveis, aut sævo viscera ferro

Trajecti pereant. Quòd si nil proficit istis
 Omnipotens monitis; tum morbo protinùs ægrum
 Increpat immisso, tristique affixa cubili
 Membra dolorificis pertentat & ossa flagellis
 Intima. Tum panem stomachus fastidit orexi
 Dejecta, & tetrico bellaria respuit ore.
 Inde caro ex oculis macie confecta suprema
 Deficit, & non visa priùs, jam corpore toto
 Ossa extant; moxque ad tumulum, lethalis & umbræ
 Regnum anima appropinquat. Verum si nuncius adsit
 Interpretæ Dei multis è millibus unus,
 Qui vera ægroto juris sacraria pandat,
 Rectamque erranti non vano hortamine monstret
 Ad meliora viam: Deus & miserebitur ægri
 Illicet, & redimi, subeat ne triste sepulchrum,
 Mandabit; dicetque, satis pro crimine factum est
 Iam mihi, cõmissique lytrum, gratumque piamentum
 Inveni sceleris. Tali recreata redibit
 Voce caro, priscusque vigor, viresque tenellis
 Quales in pueris, quales juvenilibus annis.
 Ille Deum supplex orat, sacrisque litatis
 Conciliat: Deus illum audit, mentemque recenti
 Lætitia exhilarat, vultusque dat alma videre
 Lumina, tecta prius, meritoque aversa scelestis
 Omnibus. Haud fictis deflenti crimina guttis
 Iustitiam reddit, sanctæq; exordia vitæ.
 Ergo ubi convaluit, sævis quasi faucibus Orci
 Erutus, extemplò socios adit, atq; salutis
 Rite memor, magnaq; hominum spectantecaterva,
 Peccavi, inclamat, fasque omne & jura sacrarum
 Perverti legum, nec mihi mea profuit unquam
 Improbilas. At enim iam factus mitior, Orco

Me Deus asseruit, iussitq; potirier alnum
 Lumen ab integro. Bis terq; hæc omnia præstat
 Pro solita bonitate Deus, sicq; arguit acti
 Mortalem sceleris, rursus ut bonus eruat ima
 E fovea miserum, terreniq; Orbis amico
 Lumine, mærorum post tristia nubila donet.
 Nunc agedum missis, quibus æthera questibus imple,
 Respice ad hæc, res est non parva, audique, fileque,
 Et loquar. Interea siquid tibi suppetit ore
 Dicendum, eloquere, & nostris agè mutua dictis
 Redde metu posito. Te justificare lubenter
 Ipse velim, causamq; pii tutarier æquam:
 Sin minus: aure meam facili quæso accipe mentem.
 Ore favens, sophiæ te veræ arcana docebo.

CAP. XXXIIII.

Elius post præfationem summa plenam gravitatis, repetit accusationis sua capita, eaq; refutat à iustitia & operibus Dei, unicuiq; secundum opera reddentis. Deinde præmissa ad resipiscentiam hortatione, petit à Deo ut panis Iobus edoculus, rectius de ipso et sentire in posterum et loqui discat.

Hæc ubi dicta, Elius, verso sermone coronam
 Ad circumstantem, vos ô, qui pectora, rerum
 Gnara, inquit, geritis, faciles audite loquentem,
 Quæq; habeo dicenda animis advertite vestris.
 Auris namque probat verba & dijudicat, escam
 Qualiter oblatam sapit exploratque palatum.
 Ergo agedum chari, nos inter agamus amici
 Ex æquo, et iusta pendentes omnia lance,
 Quid legi conforme, bonum quid fasq; sciamus.
 Nam Iobum has memini nuper fudisse loquelas,
 Sum pius, immunisq; doli, sum iustus, & expers
 Criminis; & nil iura minus mihi debita cœlum

Abnegat.

Abnegat, infandis adeò dum cladibus ægrum
 Obruit. In causam ipse meam quid mentiar ore
 Falsiloquo? tela aspra Deus plagasque nocentes
 Innocuo inflixit tergo, et sine crimine plector.
 Hæc ille. Et quisquam toto reperitur in Orbe
 Terrarum lobo similis, qui vana propinat
 Verba suis, & ad instar aquæ ludibria vulgi
 Haurit iners, quique et comitem se jungit iniquis,
 Et vetitum sectatur iter gressusq; malorum,
 Prolatisq; amens horrendum hoc insuper addit;
 Fixa quid in Domini pressis vestigia signis
 Me posuisse juvat sacra per compendia divi
 Tramitis? O Legum gnari, cordataque turba,
 Qui rerum æquata libratís pondera lance,
 His nonnulla super placidi me audite ferentem.
 Absit ut omnipotens, qui nutu sceptrá gubernat
 Terræque, tractusq; maris, cœliq; profundi,
 Quamlibet exiguæ temeretur crimine labis,
 Aut minus ex æquo quid perpetrasse putetur.
 Ille suum reddit cuique, et sine fraude rependit
 Præmia; quæque homines animo sectantur hiantes,
 Illa ferunt, tribuente Deo, qui legibus æquis
 Omnia, nec temerè quidquam cœlove, solove
 Exequitur, nedum ut sancti jus inque merentis
 Pervertat. Quis eum, cœli cui sidera parent
 Angeliciq; Chori, terræ præfecerit Orbi?
 Quis, cedò, vasti alius jecit fundamina mundi,
 Constructamq; suo unius molem ore gubernat?
 Si Deus intentis adeò exploraret ocellis
 Corda hominum, ut poscis, penitusq; adverteret ora,
 Protinùs hinc alio revocatâ flaminis aurâ
 Vitalis, cuncti expirent, in humumq; revertant.

Corpora. Siquid habes mentis sanæ, ista benignis
 Auribus hauri, animoque, haud sunt temnenda, reponē.
 Numquid is imperium terræ mereatur & Axis,
 Cui fas exosum, cui jus, quibus æqua Regentum
 Fulta stat in populos subiectaque regna potestas?
 Numve iniustitiæ damnabit homunculus ipsum
 Iustitiæ Authorem? num regi dicere quamvis
 Terreno, ô Nequam! num prisco stemmate claris
 O pravi! liceat? Domino qui criminis ergo
 Affingi invidiam par sit, qui cuncta coercet
 Pollenti imperio? non ille excelsa potentum
 Suspicit ora Ducum: pariterque opulentus, inopsq;
 Illi agitur nullo semper discrimine, cunctos
 Vt qui una de massa homines formavit, eisque
 Humanæ indulget ceu visum est commoda vitæ.
 Momento intereunt, unaque heu nocte moventur
 Sedibus ingentes populi. Sine viribus ecce
 Corruit humanis folioq; Tyrannus avito
 Vi cœli eiicitur, mora nulla, nec ista tenore
 Aut certa ratione carent. Circumspicit omnes
 Quippe vias hominum Deus, & vestigia mente
 Observat vigili. Scelerum fabricator opacas
 Captat, & incassum latebras cœlestia lovæ
 Lumina non tenebræ, non mortis imagine cœca
 Infames fugiunt umbræ: neq; durius ille
 Asperiusq; imponet onus quam facta reposcant
 Peccantum, ut merito nimium quis jure rigorem
 Exprobrare Deo possit, litemq; movere.
 Hinc nulla præeunte, homini, quæ cognita, causæ
 Cognitione, alios opibusque & honore potentes
 Conterit, immundoque alios è pulvere sumptos
 Sublimi locat in folio; sicque ille nocentum

Facta recognoscit, spectandaque prodit in auras.
 Quin ipsis etiam tenebris, quibus ante latebant
 In lucem versis, miseros castigat amaris
 Suppliciis, magnoque hominum persape theatro,
 Ut meruere dolis, collisos perdit ad unum,
 Scilicet æterni quod cultu Numinis omni
 Abiecto, sacra iura Dei sprevere rebelles;
 Signatasque vias, & summi iussa Magistri.
 Præmia tantorum scelerum manus impia tandem
 Hæc habet; oppressæ per eos ad fidera turbæ
 Clamor it, & crebris pulsat mugitibus aures
 Ætherii Patris, qui vocem & vota gementum
 Exaudit. Quis, pacem illo donante, tumultum
 Inferat, & tristi permisceat omnia bello?
 Sin placida infensus vitiis averterit ora,
 Quæ gens, quisve hominum mortali semine cretus
 Placata aspiciet? vitæ ille & mortis in omnes
 Ius habet, & pro jure vetat ne turba nocentum
 Gaudeat imperio, aut laqueis simulator iniquis
 Constringat populum. Nunc ergo lite remota,
 Offensum sic lobe para mollire Parentem;
 Dura quidem sed iusta fero: non amplius amens
 Vincula disrumpam; tu me, quæ scire necesse est,
 Quæq; latent, Pater alme, doce: si ob crimina pœnis
 Tot mulctor, vitæ doleo commissa, nec ultrà
 Peccare est animus: sic te, sic farier æquum est.
 Arbitrione tuo fontes ad digna reposcat
 Supplicia Omnipotens? tuve aversabere, magnus
 Quæ mundi Dominus de te olim sancit æquo
 Iudicio? pœnis ne modum finemque statutis
 Præscribes? egon' ista probem? Si suppetit ore
 Responsum, eloquere. At rerum legumque peritus;

Sat scio, quique sapit, pleno omnibus annuet ore
 Auditis, mecumque feret te, lobe, loquutum
 Inscitè, et sine mente sonos sparsisse dolentes.
 O Pater, ô cæli Genitor, communia propter
 Cum pravis responsa lobum lustraminis asprî
 Subiicias flammis, oro, resipiscere donec
 Condiscat, tumidum & superatâ mente remittat
 Flatum animi : namque ille scelus sceleri adiicit altum
 In cumulum, plauditque manu nos inter, et ore
 Plurima vafano in Domminum dicteria jactat.

CAP. XXXV.

Pergit Elius absurda quedam ex Iobi dictis perperam collecta refellere, argumentis à summa Dei maiestate deductis ; ntpote cui nemo neque iustitiâ prodesse, neque iniustitiâ obesse possit : atq; hinc ansam sibi arripit hortandi lobum, ut jam rectius iudicet, et in Deum speret.

TAlia perstabat memorans, sicque insuper idem
 Progreditur. Ratione putas constare loquelam,
 Quâ miser ætherio te fers mage Numine justum,
 Dicisque, integritas quid vitæ profuit actæ ?
 Quidve lucri hinc capio, scelerum præ labe ? querenti
 Hæcego jam paucis placidum tibi, lobe, tuisq;
 Responsum expediam sociis. Cœli aspice molem,
 Aspice sublimi suspensas æthere nubes,
 Præq; ima quantum tellure ea machina, disce,
 Promineat, quantumque Deus qui celsior illa est ?
 Si pecces, quæ tu inde Deo dispendia summo
 Attuleris ? si multiplici fœcunda stolone
 Crimina frondescant, quid ei tamen illa, quid orbis
 Rectori officiant ? sin contra iustus et expers
 Flagitii fueris, tua quid pietasq; fidesq;
 Contulerit lucri Domino ? quid ceperit ille

De manibus, te dante, tuis? mortalibus ægris,
 Tu qualis, nocet impietas, iisdemque vicissim,
 Non Domino, prodesse solet mens conscia recti,
 Quæque agili Altrææ sequitur vestigia planta,
 Sæpe quidem tenues clamant sub fasce superbi
 Imperii, vocemq; ob duri infesta Tyranni
 Brachia commistis tollunt ad sidera crebris
 Lamentis, gemituque & fœmineo ululatu;
 Nemo sed in tanto rerum discrimine, dicit,
 Conditur ô ubi Iova, meus, qui carmina noctu
 Psallere dat, vultusque sui fulgore tenebras
 Irradiat, læto permutans tristia cantu;
 Qui nos præque feris agri, præque aëris alti
 Alitibus sapere edocuit, rerumque latentes
 Nosse vias, causasque? atroci idcirco potentum
 Attriti fastu clamant, geminantque per auras
 Murmura flebilis, at facilem plangentibus aurem
 Iure negat Dominus; nec enim malè sana dolosi
 Vota precesque hominis, dura aut lamenta patienti
 Aure trahit, neque damna nepoti illata moratur
 Omnipotens. Quantò ergo minus te exaudiet, ore
 Dicentem impuro, tibi nusquam occurrere, nusquam
 Certa satis divæ ac moderantis singula mentis
 Spectari in terris vestigia. Talibus eja
 Iam missis, te ritè, tuasq; examine coràm
 Pende vias justo, culpamque; ac ludicis iras
 Supplicibus supera votis, Dominumque tenacem
 Promissi expecta. Nihil est præ crimine poena,
 Nil præ flagitiis tot, plaga inflicta merenti
 Numine ab irato nuper tibi; multa; vitæ
 Dissimulat delicta tuæ, mecum ergo sodales
 Dicite vaniloquis fundit temeraria labris
 Iobus, & infandas cumulat sine mente querelas.

CAP. XXXVI.

Elms adhibita rursus gravi profectione, summam Dei suetur potentiam, bonitatem, iustitiam & misericordiam, ut quas Iobus deterere visus erat suis querimoniis. Sermone vero ad Iobum accommodat, ut tandem comparatione sua iustitia & infirmitas cum infinita Dei notitia & potentia, sese illi totum submittere discat, & misericordiam illius quam humillimè implorare.

HÆc fatus, placido susceptum ita perficit ore
 Sermone. Expecta paulum, & me recta monentē
 Hortantemque audi, quo rem tibi apertius omnem
 Sedulus exponam; mihi enim non pauca tuendæ
 Iustitiæ, causæq; Dei dicenda supersunt.
 Cuncta autem primâ repetens ab origine pandam
 Quæ dudum comperta habeo; sanctiq; Parentis
 Expediam rata jura mei. Mendacia nulla,
 Nullus erit verbis fucus, pigmentave docto
 Peniculo falsum celantia: cordis & oris
 Integri affectum sermo testabitur omnis
 Certantis tecum ætherio pro Rege sodalis.
 En Deus immensis sit quamvis viribus unus;
 Unus & invicta virtute & robore cordis
 Polleat, haud quenquam generis de stirpe caduca:
 Despicit humani; sed nexibus undique feedis
 Peccati implicitos; vitiorum & pondere segnes.
 Non longum patitur vitæ luce potiri.
 Pauperis e contra jus afflictæq; catervæ
 Afferit; innocuo nec vultus lumina amici
 Subtrahit à cœtu. Tales cum regibus alto
 Collocat in solio, summumq; ad culmen honoris.
 Ejectos umbone regit per secula divo,
 Nequis eos, patria quos visum attollere dextra,
 Deiciat. Quod si arcta liget vestigia compes,

Si gravibus fuerint tetro sub carcere stricti
 Funibus, antea tunc gesta latentia vitæ
 Obiicit ante oculos, admissaque crimina monstrat
 Invaluisse mora: surdis dum vellicat aurem
 Recta monens, sua detque obliquo absistere fraudum
 Tramite. Si dictis parent, si iussa Tonantis
 Corde pio faciunt; mox verso in gaudia luctu,
 Longævam peragunt nullo discrimine vitam:
 Sin minus; in gladios, & morti tela parata
 Ut meruere, ruent; sophiæq; & mentis egentes
 Auferet incautos subiti inclementia lethi.
 Qui namque infandis fallaci pectore fucum
 Inducunt vitiis, & crimina noxia juris
 Obtentu velant, immanem Numinis iram
 Offensi cumulant: nec enim cum funibus illos
 Constringit Deus, exclamant, veniamq; per auras
 Exquirunt. Teneræ idcirco sub flore juventæ
 Infames inter pueros, mollesque cinædos
 Effundent animas, æternâ & lumina nocte
 Claudentur. Vice versa inopi, fractoq; salutem
 Quam petit, axe Deus mittit, atq; aure prehensum
 Admonet officii, lato solamine curas
 Mœroresq; levans, & duræ incommoda vitæ.
 Quinetiam haud ficto si flêsses crimina corde,
 Te velut è salebris & diri faucibus orci
 In latam planamq; viam duxisset, & alta
 Pace lares, mensam dapibusq; beasset opimis.
 At vero anfractus sontum ut legis, impia gentis
 Iudicia infidæ laudans, sic ritè teneris
 Iudicio sontum, remanetque immota, severus
 Quam de te statuit Iudex sententia. Flagrans
 Æstuat ira Dei: cave, ô cave lōbe, flagellis

Ne te ille obtritum petimat. Non gaza, nec ingens
 Vis auri merita dabit unquam à morte redemptum.
 Num cumulos spectabit opum? num splendida gentis
 Stemmata? non fulvum, cui parent cuncta, metallum
 Igne repurgatum, non fortis robora dextra
 Quidquam heic proficiant. Noctis ne rumpe quietem
 Anxius inquirens, cur te, tantosq; per orbem
 Evertat populos & florentissima regna.
 Ad stolidi illa, tuus quæ tristi è pectore motor
 Expressit, ne verte animum. Deus omnibus unus.
 Vi dextrae, invictisque animi virtutibus anteit.
 Quis par consiliis dandis, quis laudibus illi
 Contendat sophiæ? Domino quis certior index
 Monstravit quod carpat iter, rectique suetum
 Præscripsit callem? quis denique criminis ausit
 Arguere æternum cœli terræque Monarcham?
 Ergo agedum, his tandem missis, miranda memento
 Pangere facta Dei, magnum quæ sparsa per Orbem
 Terrarum haud dubio mortales lumine lustrant,
 Conspiciuntque stupente animo licet eminus omnes.
 Maximus ille opifex rerum est: ille omnia solus
 Immotis regit imperiis, neque pervia menti
 Humanæ est tanti Majestas Numinis. Ævum
 Degit ut æternum, sic divæ sæcula vitæ
 Annorum nequeunt numero comprehendier ullo.
 En liquido extenuat subtractas æquore guttas
 Lympharum, & pluvias resolutis aëre nimbis
 Eliquat, è supero placidè stillantibus axe
 Nubibus, & grato sata læta rigantibus imbre.
 Magna quis extensas capiat per inania nubes,
 Vibratasque altæ cava per tentoria sphaeræ
 Cum sonitu ingenti flammæ? fulgore corusco

Irradiat

Irradiat sursum nebulas, tenebrisq; deorsum
 Radices pelagi, terræque extrema patentis
 Obnubit, populos per quas sæpe ille rebelles
 Castigat, tristes effundens æthere nimbos.
 Sæpe idem arentes misso prolixius imbre
 Fœcundat placatus agros, largasque ministrat
 Mortali menses, & vitæ alimenta caducæ.
 Ille rubente volâ fulgur regit, utque feratur
 In nubem oppositam iubet, & mox nuncius alto
 Cœli implet strepitu fragor & mugitibus Orbem,
 Dum calida in gelidam certat perrumpere nubes
 Æmula & irarum magno velut acta furore.

CAP. XXXVII

*Elins susceptum sermonem de admirandis Dei operibus pertexens, varia hic describit
 Meteora, eorumq; omnium usum ex sapientissima Dei administratione explicat gravi
 adhibita cohortatione, ut Iobus comparatione immensa Dei potentia & sapientia
 tenuitatem suam agnoscat, neq; ultratum Deo congradi uelle audiat.*

COr mihi, dum tacita mecum hæc ego mente revolve
 Admiranda manus divinæ facta, subinde
 Palpitat, emotæque tremunt formidine fibrae.
 Auribus ô patulis, vibrata tonitrua cœlo
 Accipite, horrissonoque Deus quos mittit ab ore,
 Quosque sub ætherio mugitus dirigit axe.
 Ecce vel extremas jaculatur fulgura ad oras
 Terrarum, candente manu, quæ protinus ingens
 Vox sequitur, rugiensque fragor, dum Iova tremendo
 Ore tonat, totumq; vagas per inane procellas
 Fulminaque & crebræ sinuosa volumina flammæ
 Contorquens, rauco quatit altum murmure cœlum.
 Magna ille humanique omnem superantia captum
 Ingenii, pollente facit miracula dextra.

Iussit? extemplo densum nivis agmen ab alto
 Depluit, & molli tellurem vestit amictu.
 Nunc tenui Omnipotens agros rigat imbre virentes,
 Nunc rapido effundit largos cum turbine nimbos;
 Ac pluvio totum contristat flumine cœlum.
 Diffugit actutum consuetæ ad recta colonus,
 Dum sine more ruunt fetis è nubibus undæ,
 Disiectisque rubens latè micat ignibus æther.
 Interea que suos, cessante opere, ordine servos
 Dinumerat, terris ut possit sole reducto
 Exercere diem. Tunc & fera quæque repente
 Lustra petit, cœcosq; specus, & permanet antris.
 Illius imperio gravis è penetralibus Austri
 Tempestas oritur, frigusq; Aquilonis ab axe.
 Illius ad flatum subito rapidissima mundi
 Flumina concrescunt & erant quæ nuper in oras
 Effusa, angustis constringunt frigora claustris.
 Ille modo exhaurit gravidas (dum aspergine prata
 Irrigat optatâ) nubes, cœlumq; fatigat:
 Fulmineas modò dædaleæ sola in ultima terræ
 Dispergit nebulas, displosæ & spicula flammæ.
 Illius hæc nutu in gyrum volvuntur, & omne id
 Quod præscripsit, agunt; seu castigare nocentes,
 Sive juvat siccis pluviis adaquare cupitis
 Canvalles, sterilesque agros; seu deniq; iusto
 Gratificari. Eho nunc paulum lobe resiste,
 Arrectaque hauri mecum aure immensa potentis
 Facta Dei, memorique animo miracula pende.
 Tunc modum nosti aut seriem, qua nubila cœlo
 Disponat, lucemq; Deus splendescere, pulsa
 Nube, det ætheriam? tun' nosti ut lancibus æquis
 In medio appensæ se nubes aëre librent?

Num tibi nota, Deus quæ omniscius edit in astris
 Portenta? an caleant cur mæssis tempore vestes,
 Sintque oneri, austrinis, nosti, levè flantibus auris?
 Tunc Deo præsens, opiferque, ô amice, fuisti,
 Cum superas latè coelorum expanderet arces
 Sidereosque orbes, speculi cum fusilis instar
 Splendentem ætherii molem firmaret olympi?
 Fare agè, siquid habes de tantis dicere rebus,
 Et simul edoceas quæis compellare Tonantem
 Alloquiis par sit. Cæcis nos namque tenebris
 Præstrikti, fœdæque gerentes conscia labis
 Pectora, non illi confidimus hiscere contrâ:
 Quod si clâm queritor, quis ei lamenta gementis
 Deferat? audentem majestas protinus oris
 Divini horrendo velut absorbebit hiatu:
 Adversi radios & tela nitentia solis
 Non ferimus rectis oculis, cum nubibus Euro
 Discussis cœlum purgavit ventus apertum,
 Aut Borea gelidi spirante à cardine mundi
 Exoritur rutilo lumen fulgentius auro:
 Qui Patris ætherii, solem qui condidit, ora
 Spectemus, lucemq; & formidabile Numen?
 Viribus immensis Deus est, vultuq; tremendo,
 Atque hominum longè superat mens enthea captum:
 Robora si spectes, si recti & iuris amorem,
 Ille utroq; cluit, nec quenquam more Tyrannum
 Opprimit, aut pœnis sine causa exercet amaris:
 Propterea que timor tanto & reverentia Regi
 A genere humano debetur, honosque perennis.
 At vero haud cunctos, superis quos conspicit oris,
 Prudentes videt esse animo, rerumque peritos.

CAP. XXXVIII.

Deus ex inopinato apparet in nimbo, Iobum graviter reprehendit ut insipienter locutum; cumque velut in arenam provocans, ad tenuitatis suae & inscitiae confessionem adigit, prolatis horum argumentis ab operibus tam Creationis, tam Administrationis univ[er]se, praesertim in Meteoris.

HÆc ille. Ignifero tam demum è fornice cœli
 Omnipotens Genitor, rerum cui summa potestas.
 Sic Iobum aggreditur, nimboque affatur oborto;
 Iste quis est, mea qui tenebris involvit opacis
 Consilia, arcanasq; vias, legesq; verendas,
 Qui vanis sine mente sonis & questibus auras
 Verberat, exactamque canit sine crimine vitam?
 Nunc agè, quando tibi tanta est certare voluptas
 Cum Domino, accinctis descende in praelia lumbis
 Miles uti, si qua est præsens in pectore virtus
 Iobe tuo, mecumq; manum committe duello.
 Te prior ipse rogabo, meæ sunt namque loquendi
 Iam partes, tu, si quid habes, occurre vicissim,
 Et mihi quod rogo, fac notum: Vbi nempe locorum
 Sub prima enascentis eras cunabula mundi,
 Cùm magna artificij jacerem fundamina dextra
 Terrenæ molis? dic, si quod mentis acumen
 Restat adhuc sanæ, quis tanti corporis aptas
 Mensuras posuit, super extenditq; rubricam
 Latomus, & certa structuram æquavit amussi?
 Da, quibus incumbant Orbis fundamina palis,
 Et lapidem angelli quis primum, imumque locavit,
 Maxima quo lætæ solidatur machina terræ?
 Immo vbi eras, cùm læta auroræ sidera primum
 Concinere in nostras dulci modulamine laudes
 Inciperent? ubi eras, cùm dilectissima Patris

Æterni

Æterni soboles, cœli quibus annuo regnum,
 Iubila voce dabant hilares testantia mentes?
 Indomiti quis vasta maris dic æquora, ab alvo
 Materna ætherias velut erumpentia in oras
 Oppositis clausit valvis, claustrisq; repressit,
 Ne secum rapido convellant gurgite mundum?
 Nonne ego, qui pelagi lymphis pro tegmine nubes
 Injeci, densaque salum caligine, parvos
 Qualiter infantes involvit fascia, cinxit?
 Nonne ego? qui fines certo metasq; statuto
 Fluctibus apposui, tumidoq; repagula ponto;
 Et dixi, huc tantum venies, neve æstibus ultra
 Progrediare sino. Heic animos, heic pone furentes
 Oceane, horrifonos heic frangant littora fluctus.
 Fare etiam (ut cœli rursum ad convexa reflectas
 Lumina) tun' soli, vitalem ex quo hauseris auram,
 Exortus, obitusq; sui præcepta dedisti,
 Auroræq; locum ceu fixa lege notasti,
 Vnde tibi extremas magnum per inaneprehendat
 Terrarum metas, roseis dum lutea bigis
 Trajicit ætherios orbes? ut noctis amata
 Defensos tenebris exorta luce latrones
 Excutiat terris, abigatque per avia mundi;
 Vique argillæ instar, figuli quæ pollice formas
 Induit innumeras, terra immutetur ad ortus
 Pœhæos, capiatque novos à sole colores,
 Quæis, pulchrâ veluti decorantur pascua veste;
 Denique ut officio lucis capiantur iniqui,
 Et vitæ infames spolientur lumine, fractis
 Viribus, & fastu depresso animisq; superbis.
 Rursus an abstrusos penetraſti imosque recessus
 Æquoris immensi? num cœca voraginis antra

Calcasti ? nigraeve patet tibi janua mortis,
 Lethalisque umbræ sedes, & mænia Ditis ?
 Tune soli mensus lati spatia ultima, nosti
 Extensis qua terra tenus se porrigat alis ?
 Lucis ne hospitium, tenebris num regna dicata
 Lustrasti, ut propria velut in regione prehensas
 Solerti ipse manu ducas per nota viarum ?
 Scilicet hæc nosti lobe, & cum conderet Orbem
 Diva manus, tum natus eras, multusque tuorum
 Annorum est numerus. Sedenim cedo numquid adisti
 Thesauros nivis ? instructas num grandine cellas
 Inspecti aërias, lapidosi & nubila nimbi,
 Quæ seclerum in poenas & præmia iusta recondo ?
 An tibi nota via, in varias quæ dissilit æthræ
 Lux partes, terramque super dispergitur Eurus ?
 Ecquis aquæ ductum ruituro coelitus imbrum
 Dividit, aut nitidum designat in aëre callem
 Per medias, flammis, nebulas ? quis inhospita mundi
 Tesqua rigat pluviis ? solam vacuumque colono
 Quis lavit immixtis terram alto è fornice bullis,
 Vt, quæ sicca prius, largo humectata liquore
 Luxuriet, campique herbis fragrantibus balent ?
 Quis Pater est pluvialis aquæ ? quis & aëre guttas,
 Stillantes genuit roris ? da, cujus ab alvo
 Prodierit glaciale gelu ? quis nocte pruina
 Brumali gelidam, frigusq; arbusta perurens,
 Ac durescentem, lapidem velut, æquoris undam,
 Extima ubi vastæ facies concrescit Abyssi,
 Formauit ? Pliadumne potes constringere vernas
 Delicias, hiemesve acrem cohibere rigorem,
 Vinculaq; Orionis, rapidum quibus attrahit Eurum,
 Solvere ? num ardentis stellam proferre Coronæ

Tempore.

Tempore ritè suo, nec non & ducere Plaustrum,
 Arcturumque vales & motus legeſque polorum
 Luſtraſti? monitiſve tuis errantia coelo
 Sidera perficiunt curſum, imperitantq; latenti
 Adſpectu terris? juſſune excita vocantis
 Iobe tuo nubes effuſis imbribus arva
 Proluet? emittes tu quaſlibet Orbis in oras
 Fulgura? fulmineæ capient tua juſſa ſagittæ?
 Quis ſophiæ arcanis decorat præcordia, menti,
 Quis dedit & ſapere, & rerum primordia noſſe,
 Naturæq; vias? ſuperi quis nubila mundi
 Enumerat ſapiente animo? quis denique coelo
 Suſpenſos gravidis proſternit nubibus utres,
 Vt latè imbriferis perfuſo pulvere guttis
 Arentes æſtuglebas tibi glutinet unda?

CAP. XXXIX.

Deus hic à generali rerum adminiſtratione ad ſpecialiorem quorundam animalium deſcendens, Iobum cecitatis ſuæ, atq; imbecilitatis ſumma convincit, ut qui inferioribus iſtis noſiſque animalibus curandis par non ſit, quibus tamen omnibus tanta facilitate Deus provideat.

PRædam ne immani per devia luſtra lænæ,
 Quæ longo effectos ſenîo vix promoveret artus,
 Venari tibi cura datur? catuline furentis
 Ingluviem ſaturas rabidam, dum delitet altis
 Ad prædam ſpecubus, depreſſo & corpore cœcas
 Inſidias meditatur atrox? quis nam avia corvis
 Per rura impaſtis quæſitam comparat eſcam,
 Dum crocitant pulli jejuno ventre, Deumq;
 Inclamant, dubio alarum per præta volantes
 Remigio, & raucis poſcentes pabula roſtris.
 Rupicolæne capræ partum & ſtata tempora gnaro

Observas animo ? vel quantos cerva labores
 Parturiens ferat ? an lunam in cornua flexam
 Momenta enumeras, quæis foetum gestat in alvo
 Conceptum ? gravidine uteri fera tormina nosti,
 Et quæ se incurvans pariat, partusque dolores
 Cum foetu ponat ? viden' ut vel tempore parvo
 Hinnuli agris miro solidati robore membra
 Invaleant, crescantque foris, nec ad ubera matris
 Egressi redeant ? quis aperto carcere Onagrum
 Indomitum emisit ? quis capto vincula solvit ?
 Ipse ego solus ei pro cæcto tesqua colonis
 Nuda dedi, & sterilem innata falsugine terram.
 Urbanos ridet strepitus, & liber ab omni
 Servitio, duri non audit iussa magistri.
 Ardua terrarum, vitides quibus anxius herbas
 Vestigat, stabulum sunt illi & pascua læta.
 Num tibi Rhinoceros cornu frontemque decorus
 Serviet, et privos per te mitescet in usus ?
 Præsepi cicut ille tuo stabitne, jugove
 Cum bove iunctus agros unco sulcabit aratro,
 Porcasque à tergo rastris confringet inertes ?
 Tune illi, magno quod præstet robore, fidas
 Credulus ? illi operas, messisq; impune labores
 Committes ? tua sperato cum fœnore reddet
 Semina, maturas referet sub horrea fruges ?
 Nunc age, & ad pictas oculos converte volucres.
 Stellatis tua numne manus vestivit ovantem
 Pavonem plumis ? num Struthio (lobe) camelus
 A te habet alarumque decus, pennasque superbas,
 Quòdque sua in Libycis linquit securior oris
 Ova, fovenda ipsis, quibus occultantur, arenis,
 Nec pedibus tritum iri hominum, nec calce ferarum

Errantum meminit? duræ de more novercæ
 Duriter illa suos, quasi non sua pignora, pullos
 Tractat, & incassum partus perfuncta labore
 Nil metuit miseræ per tanta pericula proli:
 Quippe illi sophiamque Deus geniumq; negavit
 Providum, & humanis concessas mentibus artes.
 Ipsa tamen pernix pedibus, pernixq; volatu
 Fertur in aërios campos sublimis, & acrem
 Ridet equumq; equitemque, & cursu præterit ambo.
 Tune ferocem animis, fortemque ad prælia finxit
 Alipedem? fremitune jubas, collumq; tonitru
 Induis? huncve, locustæ instar, terrore fugari
 Posse putas vano? patulis en naribus ignem
 Terrificum volvens generoso pectore fumat,
 Telluremq; cavat pedibus, quassatq; patentes
 Quadrupedante sono campos, gestitq; minaci
 Ob vires animo. Mavortia fertur in arma,
 Fertur in occursum telorum hostisq; pavorem
 Impavidus ridet; suntq; illi prælia ludus.
 Tantus amor pugnae, tantæ est victoria curæ.
 Armorum temnit strepitus; neq; territus ensis
 Vibrantis specie revocat vestigia. Sævam
 Non pharetram sonitu, non hastam aut pila tremiscit.
 Emicat, arrectisque fremit cervicibus, irâ
 Terribilis, cursuque citos dum provocat Euros
 Effossam deglutit humum. Si rauca cruentum
 Buccina dat bello signum, vel si tuba, nescit
 Stare loco, pugnaq; avidus vix classica Martis
 Insonuisse putat. litui ad vocem exilit, auras
 Hinnitu complens, horrentiaque eminus arma
 Fulmineumque Ducum tonitru, fremitusq; potentum
 Olfacit. Hæc pecoris laus est & robur equini.

Tune etiam Accipitrem celeri petere astra volatu
 Edocuisti, alasq; calentem expandere ad Austrum?
 Imperiis excita tuis Iovis ales in auras
 Pennarum rapido per inania nubila motu
 Evolat ætherias, sublimi & vertice petrae
 Extruit hospitium, prærupta eductaque cœlo
 Saxa colens arcesque, cupitam unde eminens escam
 Scrutetur, prædamq; oculis exploret acutis,
 Ac prævisa, suam quâ fuso sanguine pascat
 Pullitiem, alitibus sectetur funera pennis.
 Ecquid ad hæc (Deus inquit) ais? sacro & insuper ore
 Sic lobum increpitat: Dominum ne, ardentia forti
 Qui regit astra manu, quisquam, dum litigat unâ,
 Erudiet? si mecum ultrâ contendere mens est,
 Fare agè, & objectis nunc sodes mutua redde.
 Dixerat. Huic lobus breviter sic insit amaro
 Pectore. Mene, hominem vilem, Pater optime, mene
 Responsare Deo? jam jam ultrò ego pressa tenebo
 Labra manu: semel atq; iterum male sana locutum
 Me fateor, culpæq; pudet, pudet usq; furoris
 Heu tanti! nihil auditis miser amplius addam.

CAP. XL.

Deus lobum ex vimbo rursus compellens, & velut ad novum certamen excitans, reprehendit graviter quod in Iustitia sua & integritate tuenda immodicus fuisset. Deinde illum magis magisq; in superioris argumenti fide confirmaturns, divinitatem suam potestatem, proposito perillustri illius exemplo, asserit.

HÆc ubi dicta, Deus rursus per nubila vocem
 Edit, & increpitans pavidum compellat lobum.
 Nunc agè, si qua tibi est generoso in pectore virtus,
 Ense latus, lumbosq; armis ad prælia cinge
 Bellator veluti, jamq; ad responsa parator

Reddenda

Reddenda ore pio cunctis quæ te ipse rogabo.
 Iudiciumne miser speras dissolvere, & ut sis
 Iustior, injustum statues me impunè? lacerti
 Suntne tibi, ut lovæ qui temperat omnia, fortes?
 Terrifica tun' voce tonas, dextraque rubenti,
 Ut facio, rapidæ jacularis spicula flammæ?
 Veste nitens pulchra formosos indue cultus,
 Regaliq; habitu, divino atq; ore verendus
 Iudicis æterni sacrum conscende tribunal.
 Immanes animi disperge hinc inde furores,
 Fastuq; elatos tumido præcordia torvis
 Mortales oculis, si quid potes, aspice, & Orco
 Sic meritos demitte; oculis, inquam, aspice torvis
 Elatos, omnemque abigas ad nigra superbum
 Tartara. Gaudentem vitiis, ubicunque locorum
 Invenias, contunde gregem, pariterq; sub alto
 Pulvere conde malos; conde ora, omnemque nocentum
 Pro scelere æternis famam constringe tenebris.
 Tunc equidem te, Iobe, tua pollente fatebor
 Servatum dextra, tollamq; ad sidera laude.
 Nunc autem pede ut ipse tuo te ritè deinceps
 Metiri, finesq; intra consistere discas,
 Ad nostræ monumenta manus restantia gnavos
 Verte oculos aciemque & sanæ lumina mentis.
 Contuere anguimanum turrato corpore Barrum,
 Quem tecum his pariter feci considerare terris.
 Ille feras quamvis miranda corporis alti
 Mole omnes superet, quæ devia lustra pererrant;
 Non tamen ex-rapto reliquarum more ferarum
 Vivit, at irriguas, ceu bos, depascitur herbas.
 Maxima vis lumbis, roburq; patentibus alvi.
 Grande latet sinibus; nec non ingentis & instar.

Eductam cedri celeri quatit impete caudam.
 In varios abeunt ramos, contextaque fibris
 Vincla Cremasteres. Tubulos imitantur ahenos
 Ossa cava, et ferroque horrent, & vectibus artus.
 Scilicet hæc, inter magni miracula mundi
 Bellua divi operis caput est specimenque stupendum.
 Procera, qui fecit eum, promuscide latas
 Ense velut stricto armavit ad prælia nares.
 At nihilo tamen ille minus, quæ gramina passim
 Proveniunt altis terrarum in montibus, hisce
 Vescitur, infestus nulli, & contentus abundè
 Sorte sua, victuq; dato. Quin ludit ibidem
 Seposito pecus omne metu, saliuntque catelli.
 Frondosi nemoris recubat sub tegmine; ripas
 Quærit arundineas, ramorumque abditur umbra
 Fœcundas inter salices torrentis ad oras.
 Si quando ingreditur violenti fluminis alveum,
 Stringit aquas, frangitque sua, velut objice posito,
 Mole, maris fluctus. Iordanem crederet omnem
 Faucibus admotum se posse haurire. Quis illum
 Venator capiat sine fraude, altaeque latente
 Tendicula nares & rostrum insigne terebret?

CAP. XLI.

*Deus proposito hic altero potentissima administrationis suæ exemplo, videlicet Levia-
 than, descriptioni illius plurimum insistit, ut & lobo & nobis omnibus ostendat quàm
 reverenda sit & tremenda Conditoris majestas & potentia.*

A Spice nunc aliud visu mirabile monstrum,
 Balænam, immani verrentem pectore marmor.
 Tune trahes mediis incautam è fluctibus hamo,
 Fune vel immerso linguæ? tun' naribus indas

Transfixis

Transfixis juncum ? tu spinæ cuspide malas
 Pertundas ? num victa preces geminabit, & ore
 Blandiloquo veniam supplex vitamque reposcet ?
 Tecumne æternum domitatrix bellua fœdus
 Icet, & imperium famulari lege subibit
 Iobe tuum, cunctos vitæ ut tibi serviat annos
 Mancipium veluti ? ludesne ea, ut alite parvo,
 Apponesq; levi devinctam fune puellis ?
 Hac super instituent epularum lauta sodales,
 Venumve exponent dissectam in membra propolis ?
 Tunc forare vales impactis altiùs uncis
 Terga feræ, frontemq; dolosa involvere nassâ ?
 Injice ei, sodes, bellator strenue dextram,
 Injice, at actutum fato perimendus acerbo
 Non tanti vlteriùs perges meminisse duelli.
 En quicumq; parat technisve armisve furentem
 Aggredier, vana spe mentem eludit hiantem,
 Soloq; aspectu monstri concidet oris.
 Nemo licet triplici cingatur pectora ferro,
 Corde ferox adeò est, vel dextræ robore præstans,
 Impunè ut valeat vastum expergiscere Cetum.
 Quis se ergo impavidus me coram sistat, & armis
 Audeat imparibus mecum contendere demens ?
 Mene prior juvit, collato aut munere quisquam
 Prævenit, condigna datis cui præmia reddam ?
 Quin mea solius sunt quæ tu cunque sub alto
 Contemplare polo, quâ quâ vaga lumina flectas.
 At nunc fert animus, quando huc oratio nostra
 Devenit tandem, Balenæ immania magnæ
 Et membra, & vires, & corpus mole tremendum,
 Structuræq; omnem penitus narrare decorem.
 Magna quis illius reteget tibi stragula ? quisve

Diductum os geminis subigat parere lupatis;
 Ferreaque ingentis recludat claustra palati?
 Aspice, ferratos quantus circum undique dentes,
 Terror agat, quanto stridant quasi cardine rictus,
 Aspice, squamarum compacta ut scuta catenis
 Implexis solident latum durissima tergum,
 Nexuque in se adeò coëant conserta stupendo,
 Nullus ut heic auræ pateat ventove meatus,
 Nec quovis valeant disrumpi vincula nisu.
 Horrifonos patulis ronchos ubi naribus edit
 Sternutamenti similes gravis illicet ignis.
 Emicat, atque oculi lato circum orbe micantes,
 Auroræ radios, & solis clara laceffunt.
 Spicula. Terrificis fax missa è faucibus ingens
 Irradiat pelagus, gutturque immane coruscis
 Undique scintillat flammis, ac fumeus æstus
 Naribus emanat, qualem spumantis aheni
 Lympha foco calefacta leves emittit in auras.
 Immo etiam accensas (dictu mirabile) prunas
 Exhalat, flammæque vomit vasto ore furentes.
 Preterea in rigida monstri cervice recumbit
 Immensum robur; dolor & coram exilit omnis,
 Dum sibi naufragiumque inter, ventosque sonoros
 Exultans medio captat mera gaudia ponto.
 Illius æterno carnosæ melandrya nexu
 Stricta hærent nulla minimùm divulsa lacunâ.
 Firma, silex veluti, præduræ aut fragmina metæ,
 Hinc atq; hinc validis horrent præcordia fibris.
 Ingens cæruleo si quando è marmore corpus
 Elevat, extemplò trepidant fortissima, nautæ,
 Pectora; cùmq; ruens magno secat impete fluctus,
 Secuncti, turbati animis & corpore purgant.

Siquis eam stricto petit ense, aut cuspide teli
 Missilis, en frustra est; frustra est tetigisse sagittis.
 Non gladius, non hasta, manu nec lancea forti
 Torta, feræ hærebit durato in corpore fixa.
 Ferrum illi palea est; æs, lignum putre; nec arcus
 Cornua flexa fugant, nervoque impulsa sagitta.
 Illa suæ confisa cutis munimine duro
 Stupea non aliter Balearis verbera fundæ,
 Saxaque tormentis emissa moratur ahenis
 Quàm stipulas, calamosve leves: vibrata per auras
 Hastarum tremulo deridet spicula motu.
 Ventre imo scopulis placidè decumbit acutis,
 Et sibi pro molli sternit pungentia lecto.
 Equoreos gravido cum pulsat corpore fluctus,
 Protinus horrendo fervercit murmure pontus,
 Qualiter ebullit subjectis ollula flammis,
 Pictorumque sonant crebro mortaria pulsu.
 Splendenti, qua tranat aquas, candescere sulco
 Dat maria à tergo, & mirâ, quacunque vagatur,
 Canitie videas Neptuni aspergier undas.
 Par nullum in terris animal, nullumq; sub alto
 Gurgite, quod formâ, quod vique & robore, & arcto
 Membrorum nexu, tanto componere monstro
 Iure queas. Omnis penitus formidinis expertus
 Naturâ, impavido mundi sublimia vultu
 Despicit, atq; elata super Rex omnia fertur.

CAP. XLII.

*labius tot Dei ex nimbo loquentis rationibus evictus, immensam illius potentiam, suamq;
e contrario inscitiam jam plenius confitetur; seq. & audiri & doceri petens, peniten-
tiam agit quàm humillimè. Deus verò reprehensibilis ejus sociis, de summa causa secun-
dum ipsum pronunciat, tandemque omnibus in gratiam receptis, lobum in duplò b.e-
torem quàm antea statum restituit.*

Dixerat. Huic Iobus demisso ita pectore fatur;
Novi equidem & fateor, fortem, Pater, omnia dextrâ.
Posses tuam; neve arte hominum, neu viribus ullis.
Numinis averti decreta æterna potentis.
Iste quis est, inquis, mea qui male sanus ineptis
Consilia obscurat verbis? Rex maxime, tantæ
Me culpæ esse reum fateor, stolidisque locutum
Incomperta labris. Tua namque arcana, viaq;
Et facta humanos longè superantia captus
Turpiter ignorat mens cæca effetaque veri.
Ergo ô non duras precibus tractabilis aures
Pande meis, & ritè pio quo te ore rogabo
Notifica. Famam sacrosancti nominis auris
Audiit antè tui; sed nunc per nubila demùm
Præsentem videre oculi te, atque inde loquentem ::
Propterea que piget dictorum, & pænitet omnis.
Patrati sceleris; fœdoq; in pulvere stratus
Et cinere hoc, vitæ retracto gesta prioris,
Detestorque, udis deplorans crimina malis.
His utrinq; habitis sermonibus; ecce Eliphazum
Increpat Omnipotens Themanitam, ac talia fatur.
Fervidus irarum justusq; efferbuit in te
Binosq; in socios æstus, quia recta loquuti
De me non estis, meus hic ut servus Iobus.
Sumite septenos jam vobis ergo juvencos,

Septenosque

Septenosque mares ovium, atq; ad limina Iobi
 Tendite, sacratæ ab eo mactentur ut aris,
 Cum precibus votisque piis, quæ nomine vestro
 Fusa bonus facili aure traham; namq; illius, æquo
 Os vultu aspiciam propius, ne digna luatis
 Supplicia admissi sceleris, quia recta loquuti
 De me non estis, meus hic ut servus Iobus.
 Haud secus ac iussi faciunt Eliphazus, & unâ
 Bildadus, Sopharque. Preces fert Iobus ad aras
 Pro sociis supplex, adoletq; altaria flammis.
 Annuit oranti Dominus, subitoque dolores,
 Quæis miserum duris quasi vinctum funibus arctè
 Strinxerat humani generis capitalior hostis,
 Vertit in æterni non expectata tenoris
 Gaudia, jacturam duplicata sorte rependens.
 Iamq; omnes mutati animos fratresque, sororesq;
 Et noti, & propius quos ipsi sanguinis olim
 Admôrat vinculum, quosque est expertus amicos,
 Conveniunt, lætiq; petunt penetralia Iobi.
 Hæc se unâ exhilarant epulis, ac tristia flentes
 Fata viri, tantasque irato à Numine plagas
 Immissas, socium dictis solantur amicis:
 Dantque illi nummum, dant unum quisq; monile
 Aureum habere, sui monumentum & pignus amoris.
 Prætereà Omnipotens jam tandem mente benigna
 In famulum acceptâ duplo bona fœnore reddit.
 Omnibus exuto iam pridem, extremaq; passo
 Balantum pecudum bis septem millia donat,
 Sexque Camelorum largitur millia, mille
 Taurorum iuga, mille itidem superaddit asellas:
 Quin septem huic etiam thalami gratissima, gnatos,
 Pignora tres reddit præstanti corpore natus.

A forma quæ nomen erat: quæ maxima natu-
 lemima ab auroræ radianti luce, secunda
 Cassia, odorifero casia de stirpe, stibique;
 Postrema a cornu, Keren-Happuc dicta vetustis
 Patribus. His nemo mortali è semine gentes
 Memnonias inter contendat munere formæ.
 Larga his, sic patrium Genitor testatus amorem,
 In pingui fratres inter patrimonia fundo
 Distribuit. Centum posthæc jucundior annos
 Et quater ipse decem patriis traducit in arvis
 Felix prole pia, felix florente nepotum
 Prole, vel ad quartam quos postquam excrescere vidit
 Progeniem, grandævus obit, plenusque dierum,
 Et placidâ in Domino compositus pace quiescit.

FINIS.
